

Como Sobrevivir

Aguilera, Minerva (f) México
Kobe University

Cuando vine a Japón yo sabía que es una isla donde los temblores son frecuentes, pero me habían dicho también que en el área de Kansai no había problema, era una región donde no habían sucedido, por lo que no me preocupaba.

Pero el día que un gran estruendo nos despertó y al ver como se caían las cosas de su lugar y movía la cama sobre la que estaba acostada, pensé "es un temblor y al vivir, en una isla artificial (Port Island) ésta se va a hundir". Luego salí al corredor y ya algunas compañeras estaban también afuera, no sabíamos que hacer pues seguía temblando y al sonar las alarmas corríamos todas a las escaleras para salir del edificio y ya estando afuera, y momentos después al ver las primeras noticias sobre el siniestro por la televisión y conocer todos los siniestros y víctimas, es cuando empecé a tener miedo, pues los temblores, aunque pequeños continuaron todo el día; y el agua se terminó, y del gas no se podía disponer, pero nunca faltó la información de la situación en que estábamos, y eso nos ayudó a tener calma y poder determinar que hacer. Ahora ya puedo sacar algunas conclusiones que tal vez puedan servirle a alguien en alguna ocasión similar, que no se la deseo a nadie.

- * Acomodar lo muebles en la habitación de tal manera que al haber un siniestro nuestra persona este fuera de peligro.
- * Tener los documentos importantes como la visa, pasaporte, etc., a la mano para poder tomarlos pronto y salir.
- * Informarse bien de las salidas de emergencia y accesos de seguridad.
- * A la hora del siniestro no perder la calma ni dejar que el pánico nos invada.
- * Antes de salir corriendo, ver que no hayan objetos cortantes en el piso.
- * Tratar de comunicarse lo más pronto posible con familiares en nuestro propio país, y con los amigos y conocidos en Japon, y donde estemos viviendo.
- * Comunicarse a la Embajada o Consulado correspondiente.
- * Después del siniestro tratar de informarse de la realidad y gravedad de la situación y esperar las instrucciones adecuadas.
- * Ayudar en lo mucho o poco que podamos a las demás personas.

Gracias.

Pensando...

Léo Naoto Arai (M) Brasil

Universidade de Kyoto

Realmente, esse terremoto do dia 17 de Janeiro foi uma experiência muito forte para mim. Moro no 10 ° andar e, apesar de incomparável à sua força em Kobe, fiquei paralisado, sem saber o que fazer. O tremor parecia ter durado, pelo menos, durante minutos. Mal imaginava o tamanho do estrago que esperava por Kobe. Muitos não resistiram à força da natureza e se "foram". Os que ficaram, sofrem pelos que se foram. Outros "viajam", não sabem o que fazer.

Aos que resistiram à desgraça, muita perseverança e amor à vida; aos que não sofreram com isso, curtam a vida que têm, mas sem se apegar aos bens materiais. Nós vivemos muito no materialismo do sistema japonês, mas a natureza é mais forte e pode tirar todo esse conforto ...

မအေးအေး (မ) မြန်မာ
ကိုယ်တရား

မြေလျင် ဒီဇိုင်းဆဲး: ၁) ရတနာ ဖြူရေ ကျောင်း၊ ၂) တစ်စုံတစ်ရာ မရှိဘဲ တွေ့ ဖြစ်ရပ် -

[illegible]

သည့်ဖြစ်ရပ်ကိုတော့ ခြာ မိခင်ဖြစ်သူ ကွယ်လွန် ဖြစ် နာရီပိုင်း ပေါက်အလို
တွင် ၁၉၉၅ ခုနှစ် မတ်လ (၁၇) ရက် ၃၁ - ၁၂ နာရီ စာမိနစ်တွင် ကိုအိန္ဒြာ
တွင် ဖွဲ့ ငွေလျှင်ထပ်မံ ချ်လျှင်ပါသည်။ ၎င်းနောက် ၃၁ - ၁ နာရီ ၄၀ မိနစ်
တွင် ဘီရူး သူ၏ ကျေးဇူး ဂုဏ်စွမ်းသမိုင်း သည် မိမိ ချစ်ခင် ဖြတ်နိုး သဲ
၇ သည် သားသမီး များ နှင့် လူ့ လောက ဇာတိ ကို အဖွဲ့ အပိုင် ခွဲ ခွာသွား သဲ
ပါသည်။

မိမိတသက်တွင် မေမေ နှင့် ဖခင်ဖြစ်ရပ် ခြာ ဂျပန်ပြည် - ကိုအိန္ဒြာ
တွင်လျှင်သော ဖွဲ့ ငွေလျှင် ဇာတိ မိခင်ဖြစ်သူ နောက် အဖေအဖေ
ဆုံး ဝါးပါသဲ ဖြစ် နောက် (၁၁) နှစ်တွင် ဖြစ် သည် နေ့တွင် ကွယ်လွန်သဲ ဖြစ်
ဖို့ နေ့ တွင် ဖွဲ့ ငွေလျှင်ထပ်မံ လျှင်ပါသည် ကို လက်တော ကျကျ တွေဖြင့်
ခံစား လိုက်ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဘီရူး သူ၏ တသက်တာ အဝတွင်
အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်း သော ဖွဲ့ ငွေလျှင် ကြောင့် ① Primary
shock ရသဲ ဖြစ် ထို ဖွဲ့ ငွေလျှင် အနက်ကို ဆက်ကြောင့် မိခင် ကွယ်လွန်သဲ
သည် အတွက် ② Secondary shock ရှိသဲ ပါသည်။ ကိ ဖွဲ့ ငွေလျှင်
ဒီဇာကြောင့် လူ နေ အိမ် ဖြစ် များ ဟုတ်စီ ဆုံး ချုံး ဖြစ် အသက်ပေါင်း များ
ခွာ ဆုံး ဂျုံး သဲ ဖြစ် မိမိ ၄၆ ဂုဏ် နှစ် သော သူ ငယ် ချင်း မိတ်ဆွေ များ အသက်
အို အိမ် ခုနစ် စီမံ ကို လျှင် ပေးဆပ် သဲ ရှိပါသည်။

နိဂုံးချုပ် အနေ ဖြစ် ဘီရူး သူတစ်ပါးသော ကိုမာ တွေ ဖြစ်ရပ် မျိုး သည်
နောက် ထပ်မံ ချ်မဖြစ် လိုစေရန် ဖြစ် ခွာ ဘုရား ရှေ့ မြှောက် တွင် ဖြစ် ဖန် များ
ခွာ ဆု တောင်း လိုက် ရပါသည်။

Date '95 4 16

ကွယ်လွန်သူ သုဇယ်ချင်း ၂ ဇယားသို့

မနက်မန်ဆို HANSHIN ငလျှင်ရဲ့ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ အဖြစ်ဆိုတိုရင်ဆိုရတာ

'၃' လ တင်းတင်းပြည့်တဲ့နေ့

ကိုယ့်ဘဝမှာ ကမ္ဘာတည်သရွေ့ နေ့မျက်မရနိုင်တဲ့ စာချက်နှာလို့ဆိုရင်မဟုတ်

နိုင်တဲ့ဒီအတွေ့အကြုံထဲက မင်းတို့ ၂ ယောက်တို့ဆောင်ပန်ချင်တဲ့ကဏ္ဍလေးတခု

ဒီကတော့ ကိုယ့်ရင်ထဲက ခြောက်စွဲဝမ်းနံ့မှ အပြည်နံ့ရင်မဖွင့်ရရင်ကိုယ်နေလို့မရလို့

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၇ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့ တလောကလုံး ငဲ့ကျတဲ့နေ့ မနက် ၅ နာရီ ၄၆ မိနစ်

ဒီကိုယ်တို့နေတဲ့ ၇ ထပ်တိုက်တပြိုင်တည်း - ကိုယ်တို့အားလုံး - အရှင်လက်လက် ပြောချင်ခဲ့ရမယ်လို့

ဘယ်သူမှ သိမိနိုင်တဲ့ကံကြမ္မာဆိုတာ - KOBÉ မြို့တို့အလုံးအရင်းနဲ့ဝင်လာတယ်လေ

သုဇယ်ချင်း . . . မလွင် . . . အသံကပြောပြနေလေလေပြန်တယ်သားသား... မယုံကြည်နေမိတယ်

မင်းရဲ့အများ အပေါ်ချွတ်တဲ့သဘောထားဖြစ်တဲ့ စိတ်ဖြူဖြူကို - မင်းကအပြင်ကလူအားလုံးနဲ့စကား

အဝေးအမျှလှုပ်နိုင်နေတယ်ဆိုရင် ကိုယ့်တို့အားလုံးကိုယ်တို့မင်းကလုပ်တာဘဲလို့

သုဇယ်ချင်း မလွင် အစောကြီးထဲက အသံလုံးဝမကြားရပေမယ့် အခန်းကလုံးဝပြားနေလို့ဆိုတာ

ကြောင့်မကြားရပေမယ့် - အပြင်ကိုထွက်နိုင်နေပြီလို့ဘဲ မယုံကြည်မိတယ်

၁၂ နာရီ - ၁၅ မိနစ် ကျော် ကျော် လောက် - ကိုယ် လိုအား လုံး ရဲ့ အကူ အညီ နဲ့ အပြင် ကို ထုတ် ပေး နိုင် မိ တဲ့

အချိန် - ကိုယ် ရဲ့ အထဲ ခြာ ပိတ် မိ နေ တုန်း က စာ တွေး နဲ့ က တခြား မှီ - ကိုယ် တ လောက် ထဲ ကို ဘဲ ဆို တဲ့ -

အား လုံး ရဲ့ အ ဖြေ စကား - အဲ နဲ့ - ကိုယ် မေး ခဲ့ မိ တဲ့ မေး ခွန်း တွေ က အာ ထပ် ထပ် - အာ တွေ ဖြစ် ကုန် ဖြာ ဖြစ် လဲ

အဖြစ် ကို မင်း တို့ နှစ် ယောက် က အာ ဂုဏ် အပြင် ရောက် မ ဖြေ ဂုဏ် သလဲ တဲ့ -

ကိုယ် မင်း တို့ ထွက် လာ တဲ့ အထိ စောင့် မယ် ပြော ခဲ့ တယ် - ကိုယ် ချာ - why ? ဆို တာ က

အမျိုးမျိုး စေ နေ ခိတ် စေ ခွန်း ခု တွေ က တောင် ပုံ ဂုဏ်

အက် အခဲ အမျိုးမျိုး ခြား က နှို ဂုဏ် ရှေး ဂုဏ် ရောက် ပို့ ပေး ဖြာ တယ် - ဒါ ပေ မဲ့ - မင်း တို့ ၂ ယောက် ကို

ကယ် ထုတ် နိုင် ခြာ ဘဲ လို့ က ကိုယ် ယုံ နေ ခိတ် သေး တယ် - ညဦး ပိုင်း ဖြာ ကို မြင် သန့် က စား စရာ တွေ နဲ့ ရှေ့

ဟပ် ပိုင်း - မင်း တို့ ၂ ယောက် ကို - အခု ကို နေ တဲ့ လူ စာ အား နဲ့ အယ် ဂီ မှာ မဖြစ် နိုင် လို့ သူ တို့ လဲ ကယ် ဆယ်

ရေး စခန်း ကို မ ဝွား - မဖြစ် သွား ပြု ခဲ့ အခြား ကို လာ ပြော တဲ့ အချိန် ဖြာ - မိုး မိုး လှ နဲ့ ကို ဖြင့် သန့်

လက် ကို ညှစ် ပြီး သန့် သည်း တန် ထန် - ပေါက် ပေါက် ကွဲ ကွဲ ပို ချ ရင်း နဲ့ အစကား မှ ထွက်

မဟာ နိုင် ထီး နဲ့ ခြောက် ကွဲ မှ ကို ရင် နဲ့ အမျှ ခံ စား ဂုဏ် တွေ - အယ် လို့ ရေး ဖြာ ပြု ပါ မလဲ -

ကိုယ် ဖြာ က ရင် နဲ့ အပြည့် ဖြာ ကွဲ ဂုဏ် အဖြစ် - အသက် အဆေ ပေ ခဲ - ဂုဏ် တဲ့ အထက် ကို ချိုး ချိုး ဝါး ဝါး

နာကျင် နေ ချွေ ကို ခံ စား ရင်း အာ သက် သာ လဲ ဆေး ထိုး ခံ ရင်း - လျှိုး လိမ် ရင်း -

[illegible]

အံ့ဒီရောက်ပြန်တော့ကတော့၊ ဂျိဟ်အဝ်အတွက် ချိတ်ပွဲပွဲမော်တော့က အဆင်ဆင်

၂၀၇၈ - KAKOGAWA ဆေးရုံဆေးရုံကားနဲ့အပြောင်း - ၂၀၇၈ခုနှစ် ၂၄၊ ဧပြီ
မလွင်ဂျော့ပန် - ၁၉၆၅ ဂျော့ပန် ၁၉၆၅ သို့သော်လည်းကောင်း - KOFI စာတိုက်
ကျောင်းသားရေးရာနှင့် အခြား တယ်လီဖုန်းနံပါတ်များအစီအစဉ်

ကိုယ်ခမ်းသမ္မုခေးခွဲဒကးလုံးကိုဖြေရှင်းနဲ့ ကိုယ့်ကိုစိတ်ပျက်လို့ပိုင်းပြီးမသိ
အောင်ဖုံးပေးထားတာတွေအားလုံးကိုလွှတ်ပျက်နဲ့စိတ်ချရတယ် ကိုယ်မုန်းချဖို့တဲ့အထိ
ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ်ထိန်းနိုင်ပေမဲ့ နောက်ရိုင်းစက္ကန့်တိုင်းမိနစ်တိုင်းမှာ ကိုယ်ဆောက်တည်ရာ
မရခဲ့ဘူးသုဇာန်ချင်းတို့ရယ်။

ဆေးကုစဉ်ဆုံး၊ ခြာလှတွေအများကြီး ဖြစ်လို့ လူတွေတွေ့မှားချက် ကိုယ်ကိုယ်တိုင် နှိပ်စက်
မယ်လို့ ဆိုတဲ့အခါမှာ - မျက်နှာကလေးနဲ့ မရသိမ်းမရဘူးလို့ လာလို့ အဆုံးထဲပြေးထွက်၊ ပြန်ကြိုတင်ငိုမိတယ်
ကိုယ်တကိုယ်တော်တော်နဲ့ မပါတယ် - မလွတ် - ပဲ ၇၈၈ ခုမှာ ကိုယ်အကုန်ရေမိပါမိရဲ့

၂၁၇၈၆. ၈. အေးအေးကိုနဲ့သူ့ ပုံမှန်စာ လာတယ် တပြိုင်တည်း Host family အားလုံး

၂၃၇၈၆ ခုမှာ ချီလီ လာအား ဆေး ကုသီဇာတ ကိုသတိပြုမိတယ် . အေးအေးကိုတို့ ယူလာတဲ့ ပန်းနဲ့

အချိန်ကြာကြာ အားလုံးနဲ့ တက်တက်ကြွကြွစကား ပြောနေမိတာနဲ့ ဒဏ်ရာသက်သာ သလိုခံစားရင်းနဲ့ ကိုယ်မော်

ရောသော ကာ ဝမ်းသာနေမိလား . ကိုယ်ကိုကိုယ်ခွင့် မလွတ်နိုင် အောင်ခံစားရတယ် .

ကိုယ်အိပ်မတကူး လွန်းပြီလား . မလွင့်ပြန်လင်နေရဲအားနည်းနားထဲကမထွက်နိုင်ဘူး

သုဗေဒဆုံးရှုံးနေရဆုံးအချိန်မှာ ကိုယ် မျှော်နေမိတယ် ဆိုလို့ ဘယ်တကူးပါ့မလဲ .

ဆို- မဆွေကော . အသုဘ ချဘို့ အဆင်ပြေရဲ့လား . ကိုယ်အမျိုးမျိုးအတွေးတွေကချာချာလည် -

ကိုယ်တတ်နိုင်တာ တာလဲအကိုယ်ပုဒ်ရမလဲ - 'ဂဲ' ဆိုတဲ့ မေးခွန်း တစ်ခုစာလဲ

ကိုယ် စိတ်ဆင်းရဲရတာ မခံမရပ်နိုင်လို့ အိပ်ဆေးသောက်အိပ်ရတဲ့ ရက်တွေတခုထိ တရက်ချိန်

အပြစ်ကြားရတဲ့မလွင့်ရဲဒသံ- ကိုယ့်မင်းကိုအားလုံးကောင်းရာသုဂတိလား ပါမေဗျိုဆုတောင်း

ပေးရုံကလွဲပြီး ဘာမှမတတ်နိုင်ခဲ့လို့ - ခွင့် ဖွတ်တော့ချစ်ချစ်တို့ရယ် -

မတ်လ ၁၇၇၈ ကိုယ်တို့တက္ကသိုလ်က ကွယ်လွန်ကြတဲ့ ဦးအေးလုံးတို့အတွက်ဆုတောင်းပွဲ

ကိုယ်ဒီဆုတောင်းပွဲမှာကလွဲပြီး ကိုယ်ချစ်ချစ်တို့အတွက် တဝတ်နိုင်တာကတခုမှ မရှိပါလားလို့

ရောရော ခွဲကွဲ တွေးမိတယ် .

ခွင့်ကုန် မလွင် မဆွေ

ကိုယ် ခြာ ကောင်း ဂျသုဂဏိ ဟား ဖြာပါစေဆိုတဲ့ ဆုတောင်း ကို ကျောင်းသား အား လုံး
၃၉ ယောက် ခြာ သူငယ် ချင်း ၂ ယောက် အပါဝင် အား လုံး အား လုံး အတွက် ဆုတောင်း
ရင်း နဲ့ မနက်ဖြန် ဆို အနှစ်တထောင် ခြာ တခါထဲ ငြိမ့်ရတဲ့ အဆိုဝါး ဆုံး ငလျင်ပြန်ခဲ့
တာ ဂုဏ်တင်း တင်း ပြည်ပြန်လို့ လေ

ခွင့်ကုန် ပေခုံး တော့ ကွယ်

'ဖြန်ချင်မှပြီ' ပြောတဲ့ မလွင်

'သဒ္ဒါ ကို ဖြန်တာ စေချင်ပြီ' ဂျ ပြောတဲ့ မဆွေ ခြာ အရေအသွယ်

မင်းတို့ ၂ ယောက် ချင်း ခြာ အပြန်လမ်း ကို ကိုယ်တသက် လုံး ဖြောင့်စွာ ခံစား ရှိ
နဲ့ တသက် လုံး ပေခိုင် ခြာ မဟုတ် ပါဘူး

ဟာအဲဒီမှာ သူငယ်ချင်း တို့ ကျိုးစား ခဲ့တာ အား လုံး ကို ကိုယ် သူ ရှိမှာပဲ အပြန်ပါ

အေးသင်း မျှိုင်

地震，我的初次体验

神户大学 蔡爱琴

地震的前一天，因为第二天有很重要的课，所以比平日早睡觉了。凌晨，突然感觉到一阵很大的摇晃。最初还以为是在暴风雨中乘船，可是在这种恶劣的气候里为什么自己要出海呢？不知不觉中睁开双眼，但仍然在摇晃，四周是哗啦哗啦很响的声音。我终于醒悟过来：

“啊，这是真正的地震。”之所以会发出很响的声音，是因为自己和邻居家的锅碗盘等坏了的声音。可能立刻就会结束吧！天真地想着，但是没有马上停止。自己该怎么办才好也不知道，惟有傻乎乎地躺在床上。直到听到邻居从家往外跑的声音，才直到自己也应该跑出去避难。大家都陆陆续续地跑出来了。当时还是黎明前夕，外面很黑暗，但大家都很兴奋地谈论着各自的地震体验，我也不例外，和大家谈论着自己的初次地震体验。

住的房子全坏了，没有办法，只好暂时住在大阪的友人的家里。有一天，因为有要事去自己所属学部的教务处，在那里知道了有关因地震的原因而处于困难之中的留学生们。留学生中心有很多为受灾留学生准备的生活必需品，我也一样，很荣幸地接受到一些，帮助我解决了日常生活中的一部分困难。我本人作为一名受害者，各种各样团体和个人给予了很多关怀和帮助，我从内心深处感谢他们。

另外，我也很想为更多更多的受害者们尽一份微力，于3月19日在神户南京町举办的「がんばろうや、WE LOVE KOBE」亚洲音乐节中，参加了古筝演出。比起电视播放的场景，现场的样子当然要惨得多。我最喜欢，最引以为豪的神户会有如此大的变化，我第一次体验到地震的威力和可怕。

当天，虽然天晴了一会儿，后来还是稀稀落落地下了小雨。气温不高，有点冷。尽管如此，仍有很多的观众来认真地听，非常感动。我们演员也一样，战胜严寒，合力拼命演奏。这次通过音乐能够起到安慰大家的作用，非常高兴。而且为他人能献上一份薄力，第一次体验到一个人成长的经历。看着很多受害者们努力向上的情景，自己也非常欣慰。

对于大自然，我们虽然战胜不了它，但大家齐心协力，互相帮助，献出爱心，一定会马上恢复美丽城市神户的。我坚信。

劫后余生

神戸商船大学 陈 慧

深江这个地名，也许神戸以外的人并不会知道的太多吧。在1月17日的阪神大震灾中，他一下子变得人人皆知了。有名的阪神高速公路就在那儿很长一段被震倒了。我就住离那儿还没有500米远的深江北町。

每天去神戸商船大学上学，常常在深江便宜的商店街逛悠。我喜欢学校的每一棵树，每一条路。喜欢在研究室待到深更半夜，即使再晚从学校到家走路不过5分钟。我习惯了这儿熟习了这里的一切。谁会想到1月17日那个凌晨的一瞬间改变了一切。

和平时几乎没什么两样，16日的夜晚我也是很晚才睡。为了写修士论文在计算机前坐到夜里两点多，想到是第二天要将修论的第三章给老师看，尽量早点完成。好像睡了才一会儿，突然被一阵剧烈的颤动晃醒，随即立刻反应过来“是地震”也就在反应过来的同时又一个念头“不要紧吧，不是总说神戸没有大地震吗”就这样想着一瞬间就会完的又准备入睡。这时伴随着巨大的声响，象火车路过门前，象台风时的雷雨，一阵疯狂的晃动怎么还不完哪，逃啊！一个鱼跃掀起被子就想往外跑。地在摆动着象在荡秋千那还能迈开步子，也就强行走了一步，床边是写字台钻桌子吧还没来得急钻下去，什么东西批头盖脸就下来了头也被打了，脚下一滑倒下来也就顺势倒在了桌子下面。这一切都发生在40秒之内，我的生命在这40秒之间决定了。

黑咕隆咚的什么也看不见，头上好象是出血了粘呼呼的但没有一点疼痛的感觉，腿和肩被什么砸了也没感觉还能移动。余震又来了我随着地一起荡秋千，我想是不是要死了我总是命运不好一直不好没有好过。想做之事总要经过千灾万难才能做成，这好不容易要毕业了总是不能顺利，当时就是这样想的。身子不是一点不能动腿和手都可以移动，得想办法出去，手开始行动一阵乱摸碰到了电话，打电话喊人来救我抓起电话摸着按键电话连声都没有。左手再一摸摸到了电灯，心觉奇怪房顶上的电灯怎么在我躺着的地毯上，天那！房顶掉下来了。挂在墙上的长戎娃娃躺在我头旁，墙也倒了。这靠我自己还能出去吗，余震再来肯定要死了。真要死了“助けて，助けて”冲口而出。过后有人问我怎么想到用日文喊的，其实当时我想都没想叫出的就是日文，而“助けて”这个词还是在语言学校的课本中学过平时从没用过。叫了几声我听到楼上住的九州来的商船大的二年级生也在喊“助けてくれ”声音很近好象就在旁边似的。二楼乒乒乓乓一阵响动后，我说“你不要紧吧？”“不要紧”楼上回答，“快喊人来救我呀”“去哪儿喊人？”他问我，“深江车站的边上是警察局，叫警察来救我”我告诉他，“没有出口我出不去了”他叫起来。过了一会我听到玻璃被敲碎的声音，他大概出去了。

我等啊等，他好象一去不复返。余震还在不停地来，该是天亮了可我周围依然黑暗一片，我听到外面不停地有人说话声，又开始叫“助けて”但是没有任何反应，这时慢慢地镇定了

想想该我死了喊救命也没用死就死吧，这也是没有办法。不喊了。一月的天气我只穿着睡衣冻得直哆嗦，摸到一个台灯罩当枕头，就这样躺着等吧，等不来只好死了。心里这样想，好象等了一个世纪终于听到有人在喊我问我要紧吗，我立刻大叫哪儿是不要紧呀快来救我。又一会听到楼上二年生的声音在安慰我“别着急，这就喊警察来救你了”上帝，到现在还没去喊那。又一会有人喊问“你在哪儿？”“我在这儿”我回答着。这时听见掀动什么的声音，上面有人说着“再坚持一会”又有人说“加油呀，只要再坚持一会”。渐渐地我看见一丝光亮，又一丝，光亮越来越大，慢慢我能伸出一只手去了，能伸两只手了好象世界又重现眼前，我被拉了进去。“这是哪儿啊？，这怎么不是我的房间”心里徇思着，从窗口被背了出去。再回头一看，那儿还有我的一楼房间，二楼变成一楼。二楼的窗口离地也只有半米高吧。穿着睡衣就这样被救出来，什么也没有了。问楼上的二年生要了三个10块硬币给我弟弟打电话叫他快来救我。这时感觉好象又回到人间，才止不住想哭。

到房子对面的集会室里去休息，想想觉得又可怕又伤心。对面的邻居拿来了衣服，楼上的二年生拿来了被子。一个人斜靠在墙上发呆，等着我弟弟来。不知什么时候集会室就剩了连我在内四个人躺在那儿。他们盖着被子看不见脸，我想跟我一样被救出的人吧。躺到下午三，四点看看怎么我弟弟还不来，出去一走别人告我集会室放着被救出的已经震死的人。我和他们一起躺了大半天竟然不知他们已经死了。早晨集会室满屋人不知什么时候全没了，我想一定有人说过的，而我还沉浸在地震中不知道别人在说什么。那会脑子不知该怎么反应。

直到晚上七点多，我弟弟化费了近一天时间从堺市赶到我这里，而这路程在平时只要一个多小时。将我从神户救出回到堺市已深夜近12点。又去了医院，在医院我才知道自己受伤不少，头上划了一个大长口子，右膀子衣服上一片血，身上到处是伤口，半身腿肩青紫一片看着吓人。好在没有伤着骨头，总算万幸。趟在我弟弟家第二天开始浑身疼痛不能翻身，走路一步要迈半天。一个多星期后才好些。

HANSHİN DEPREMİ ARDINDAN

Murat Dogru,M.D.(m)TURKIYE

Kobe Universitesi

Doktora sınavına hazırlanıyordum. Sabah saat 5:45.Kalkıp, bir bardak su içtim. Yatağa uzanır uzanmaz odam önce dikey sonra yatay şiddetli sarsılmaya başladı. Yataktan yere düştüm. Üzerime birçok şey düşüyor; yerde yatık durumda bile kalmak mümkün değil. Herşey kırılıyor. Başımı masanın altında korudum. Hiç bitmeyecek gibi. Bitince hemen kalktım. Sakin olmak gerek. Önce öğrenci merkezinin öğrettiğine göre hemen dışarı çıkmamak lazım. Bir kez daha şok dalgası gelir, dev bir depremin ardından. Kapı açılıyor mu diye kontrol ettim. Sonra pasaportumu japonya'da geçerli nüfus cüzdanını ve cüzdanımı aradım. Çok karanlık. Keşke fenerim olsaydı. Kırılan eşyalardan ellerim kesiliyor. Sonra oda bir kez daha sarsıldı. Sıkıca giyindim. Dışarı çıktığımda gördüğüme inanamıyorum. Heryer alev alev yaniyor. Yaşadığım yer Nagata-ku. Deprem merkezine çok yakındı. Evim 9.kat. Belki de onun için çok kötü bir deneyim oldu. Apartman çıkışına kadar acil merdiveninden indim. Çıkışta evin arkasında oturan amca yardıma çağırıyor. Oğlum, babaanne içerde kaldı.Onu çıkardık. Babaanne incecik bir pijama içinde, elleri ve ayakları kanıyor. Tekrar yukarı çıktım. Battaniye ve süeter gibi şeyler alıp aşağıya indim. Babaannenin kanamasını durdurduk. Sonra yan apartmandaki teyzeyi çıkardık yıkıntıdan. Eşi içerde hala. Ama yangın geldi. Çıkaramadan gözönünde öldü. Yukarı çıktım. Bavulumu topladım. Yakındaki Sakura bankasına emanet edip çalıştığım hastaneye doğru yürümeye başladım. Aslında böyle durumda pek yer değiştirmemek lazım. Apartmanıma son kez baktım. Yangın alarmı çalıyor. Bir daha Nagata-ku'ya gelmem. Gaz sızan, eğilmiş, devrilmiş evlerin kırık yolların, şaşkın insanların arasından yürüdüm. Kaç defa Japonlar durdurup "iyimi sizin yardıma ihtiyacınız var mı" diye sordular. Tam 4 saatte üniversiteye ulaştım. Kıdemlilerim Tsujimura ve Nakamachi klinikte. Yığıldım. Bir süre sonra toplanıp, personelimiz ile yaralı bakmaya başladım. Anne babama telefon etmem biraz gecikti. Hatlar bozuk. Aradığımda çok üzgündüler. İlk gece 3 kez daha şiddetli deprem oldu. Zaten 1000lerce kez şok dalgası geldi. Aıştık artık. Bütün bunlar korku filmi gibi olabilir. Ancak japonya'ya çalışma yapmaya gelmek için bir engel değil. Dev depremler her yerde, heran olabilir. Japon insanının sıcaklığından kendinizi mahrum etmeyin. Ben hiç yalnız kalmadım. Başından beri bana Japonlar sahip çıktı. Halen savaşıyoruz. Hep beraber daha mutlu bir gelecek için.

我想有个家

神戸大学 段 一然

我是一个住在神户的中国留学生。地震中我失去了家，松风庄205号。一间只有4.5叠のアパート，但却是我的安身之处。没有了它，我只能到处“游窜”，今天在学校睡一夜，明天在朋友家呆一宿。

“我得有个家”，抱着这样一个信念，我来到离神户最近的城市大阪。

好一个大阪，大而呆板。到处是高楼，没有个性的高楼。在神户，山是北海是南，走到哪儿总不会迷失方向。而在大阪梅田，那些呆板的大楼，将天空切成了块，走在街上好象坐井观天，完全分不清东南西北。更可怕的是地下街，一个地下车站有25个口，走进去不禁使我想起“地道战”。不同的是战场在日本，“挨打”的是我。

“小哥，你再早点儿来就好了！”

“房租5万以下的房子实在没有呀！”

“对不起，我们不接待留学生。”

“以前在这儿住过的中国人，打麻将打到夜里2点……”

“日本人还没有房子住呢！！！”

被“打”得精疲力竭的我，迷迷糊糊地走出一家家“不动产屋”的门。前面又出现了一张“大看板”，为了有个家，不管三七二十一，走进去看看。办事员十分客气，经过一番交涉，找出一张单人房间的图纸，房间里厨房，厕所，浴室样样具备。一看房租6万，外加50万保证金。办事员看我面带难色，马上打电话和房东商量。一番讨价还价之后，房租降到3.9万，保证金20万。

“这么便宜了，还犹豫什么？”

“决定了，就是它了！”

看看时间已经是下午7点，看房子的时间没有了。于是，先交上5千块押金，讲好第二天一手交钱，一手交钥匙。

按捺不住兴奋，在大街上找了个公用电话，和一个朋友吹起来。

“车到山前必有路，怎么样？功夫不负有心人吧……”

“你先别高兴，看了房子再说……”

第二天，在朋友劝告下，我要求先看房子再交钱。昨天那个办事员，领我们来到一栋五层建筑物的门前，玻璃大门的上面注有“××マンション”的字样。进门一看，满壁的裂缝，门框都要掉了。

“这是什么玩意儿？”，地震之后，一直闷在心里的一股邪气猛地撞到脑顶。办事员见事不妙，马上说：“退掉5千块押金，就当没这回事，行了吧！”不行又能怎么样呢？出了不动产的门，不禁抬头仰望蓝天。天被高楼切成了块，几朵白云被硬行分配在蓝格子里，又使我想起了那首歌（谷村新司）：

“流れてゆく、白い云に胸が振えた。”（流逝的白云，使我的心胸振颤。）

“那不是郑さん吗？” “段！怎么这么巧！”

我突然碰到一位和我一起在神户打过工的女作家。

“我现在搬到箕面去了，是朋友介绍，那里好象还有空房，我带你去问问看。”

就这样我跟着郑さん到了箕面市。

敲开房东的门，走出来的是一位看上去30岁上下的女主人。听说是神户来的留学生，她热情地把我让到屋里，还端上刚做好的饭菜。我讲了自己的情况，女主人马上说可以免费让我住到4月份，到那时如果还想住下去的话，再订契约，交房租。

我有点不相信自己的耳朵。女房东说：对别的受灾留学生也是这样的。

房子的事情谈好了，又聊起家常。女房东谈到在看有关毛泽东的书，问我们中国人对毛泽东的评价等等。后来说起她已经有孙子时，我不禁吃了一惊：“真看不出来！”。

吃过饭，女主人又帮我收拾好房间，还拿来被褥和日用品。最后在桌子上摆上一个花瓶。灰色的陶瓷中，有一枝绿叶和两簇金黄色的小花。花虽然不很美丽，但生机勃勃的绿色和炉火般温暖的黄色，洋溢着温馨和安宁，仿佛在说：这就是家了。

二个月后，我又要搬回神户了。学校的留学生中心帮我找了学校附近一所社员寮。整理东西时，我发现了那簇小花，黄绿的颜色依然那么鲜艳，那么和谐。只靠花瓶中普通的水，她能开得那么久吗？我觉得使她久久地流芳溢彩似乎是一种非物质的力量。

我和房东告别了，但那束小花点缀的家将永远留在我心中。

Mi Experiencia y Dios

Jorge Manrique Estrada (M) México

Kobe University of Commerce

Hace ya tiempo del terremoto en la ciudad de Kobe. Aún vemos por las calles edificios, casas derruidas y la gente muestra todavía un poco de miedo al hablar del terremoto. Cuando ocurrió el terremoto en enero pasado claro que me asusté. Me alarmé, lloré en su momento. Me dio demasiado miedo como cualquier ser humano. Esto no tiene nada de especial porque es normal. Mucha gente me pregunta si pense en el momento del temblor si iba a morir y siempre he respondido que sí, porque nunca había experimentado una sacudida tan grande y tan terrible como aquí en Japón. Aunque, vengo de México y como sabrás hemos tenido temblores mayúsculos. Pero nunca me había tocado vivirlo tan de cerca y solo físicamente. El día del temblor, me despertó el ruido, no tanto el movimiento, aún recuerdo el sonido tan grave que hacía la tierra, segundos después quise incorporarme, pero me fue imposible por el movimiento. Entonces clamé a Dios al sentirme impotente, en medio de la angustia y la aflicción: como dice en la Biblia, clama y yo responderé. Así lo hice, y créeme Dios me dio libertad al darme seguridad. No me refiero a la seguridad física, sino a la seguridad espiritual, tener la certeza en mí de que si moría no importaba porque iba a estar con Dios.

Lo más seguro es que no entiendas lo que trato de decir, pero sencillamente es saber y tener la certeza de que va a pasar contigo después de una muerte física no espiritual, porque para los cristianos, el espíritu siempre permanece y existen dos lugares a los que puede ir, el cielo o el infierno. Lo que quiero decirte sencillamente es que, me cuidó, me dio paz, quitó mi angustia y mi aflicción en un momento de pánico y temor. Yo te invito a que conozcas a Jesucristo, en él podrás encontrar a un padre amoroso, compasivo, comprensible y sobre todo que nos entiende, porque él en su momento se hizo humano. Lo único que tienes que hacer es abrir tu corazón a Dios y Él te oirá y te hablará. No creas que son cursilerías. Es la verdad porque a mí no me cuentan, yo lo vivo diariamente.

Me despido, esperando que algún día puedas conocer a este Dios que yo conozco, así mismo esperando que Dios te bendiga.

Sinceramente, Jorge

震后回思

被狠心地撞了一下墙壁，清醒了过来。紧接着是山崩地裂的摇晃。想到顷刻间就要遭受灭顶之灾，却又无可奈何。我想现在是已来不及躲闪了（当时的情形，是否可能，至今仍说不清楚），便静听着裁判的最后时刻。没有了灯光，世界是漆黑一片。耳边除了怪异的声音不断地贯进，世界似乎不再有熟悉的音符。

等待，这样的每一秒钟却又特别的漫长……

我已接受着这自然的任何惩罚，任凭自然作出裁决。

忽然感到，大地的摇动轻缓了下来。突然醒悟，能熬过这场浩劫的你我他，一定是得福于何处了，已获准了再生的机缘。当我冲出了房门，从每张受了惊恐的熟悉面孔里似乎都看到了一种逃生的感动。当我后来找到电话机时，有生以来第一次这样充满了感恩之情地对话筒大喊“喂，喂，托了你们大家的福，我逃过了一场灾难”。

晨曦没有迟到。然而今天的晨曦带来了可怕的景观：到处千疮百孔，危机四伏；四处浓烟滚滚，火光冲天。时不时有悲号之声。

真正的害怕始於目睹了一座美麗的城市在黑夜幾十分鐘間成了許許多多的廢墟，數以千計的熟人和不熟人的生命被压在傾覆的殘垣斷壁下，在烽火中被活活吞沒。

人類的萬物已支離破碎。

文明和財富可毀於一旦。

沒有了橋梁，道路已是沟壑坎坎。一切復歸原始。

大自然的威嚴可怕，再次真現。

然而，當我看到、聽到許許多多的生命從廢墟中爬出，破斷壁而重生，我感動於生命的頑強。我也曾親臨了人們抱險的活動中，目睹着人們從虎口中奪回生存的權益。當我看到人們在這樣的災害面前不屈服，沉着冷靜，艱忍克己，頑強拚鬥，我充滿了人類未來的信心。

一切從新開始。人類終將征服自然。

我深深體驗到，人類所要征服的自然，其實是認識這個自然，諧和這個自然，利用這個自然。而決不是以己所需去破壞這個自然。原因很顯然，人類屬於自然而以自然倚於人類。自然永遠要運動，就永遠地產生矛盾。人類追求的只能是與運動的自然永恆的共存。

傅 惠南

难以医治的创伤

神户大学 韩 基一

当我提到母志斌这个名字时，在神户的留学生和关心这次大地震中的留学生情况的广大侨胞和日本友人可能马上会意识到什么。那就是20多位年轻的留学生的生命被恶魔般的阪神大地震无情地夺去了。随着时间的流逝，人们可能会忘掉他们，可我作为这场大地震的经历者和母志斌的朋友却永远忘不了。不知母志斌的在天之灵想要我做些什么，不知他是否知道自己是如何被害的，不知他是否知道在这场地震中人们为自己或他人所想的和做的。是的，他一切都想知道。在这里我以自己的经历为线索，回忆一下那些日子里发生的一切，以慰既是学友又是同乡的母志斌之灵。

地震发生的前一天，我刚从中国探亲回来。由于有等待发表的课程作业没有完成，当天晚上我就从住处赶到了学校，加紧完成我的作业。在往学校的路上我曾两次打电话给母志斌，第一次他不在，在留守电话中，我说今晚能不能到学校过夜，一来我们在计算机方面的问题可以互相帮助，再是我还从中国带来一些土产让他尝尝，因为我知道他也经常在学校通宵学习。第二次电话大约在晚上11点钟，他正好刚回家，我又向他说了我的意思，他回答说：“今天我很疲劳，今晚就不想到学校了，明天我们再见吧。”言语中还说我在留守电话中讲的话有些语无论次。

我在研究室的计算机前一直打稿子打到凌晨4点多钟，觉得基本快完了，身体又很疲倦，就在几把椅子上躺下睡着了。谁知刚躺下不到一个小时，还没有进入梦乡，恶魔般的阪神大地震就发生了。当我从楼上逃到外面，从位于六甲山的校园往下面一看，已有几处火焰开始熊熊燃烧。此时我感到了这次地震的严重性，脑海里出现了下去救火的念头。转而一想，有消防队呢，我下去可能也起不了多少作用，救火的念头瞬间又消失了。

时而还有余震，看到有些学生已经返回楼内，我也回到了研究室，把杂乱无章的屋子大致收拾一下，就又在椅子上睡着了。大约睡了两个多小时，天已太亮，已有老师和学生来到学校。彼此最重要的事就是了解老师、同学及亲友的安全。机械系有两位教授从很远的家里赶到了学校印发了各研究室的安全确认调查表，要求各研究室调查后汇报上去。当时只有我在研究室，我们研究室的调查任务就委托给我了。通过电话等调查，全员无事。

之后，我又与现在和过去的一些中国留学生联系，有的没事，有的电话不通，不能肯定。打到母志斌的地方时，电话没反应。由于很多受灾严重的地方都通不上电话，就没有再多想什么。但对他的安全很担心，，他会不会出事呢？可能会受伤吧。但又一想，万一遇难了，即使知道了亦无济于事。如果受伤了，一定会被救到医院，因为他的亲妹妹就住在神户，还有他的表姐也住在神户周围。她们一定知道他的住所，前去确认他的情况。还有各个研究室都有负责调查安全的，母志斌大概不会有什么问题吧。我不知道他的住所，想帮忙也无法帮忙。心里这样想，就没有再采取什么措施，而是坐在计算机前又开始进行我的研究。其实，

这时我能做到的是同母志斌所在的研究室联系一下，寻问一下他的情况。不知为什么，我并没有这样做，而是把这个责任寄予于他的亲戚和他所在的研究室。后来想起来，真实不可思议。这样危急的时刻，竟然只想自己的学习和生存的事，而没有考虑到应为别人作些什么，连在中国的最关心自己安危的父母和妻子在地震之后3天之内也没有去电话，只能说自己这方面经验太少了。但同新闻报道等也有关系，因为头几天公布的死亡人表并不惊人，没有预测可能遇难的总人数，所以当时自己对地震的危害没有意识到那么重，没能作出应有的反应。

由于交通全面瘫痪，我不得不在学校停留，用随身带的食品维持了两天。第三天，我决定回到我住的西区去，那里的亲戚们很着急，让我早些赶回去。同研究室的一位四年生用车把我送到三宫，然后自己徒步走到了须磨。因为通过的是重灾区，我亲身感到了这场地震的危害和严重后果。三宫平日繁华的街道已变得惨不忍睹；新长田的居住区已被烧得片片焦土，冒着白烟的残骸上，不时看到一群群悲痛的人们，失声痛哭着，挖掘着……

在路过三宫的时候，我特意到了市役所，心里想是不是能做一点义务活动。看到工作人员井井有条地搬运着救援物质，虽想加入他们的行列，但自己好像插不上手，感到自己是个外国人，也就罢了，说实在的，还是自己的心里不够迫切。

在须磨的一个难民点，等着亲戚用车来接我。这期间正好有救援物质送到，在场的人们都自觉地搬运着货物，我也加入到这个行列中，好像第一次感觉到自己不是个外国人。虽然只做了一点，但也算有了一点行动。

回到西区自己住的地方，就开始给没有联系上的同学打电话。打到母志斌的地方时，还是打不通。平时彼此接触的同学基本上都互相通了电话，只有母志斌和另一位没有与我联系。这时我好像预感到了什么，想到应该与母志斌的妹妹联系上，可是以前母志斌曾用过的他妹妹家的电话号码怎么也找不到。想从别的同学那里找，他们都说没有了。

地震发生后的第九天，不愿听到的噩耗终于从神大同学传来，母志斌遇难了。第二天，我骑着摩托车赶到了学校，从他所在的研究室搞到了他的地址和他妹妹及他表姐的电话号码，然后拿着地图找到了母志斌遇难的地方。这里位于滩区，正处在地裂带上，是房屋倒塌最严重的地方，比我地震后从学校回到住处所看到的还要严重。木构造二层房屋基本上全部损坏，保留下来的也是岌岌可危的状态。从管理人那里知道了母志斌的房间。本是二层的房子，此时只剩下了第二层，第一层被全部压在下面。母志斌住的是一层十几间中的一间，从拔掉地板的二层上找到了他的房间。

据管理人讲，一层本来有四个人住，地震的当天晚上，一个人外出未归，一个人正出去送报，当时被压在下面的只有管理员和母志斌。管理员地震发生5个小时后被救出来了，由于管理员的屋里有一些家具，二层落下后，下面还有一定空间，所以他得救了，并没有受伤。

来到母志斌遇难的地方，看到的是被撬起的地板下呈现的已基本没有的一层，在一床被的边上有一小块血痕，其他什么也看不见。大概他就是在被里被落下的二层压得动弹不得而窒息死亡的吧。为了肯定就是母志斌以及想找到一些遗物寄给他的亲人，我征得管理员的同意，找到了一套西服，肯定了就是他的。这时母志斌所在的研究室的几位日本学生也拿着鲜花赶来了。我们商量了一下，决定再尽量找一下他留下的东西。由于压得太紧，除了他的一

个平时上学用的书包和几件随身带的衣服，最后也没扒出什么东西。

他们走后，我又在那里观测着可能给母志斌的空间，已想像他是如何死亡的，同时拍了一些照片。然后马上与母志斌的妹妹和表姐联系，以转告她们如果需要我做什么，我将尽全力，比如再想办法找到母志斌的一些重要遗物等。他妹妹说不要了，第二天就拿着骨灰回中国了。

本想与他的表姐在神户见面，把我保存的母志斌生前的照片交给她，并到遇难的地方再找一下遗物。可她说工作很忙一直没有过来。

过了些日子，从一位中国留学生那里听说中国驻大阪总领事馆要为遇难的中国留学生举办追悼会。我把这件事通知到了几位与母志斌相识的同学和他的表姐，希望他们能够参加。可到了追悼会的当天，都推说工作忙或别的事情而没有参加，结果只有我和那位通知我的同学去了。

在追悼会上，不用说我的心情很激动。看着母志斌的遗像，联想到他生前周围的人们的行动和态度，我不禁放声大哭：“母志斌，你去世得太突然了，不管起不起作用，谁也没有帮助你，我也没有，你是死在冷漠的世界中！”有记者问我：“你想对母志斌说句什么话？”我回答说：“我没有尽到责任，我算不上你的朋友，因为真正的朋友在不知你下落时应该不顾一切地想法找到你，不仅是我，平日你认为是朋友的这时都没有尽到责任。”

据母志斌表姐讲，在现场根据医生判断，母志斌是在被压在下面10分钟之内就不行了。虽然这么说，但我不愿承认这是现实。本应早些时候把他找出来，可直到第4天自卫队找到他之前，没有任何人去过他的地方。在这里我不但谴责自己，还要问一问他生前周围的人们，你们觉得惭愧吗？你们不觉得自己没有尽到责任吗？尤其是母志斌的妹妹，谁都知道，地震的时候彼此最关心的是骨肉之亲，为什么你这个时候却只顾自己把亲哥哥忘了，难道你嫁到日本就把自己的胞亲给忘了吗？

当然，地震当时，为了保全自己，也许没有余力为他人着想。但也不得不承认，这个世界太冷酷了，人与人的关系都是建立在金钱的基础上，都是为了互相利用，彼此之间无私的帮助和关怀已经快要看不到了。

母志斌与我们永别了，但他的音容笑貌却总在我的眼前。他是很努力的，在读了半年的研究生后就考上了神户大学博士前期课程。他的指导教官很器重他，在4月份之前，即没进入正规课程之前，就给他布置了研究课题。母志斌也积极地着手准备了，已阅读了好几本与研究有关的基础书籍。这在我们留学生当中是不多见的。正当他就要堂堂正正地走进大学院在机械制造的领域里发挥才能大干一番的时候，不幸的灾难却偏偏落到他的身上。不仅中国人民缺少了一个好儿女，而且对中日两国的友好交流，不能不说是一个重大损失。

出征未捷身先死。你的死给我们留下了多大的遗憾啊！如果地震之前你到学校来了的话，如果震后早一点被抢救的话……

他的死给我们留下了什么教训呢？太多了。不仅是经验方面的，在人际关系方面也给我们敲响了警钟。人间的关系太冷淡了，患难之时彼此之间的同情和帮助太少了。人们从金钱关系中解脱出来吧，都用自己的爱 and 无私奉献来挽救我们人类和自己的灵魂吧！

Mika Helsingius, Suomi

Muistoja

Vuoden 1995 alku oli melko lupaava. Pian uudenvuoden jälkeen menin ulkomaalaisten opiskelijoiden hiihtorekelle Naganoon. Me rentouduimme ja pidimme hauskaa usean päivän ajan. Vaikutti siltä että tänä keväänä voisin tehdä kaikkea hauskaa ennen kuin palaisin Suomeen jatkamaan opintojani.

Ensimmäisenä maanantaina matkan jälkeen pysyin kotona nukkumassa, olin väsynyt ja minulla oli myös hieman kuumetta. Tiistaina pakotin itseni kuitenkin yliopistolle, koska se oli seminaaripäivämme ja minulla oli myös japanintunnit. Se päivä oli melko hiljainen, minun Saksalainen tuttavani Peter ei ollut vielä palannut joululomaltaan Euroopasta. Lwin-san, eräs Myanmarilaisista tytöistä oli siellä, mutta hänen ystävänsä Khin ei tullut. Lwin kertoi että Khin oli kiireinen viimeistellessään joitain raportteja eikä hän voinut tulla. Hän aikoi mennä yliopiston sisäänpääsykokeeseen tänä keväänä, joten hänellä oli paljon tehtävää. Pääaineensa lisäksi hän opiskeli englantia ja espanjaa. Opiskelu oli melko vaikeaa koska hän ei osannut vielä kovinkaan paljon kanjeja. Molemmat tytöt työskentelivät myös kaupassa rahottaakseen opintonsa joten heillä ei ollut kovinkaan palja vapaata aikaa.

Lwin oli päättänyt palata Myanmariin tänä keväänä. Hän oli hieman huolissaan tulevaisuudesta, hänen kotimaassaan kunnollisen työn saanti on melko vaikeaa. Edellesenä syksynä hän teki pitkän matkan Yhdysvaltoihin, missä hän tapasi useita sinne muuttaneita ystäviään. Hän halusi tehdä vielä toisen matkan ennen kotiin paluutaan, hän ajatteli Australiaa, USA:ta ja Eurooppaa. Myanmariin paluun jälkeen ulkomaille meno on melko vaikeaa, koska se vaatisi suuren määrän paperisotaa ja rahaa.

Sinä perjantaina me puhuimme kotiinpaluusta. Hän suunnitteli lähettävänsä tavarat laivalla kotiin ja mietti mitä se tulisi maksamaan. Hän sanoi haluavansa ottaa polkupyörän mukaansa, hän halusi myös ostaa karaoke-laitteet. En ollut aikaisemmin tiennyt, että hän oli kiinnostunut karaokesta.

Kysyin halusiko hän lähteä juomaan kahvia, mutta hän oli hieman kiireinen. Hän aikoi mennä Sannomiyaan joillekin asioille joten sanoimme näkemiin. Perjantaina me tapaisimme joka tapauksessa, meidän piti tehdä suunnitelmat tulevista juhlista. Ne juhlat pidettäisiin Peterin asunnolla ja useat perjantain japanin keskikurssi A:n opiskelijoista ja opettaja aikoivat tulla.

Me olimme pitäneet yhdet juhlat aikaisemmin, viime syksynä minun asunnollani. Tuona aikana meidän luokkamme oli hyvin pieni ja juhlasta tuli vieläkin pienempi, vain minä, opettaja, Khin ja Choo Taiwanista. Lwin oli USA:ssa emmekä me onnistuneet saamaan yhteyttä muihin opiskelijoihin, Luiziin ja Chiniin.

Edellisenä kesänä luokkamme oli kuin pieni perhe, ehkä pienen koon ja vapautuneen ilmapiirin vuoksi. Me olimme jopa suunnitelleet telttaretkeä Hokkaidoon, mutta sitten Choo palasi kesäksi kotiin, Chinin ystävä tuli USA:sta, Luiz lähti Balille ja Lwin päätti

natkustaa USA:han. Katselimme joitain mainoksia Khinin kanssa ja hän näytti erään kovidion jonka hänen ystävänsä oli kuvannut aikaisemmin Hokkaidolla. Matka Hokkaidolle kahdestaan tuntui hieman oudolta, erityisesti sen vuoksi että sen piti olla leirintämatka. Me päätimme unohtaa matkan siltä kesältä ja kenties suunnitella jotain muuta myöhemmin.

Joka tapauksessa tapasin Khinin useita kertoja Lwinin matkan aikana, meillä kummallakaan ei ollut kovinkaan paljon muuta tekemistä. Hän valmisti välillä Myanmarilaista ruokaa, me kävimme myös ostoksilla ja katselenmassa joitain nähtävyyksiä Kobessa. Hän kertoi paljon erilaisia asioita kotimaastaan ja perheestään, vanhasta työpaikastaan hotellissa ja mnia muita asioita. Hän kertoi minulle myös ikänsä, mikä oli aina ollut jonkinlainen salaisuus. Minä päätin olla kertomatta sitä kenellekkään.

Perjantai 13:sta päivä olin kävelemässä kohti yliopistoa Hankyu Rokkon asemalta kun tapasin Indonesian ystäväni. Hän sanoi että nyt oli koepäivä ja kaikki tunnit oli peruttettu. Se oli paha juttu. Kuinka me voisimme järjestää juhlamme, sillä me emme olleet vielä sopineet tarkkaa aikaa eivätkä monet tienneet Peterin asunnon tarkkaa osoitetta. Päätin kuitenkin mennä yliopistolle asti, todennäköisesti monet muutkaan ulkomaalaiset opiskelijat eivät olleet tienneet kokeista.

Peter oli jo odottelemassa luokan vieressä. Pian myös useat muut saapuivat paikalle. ”Mitä, eikö tänään olekaan japanin tunteja” oli tyypillinen reaktio. Me päätimme kirjoittaa kulkuohjeet Peterin asunnolle luokan liitutaululle, ehkäpä joku tulisi tunnille myöhässä. Me soitimme niille oppilaille joiden puhelinnumeron me tiesimme, ja pyysimme heitä tulemaan seuraavana päivänä.

Päätimme että minä ja Peter menisimme ostoksille Khinin ja Lwinin kanssa sinä päivänä, me voisimme sitten viedä ruuat ja joitain keittotarvikkeita mukaanamme Takarazukaan. Seuraavana päivänä me hankkisimme sitten juomat sillä välin kun tytöt menisivät ostamaan lihat Luizin ja Nikolayn kanssa ennen meille tuloaan.

Tämän pienen kokouksen jälkeen me menimme syömään. Perjantaisin minä ja Peter söimme usein yhdessä tyttöjen ja Kanzakin kanssa, ruokailun aikana me puhelimme usein ruuasta ja monista muista asioista. Eräs suosittu puheenaihe oli eksoottiset Aasialaiset ruuat kuten paistetut koirat ja koppakuoriaiset. Khin kertoi meille joskus melko värikkäitä juttuja Myanmarin maasedulla asuvien vähemmistökansallisuuksien ruuista. Hän ei itse syönyt lihaa, joten usein hän toi oman o-bentoonsa ruokalaan. Minä ja Peter saimme aina joitain maistiaisja, maku oli melko hyvä. Koska minä olin tottunut Thairuokaan, Myanmarilainen ruoka ei ollut minulle edes liian tulista.

Syömisen jälkeen me neljä menimme Mikageen, se oli Peterille ensimmäinen kerta. Molemmat tytöt asuivat suuren Gunke Mansions nimisen kerrostalon ensimmäisessä kerroksessa. Kaksi heidän ystävänsä asui myös siellä, Aye Thin Thlaung ensimmäisessä ja Moe Moe Hla toisessa kerroksessa. Olin tavannut heidät joskus pikaisesti, mutta en tiennyt heistä kovinkaan paljoa.

Khinin asunnolla me kuuntelimme joitain traditionaalista musiikkia Myanmarista. Hän sanoi pitävänsä eniten vanhoista lauluista, uudemmasta musiikista hän ei ollut niin kiin-

nostunut. Tytöt sanoivat käyvänsä välillä karaokessa, me päätimme lähteä joskus yhdessä. Lwin haki Yhdysvalloissa ottamansa valokuvat huoneestaan. Niitä oli melko runsaasti, San Franciscosta, Los Angelesista, Atlantasta ja joistain kansallispuistoista. Vaikutti siltä että hänellä oli ollut todella hauska lomamatka.

Jonkin ajan kuluttua me päätimme lähteä ostoksille. Me kävimme useissa kaupoissa ja ostimme melko suuren määrän ruokaa. Me mietimme hieman jaksaisimmeko todella syödä sen kaiken. Lwin valitsi useat ainekset, kuten kastikkeen. Hän sanoi että kallein on parasta, mutta me muut emme olleet oikein vakuuttuneita. Me annoimme hänen kuitenkin pitää päänsä, ruuanlaitto oli joka tapauksessa hänen elämänsä tärkein intohimo. Joskus hän sanoi rakastavansa herkkujen syöntiä eikä hän voisi koskaan edes ajatella laihdutuskuria.

Me kävimme myös kaupassa jossa he yleensä tekivät osa-aikatyötä. Olin nähnyt paikan aikaisemminkin, mutta tämä oli ensimmäinen kerta kun menin sisään. Ajattelin mitä heidän ystävänsä kaupassa sanoisivat meistä jälkeinpäin. Kauppa oli lähellä Hanshinin asemaa, olin joskus kulkenut sen ohi Khinin kanssa. Joskus kun tulimme Kobesta Khin tiesi myöhästävänsä hieman töistä. Tuolloin minä odottelin kadun toisella puolella kun hän kävi kaupassa ja kertoi jotain tarinoita kiireistä yliopistolla. Muistan sen kerran kun me kävimme Kiotossa. Khin käytti paljon aikaa peitetarinan keksimiseen. Ensimmäinen hän aikoi sanoa olevansa vilustunut, mutta hän pelkäsi omistajan soittavan hänelle illalla. Lopulta hän kai sanoi jotain tärkeistä luennoista yliopistolla.

Ostosten jälkeen me joimme kahvia Khinin asunnolla. Me keskustelimme saksalaisista pipareista, Khin oli saanut jostain laatikollisen. Lwin piti mausta, hän pyysi Peteriä lähettämään niitä joskus lisää. Peter lupasi antaa hänelle seuraavana päivänä suklaata, hän tuli melko onnellisen näköiseksi. Kahvin jälkeen meidän täytyi erota, tyttöjen piti lähteä töihin ja meidän piti viedä ruuat Takarazukaan ennen japanin tunteja.

Lauantai oli hauska. Me valmistimme ruokaa Peterin asunnolla, Lwin oli erityisen aktiivinen. Hän valitti meidän muiden vain juovan kaljaa ja jättävän suurimmat hommat hänelle. Me otimme joitain valokuvia kun hän valmisti joitain vihanneksia nabea varten. Khin oli rentoutuneempi, hän kertoi joitain vitsejä Lwinistä. Joka tapauksessa meillä oli hauskaa. He olivat ainoat tytöt, Haku Kiinasta oli loukannut itsensä ajaessaan polkupyörällä eikä hän päässyt juhliin. Kanzaki oli paikalla, hän piti suuresta pallosta jota Peter käytti tuolina. Alkaessamme ruuan kuumentamisen Lwin otti myös olutta. Hän sanoi haluavansa nauttia koko rahan edestä. Hän piti myös Peterin ABBA-levyistä, jälleen uusi asia jonka opimme hänestä. Me kuuntelimme musiikkia ja söimme seitsemän tuntia, se oli jonkinlainen ennätys.

Illalla Khin kävi minun asunnollani, asun puutarhan toisella puolella. Näytin hänelle kaukoputkeani, koska taivas oli kirkas ja oli täydenkuun aika. Hän ja Kanzaki katselivat myös joitain uusia japanin oppikirjoja joita olin ostanut. Khin näki minun videokasettikokoelmani ja pyysi "Mustaa sadetta" lainaksi, hän ei ollut nähnyt sitä kun se esitettiin televisiossa. Me päätimme katsoa sen jonain päivänä yhdessä. Hän oli tyytyväinen huomattessaan minun pitävän häneltä saamani joulukorttia pöydällä. Itse asiassa kortti oli

melko nätti.

Lwin ja Khin olivat viimeiset vieraat. Me otimme joitain valokuvia ja puhelimme paljon. Me mietimme hieman matkaa Myanmariin joskus tulevaisuudessa. Lyhemmän aikavälin suunnitelmana me päätimme vierailla Isessä tammikuun loppupuolella. Me suunnittelimme keskustelevamme siitä lisää joskus seuraavalla viikolla.

Alkoi tulla jo myöhä, minä ja Peter menimme heidän kanssaan asemalle ja autoimme kantamaan kaasukeitintä, nabea ja joitain muita heiltä lainattuja tarvikkeita. Juna saapui pian ja me sanoimme näkemiin. Me heilutimme hyvästiksi kun juna jätti aseman. Oli myöhäinen lauantai- ilta, taivas oli tähdessä.

Tiistai- aamuna kello 05:46 voimakas maanjäristys iski Koben alueelle. Gunke Mansions:n ensimmäinen kerros romahti välittömästi, se luhistui noin puolen metrin korkuiseksi. Wai Moe Lwin ja Khin Thet Swe loukkaantuivat vakavasti ja kuolivat.

Mika Helsingiusl, Suomi

Kaksi outoa kuukautta elämässäni

Tunsin oloni jotenkin epämukavaksi. Olin puoliksi nukuksissa ja olin juuri nähnyt joitain outoja unia. Pikku hiljaa aloin ymmärtää olevani jo hereillä, tämä ei ollutkaan unta. Huone tärisi voimakkaasti, mutta tunsin itseni hyvin väsyneeksi. Hmm., tämä vaikuttaa maanjäristykseltä ja vieläpä hyvin voimakkaalta. Mielenkiintoista, tämähän on kuin jostain katastrofielokuvasta. Kaipa minun pitäisi nousta ylös ja yrittää suojautua jotenkin. Kaikki kamat näyttävät tulevan alas, kaikki tavarat keittiössä ovat jo varmaan kaatuneet lattialle. Seinät päästävät hassuja ääniä kun ne ovat suuren jännityksen alaisina. Ne saattavat ehkä murtua jossain välissä. Ehkäpä katto romahtaa hetken kuluttua, pitäisi kai mennä ovenkarmin alle seisomaan koska niitä paikkoja on aina väitetty kestäviksi ja turvallisiksi järjestyksien aikana. Ryömin oven lähelle ja yritin suojautua tukevan tuolin ja pienen hyllyn viereen. Se oli hieman epämukavaa koska koko paikka tärisi niin voimakkaasti. Huomasin että kaikki tavarat hyllyn päältä olivat tulleet alas, osa niistä oli nyt hyllyn ja seinän välissä. Voihan hitto, mikäli selviydyn joudun järjestelemään kaikki kanji- korttini uudelleen sillä ne olivat nyt ympäri huonetta. Minun pitää olla varovainen etten murskaa silmälaseja ja kelloa, ne ovat jossain lattialla.

Joidenkin hetkien jälkeen värähtely loppui ja sitten oli hiljaista. Vaikuttaa siltä etten sitten kuollutkaan. Katselin ulos ikkunasta, naapuritalo näytti olevan kunnossa. Hyvä, Peter ja Sakane ovat myös varmaankin hengissä. Kaikkialla näyttää olevan melko pimeää. Hmm., kello on 05:46, melko aikaista. Pitäisiköhän mennä takaisin nukkumaan ja miettiä jatkoa sitten aamulla. Sähköt ovat poikki enkä voi tehdä mitään. Ulkona on kylmää eikä minua huvita lähteä sinne. Toisaalta kaasu saattaa vuotaa ja ehkä talo syttyy tuleen hetken päästä. Muut ihmiset alkavat varmaan pian metelöidä joten nukkumisesta ei tule kuitenkaan mitään. Ehkäpä on sittenkin parempi nousta ylös vaikka tunnen itseni kuoleman väsyneeksi.

Löysin lasini lattialta. Kirjahylly näyttää kaatuneen keskelle lattiaa, samoin radio, tv ja kaikki muut tavarat. Lyhytaaltoradio näyttää olevan kirjahyllyn alla, mutta hylly on liian painava enkä saa kiskottua sitä pois. Tämähän vaikuttaa aivan positiiviselta; jos hylly olisi kaatunut toiseen suuntaan olisin saanut vakavia vammoja. Missäköhän taskulamppu on? Pidän sitä aina vuoteeni vieressä maanvyörymien ja maanjäristysten varalta. Näyttää hankalalta löytää sitä kaikkien tavaroiden alta. Parasta sulkea kaasu ja sähkö ennen kuin teen mitään muuta. Puin päälleni sillä en halunnut vilustua. Parempi pysyä terveenä, sairaudet alkavat varmaan levitä pian. Lähialueilla on varmasti paljon kuolleita ihmisiä ja yhteiskunta romahtanee joksikin aikaa. Muistan maanjäristykset Iranissa ja muualla. Noina aikoina televisio oli täynnä kuvia ihmisistä jotka seisovat teltan edustalla lumipyryssä. Tämähän on kuin ne asfalttisoturi tai muut "The Day After" wlokuvat. Nyt minulla on mahdollisuus testata erilaisia selviytymisstrategioita käytännössä.

Keskimmäinen huone oli kunnossa, siellä ei ollut paljonkaan huonekaluja. Kamera näyttää olevan japanilaisen pöytäni päällä, sepä hyvä. Se on yhtä kallis kuin kaikki muut tavarat koko huoneistossa yhteensä. Se on varmaankin kunnossa ja nyt voin ottaa kuvia katastrofista. Tämä on joka tapauksessa mahdollisuus joka tulee vain kerran elämässä.

Keittiö vaikuttaa aika sekaiselta, vaikka en kyllä näe niin kovinkaan hyvin. Jääkaappi on keskellä huonetta, se on liikkunut puolisen metriä. Joka puolella näyttää olevan lasinsiruja ja rikkoutuneita astioita. Pääsin huoneen toiselle puolelle ja onnistuin sulkemaan kaasuventtiilit. Hella ei ollut tippunut pöydältä joten kaasu ei päässyt karkuun. Astiakaappi on myös liikkunut ja kaikki sen sisällä olleet tavarat ovat lennelleet ympäri huonetta. Onneksi keittiön pöytä oli liian suuri siihen huoneeseen, se esti astiakaappia kaatumasta ja muutama astia säilyi ehjänä. Muutaman minuutin siivoamisen jälkeen onnistuin avaamaan ulko-oven. Olin aina vihannut sitä ovea, miksi sen pitää aueta sisäänpäin ? Sen avaaminen on aina ollut hankalaa koska kengät ja muut tavarat ovat sen tiellä.

Ulkopuolella pieni muurinpätkä on kaatunut ja murskannut joitain polkupyöriä. Portaat näyttävät vahingoittuneilta. Naapuri on jo tullut ulos ja näyttää olevan kunnossa. Pian muutkin ihmiset tulevat pihalle, talonmies kävelee tarkastelemassa vahinkoja. Tapasin pian Sakanen ja Peterin, he ovat kunnossa mutta heinät huoneensa ovat täydellisen kaaoksen vallassa. Lainasin Sakanen taskulampun ja menin takaisin sisään. Nyt löysin taskulamppuni helposti. Sain lyhytaaltoradion pois kaapin alta, mutta se ei tunnu toimivan. Se näyttää ehjältä, mutta patterit ovat liian heikot. Minun pitää odottaa uusia pattereita ennen kuin pääsen kokeilemaan sitä. Kamera näyttää olevan ehjä, otan ensimmäiset kuvat sisältä ja rappusilta. Minun pitäisi ryhtyä kuvailemaan lisää auringonnousun jälkeen, Peterkin meni hakemaan kameraa. Olen hieman yllättynyt etten näe missään tulipaloja. Olin luullut että ainakin muutama talo olisi tullessa sillä kaikki perheet käyttävät kaasua. Suomessa kaasua ei käytetä ja useimmat ihmiset pitävät sitä vaarallisena. Miltäköhän muut paikat näyttävät ?

Kävelimme hieman naapurustossa. Useat aidat talojen ympäriltä olivat kaatuneet ja tiet olivat täynnä halkeamia. Hankyu-rautatien kiskot olivat taipuneet pahasti, liikennöinti ei onnistuisi moneen viikkoon. Me näimme yhä enemmän vaurioituneita teitä, asfaltti oli murtunut pieniksi paloiksi. Useiden talojen seinät ja katot olivat vaurioituneet, me näimme myös romahtaneita rakennuksia. Me näimme myös joitain ambulansseja, tälläkin alueella jotkut olivat siis loukkaantuneet. Jotkin rinteillä olleet puutarhat olivat vajonneet lähes metrin verran, henkilöautot eivät päässeet enää tielle. Rautatien lähellä näimme leveän halkeaman, eräs auto oli vajonnut siihen.

Joku mies kuunteli matkaradiota. Me kuulimme järistyksen keskipisteen olleen lähellä Awajin saarta, voimakkuus oli ollut 7. Se Kobesta, ajattelin. Miltä se paikka mahtaakaan näyttää kun tuhot tälläkin alueella olivat näin suuret ? Me yritimme auttaa viinakaupan omistajaa nostamaan Asahin kalja-automaattia pystyyn, mutta se oli liian painava. Me olimme aina käyttäneet sitä automaattia iltaisin silloin kuin halusimme ostaa olutta. Vieressä seisonut mies varoitti ravistettujen pullojen voivan räjähtää helposti joten me

päätimme luovuttaa. Omistaja sanoi kuulleen uutisista useiden rakennusten romahtaneen Kobessa, siellä riehui myös useita tulipaloja.

Kotiin palattuamme huomasimme sähköjen olevan taas päällä. Nostin tv:n lattialta ja yritin pistää sitä päälle. Aluksi ei tapahtunut mitään, sitten huomasin kaikkien pistokkeiden tipahtaneen pois pistorasiasta. Niiden kytkemisen jälkeen kuva tuli näkyviin ja tv alkoi näyttää kuvia tuhoista. Otin tyhjän videokasetin ja aloin nauhoittamaan uutisia. Ensimmäiset arviot kuolleista ja loukkaantuneista eivät olleet kovinkaan vakuuttavia ottaen huomioon kaiken sen mitä saatoin nähdä omin silmin.

Täytin kaikki tyhjat pullot vedellä, vedentulo loppuisi varmaankin pian. Olin oikeassa, vähän ajan kuluttua vettä ei ollutkaan enää jäljellä. Ihmiset jonottivat yleisöpuhelimien luona, kohta puhelinverkko olisi täysin ylikuormitettu. Kaikki opetukset olivat näemmä unohdettu, koulussa opetettiin aina ettei puhelinta saanut käyttää katastrofitilanteiden aikana. Parasta kai ostaa jotain ruokaa ja juomia mikäli vain löytäisin avoimen kaupan.

Näin televisiossa joitain kuvia Mikagesta. Rakennukset näyttivät olevan melko huonossa kunnossa, useimmat olivat täysin tuhoutuneet. Alueella oli valtavia tulipaloja. Mitenkähän on ystävieni laita, pari heistä asui juuri noiden paikkojen vieressä ? Mitä on tapahtunut eräälle toiselle joka asui Ashiyassa, aivan kaatuneen valtatie vieressä ? Päätin lähteä Peterin kanssa kävelen kohti Nishinomiya ja yrittää löytää siellä asuva Kiinalainen tuttavamme. Me pakkasimme kamerat ja filmiä mukaan ja aloitimme kävelyn kohti etelää.

Reitti oli melko helppo kulkea. Illalla me olimme olleet Sannomiyalla, olimme juoneet muutaman cocktailin ”Bar Isn’t It ?” :ssä. Me olimme saaneet ilmaisia drikkejä muutamalta Korealaistytöltä jotka olivat olleet hieman juovuksissa. Se oli melko hauskaa ja me viimimme siellä myöhään. Kävellessämme kohti asemaa muistin että kansallisina juhlapäivinä junat noudattivat sunnuntaiaikatauluja ja silloin meidän piti lähteä Sannomiyalta melko aikaisin. Nishinomiya Kitaguchin asemalle meneviä junia riitti melko myöhään, mutta jatkoyhteydet sieltä kohti Takarazukaa olisivat loppuneet ennen kuin saapuisimme Nishinomiaan. Olin oikeassa, me joutuisimme siis kävelemään kotiin. En halunnut käyttää taksia koska se olisi kallista. Matka Obayashiin kesti 50 minuuttia mutta me opimme tien ja onnistuimme näkemään kyseisen alueen viimeistä kertaa. Me menimme nukkumaan yhden aikoihin joten kaiken juomisen ja kävelyn jälkeen herätys oli ollut melko ilkeä.

Kävellessämme kohti Nishinomiya me näimme lisää tuhoja. Jo Nigawassa tuhot olivat paljon suurempia. Kootoenin lähettyvillä tilanne oli vieläkin pahempi, näimme runsaasti romahtaneita rakennuksia. Suuri liikerakennus aseman vieressä oli menettänyt pohjakeroksensa, se oli ollut täynnä kauppoja. Toisen kerroksen tunsin hyvin, eräällä tuttavallani oli siellä huoneisto. Hän ei itse asunut siellä, mutta hänen lapsille tarkoitettu englannin kielen koulunsa käytti sitä. En nähnyt häntä, hän oli varmaankin siivoamassa kotiaan mikäli sattui olemaan kunnossa. Yritin arvella kuinkas korkeaksi kuolleiden määrä tulisi nousemaan.

Mondo Yakujinin ja Nishinomiya Kitaguchin lähellä täysin tuhoutuneiden kotien määrä oli vieläkin suurempi. Jotkin raunioista olivat kaatuneet Hankyun kiskoja päälle. Me

näimme joidenkin omakotitalojen savuavia jäännöksi, kaikkialla tuntui voimakas kaasun haju.

Kävellessämme Nisnomyyassa näimme yhden kaupan olevan auki. Sisällä oli runsaasti ihmisiä ja useimmat tavarat oli jo myyty. Onnistuimme ostamaan viimeiset kuppi-nuudelit ja joitain makkaroita ja keksejä. Söimme osan niistä samalla kuin kävelimme eteenpäin. Ystävämme asuinpaikan etsiminen oli hieman vaikeaa sillä hän oli aina hakenut meidät asemalta. Pienen harhailun jälkeen huomasin Coop-marketin ja ystäväni asunnon sen vieressä.

Paikka näytti selviytyneen hyvin. Sepä hyvä, ympärillä oli nimittäin useita romahtaneita taloja. Me koputimme oveen ja tuttavamme tuli ulos. Hän oli kunnossa, samoin hänen huoneistonsa. Useat tavarat olivat tippuneet hyllyiltä ja keittiö oli täynnä lasin ja astioiden sirpaleita mutta huonomminkin olisi voinut käydä. Hän oli hieman hermostunut ja ihmetteli mitä tulisi tehdä seuraavaksi. Hän halusi lähteä pian Japanista ja palata Kiinaan. Onneksi hänen vaimonsa ja lapsensa olivat Pekingissä joten heillä ei ollut hätää. He olivat jo puhuneet puhelimesta, sukulaiset Kiinassa olivat olleet hyvin huolestuneita.

Koska nyt oli jo iltapäivä, päätin soittaa vanhemmilleni. Suomessa oli vielä varhainen aamu joten useimmat ihmiset eivät vielä tienneet mitään maanjäristyksestä. Onnistuin saamaan puhelun läpi. Kerroin että täällä oli ollut pieni järistys ja osa kaupungista oli tuhoutunut, mutta minulla ei ollut sen ihmeenpiä ongelmia. Vanhemmat sanoivat katso- vansa aamun tv-uutiset, niissä olisi varmaankin jotain järistyksestä. Sanoin soittavani joskus uudelleen kun tietäisin enemmän tilanteesta.

Soiton jälkeen olimme vielä hetken aikaa tuttavamme luona, me söimme hieman suk- laata ja keksejä. Meidän täytyi lähteä ajoissa sillä meillä oli ainakin puolentoista tunnin kävelymatka ja pian tulisi pimeää. Useimmat alueet olivat ilman sähköä joten kaupunki olisi pimeä.

Kävellessämme näimme usia tuhoalueita. Katselimme shinkansenin ja pikatien silto- jen jäännöksiä, betoni oli murskaantunut ja teräsrakenteet olivat taipuneet kuin ruoho. Eräässä paikassa shinkansenin betoninen tukijalka oli uponnut maan sisään ainakin puoli metriä. Vanhemmat talot näyttivät kärsineet eniten, jotkin niistä olivat vain lauta- ja kat- totiilikasoja. Me saimme sanomalehden jossa näimme uusimmat arviot uhreista. Tuolloin kuolleiden määräksi arvioitiin 400. Me emme voineet uskoa sitä sillä jo meidän näkemämme alueet näyttivät niin pahoilta.

Illalla me söimme hieman nuudeleita ja joimme kaljaa. Meillä ei ollut paljonkaan vettä, mutta onneksi jääkaappi sattui olemaan täynnä olutta. Daieessa oli ollut tuontioluen alen- nusmyynti ja olin ostanut yhden tölkin joka laatua jotta voisin maistella niitä. Nyt ne olivat tosi tarpeeseen, suunnittelin jo käyttäväni olutta noodeleiden keittämiseen sitten kuin vesi- varastoni loppuisi. Illallinen oli miellyttävä huolimatta jälkijäristyksistä jotka täristelivät asuntoani aina silloin tällöin. Välillä jouduin sammuttamaan kerosiinilämmittimeni ja valmistautumaan nopeaan pakoon. Olimme kuulleet voimakkaan jälkijäristyksen olevan mahdollista, olin valmiina syöksymään ikkunasta pihalle jos tarve vaatisi.

Illalla yritin soitella tuttavilleni Ashiyassa ja Mikagessa, mutta tuloksetta. Ääni oli normaali, mutta vastausta ei kuulunut. Me tuumailimme olisiko puhelin irronnut seinästä vaiko seinä puhelimesta. Koska jälkimmäinenkään vaihtoehto ei ollut mahdollinen emme olleet kovinkaan rentoutuneita. Mietin pitäisikö minun lähteä Ashiyaan ja Mikageen välittömästi, mutta tiesin etten löytäisi oikeaa reittiä pimeässä. Päätin nukkua ja aloittaa matkan aikaisin aamulla. Yö ei ollut mitenkään miellyttävä, heräsin useasti jälkijäristyksiin ja mietin tuttavien kohtaloa. Olin nähnyt televisiossa kaikki ne Mikagen lähistöllä palavat rakennukset ja mietin sitä koko yön.

Aamulla aloitin kävelemään. Junalla matka kesti vain 40 minuuttia, nyt saatoin vain arvailla kuinka kauan aikaa kuluisi. Peter meni polkupyörällä, hän halusi käydä Rokkossa. Hän lupasi tarkistaa Mikagen matkallaan. Nishinomiya Kitaguchin jälkeen käännyin länteen seuraten Hankyun kiskoja. Suuri ihmisjoukko vaelsi kohti Osakaa, useat heistä olivat kävelleet jo tunteja. Näin virkamiehiä puku päällä ja salkku kädessä, äitejä kantamassa lapsiaan ja vanhuksia pienien rattaiden kanssa. Se oli kuin ”Kuoleman kentät”, Amerikkalainen elokuva Kamputseasta ajalta jolloin Punaiset Khmerit ottivat vallan ja ihmiset joutuivat jättämään kaupungit ja marssimaan maaseudulle. Eräs syy joukkopakoon oli satamassa oleva kaasuvuoto. Televisiossa oli näytetty aamulla karttoja useista alueista Ashiyassa ja Higashi-Nada-ku:ssa, ne oli määrätty välittömästi evakuoitaviksi. Mietin pysäyttäisikö armeija tai poliisi minut kesken matkan, kaikki muut ihmiset kävelivät vastakkaiseen suuntaan.

Shukugawan lähellä näin romahtaneen Hankyu rautatien. Se oli kuin ilmapommitusten jäljiltä. Suuri rakennus oli romahtamaisillaan raiteiden päälle. Sopivien teiden löytäminen oli vaikeaa, kiipesin aidan yli ja aloin kävelemään kiskoilla useiden muiden ihmisten kanssa. Kävelin aina Ashiyaan asti jossa jätin rautatien. Otin kurssin kohti ystäväni asuinpaikkaa. Tien löytäminen oli hieman hankalaa. En nähnyt montakaan ihmistä, useimmat olivat jättäneet alueen räjähdysvaaran vuoksi. Televisiossa oli sanottu että räjähdysten sattuessa tulipallo olisi sata parisataa metriä, sen jälkeen tuuli alkaisi levittää tulipaloa. Ajattelin voivani juosta tarpeeksi lujaa pakoon mikäli niin kävisi.

Valitsin pieniä kujia ja yritin vältellä ihmisiä. Tiesin että Euroopassa poliisi sulkisi tiet ja alueelle olisi mahdotonta päästä. En kuitenkaan kohdannut mitään ongelmia. Kaikki oli niin sekaisin ettei kukaan ollut kiinnostunut siitä mitä muut tekivät. Näin useita televisiorhmiä kameroiden ja satelliittiantennien kanssa. He lähettivät kuvian romahtaneen Hanshin pikatien lähetyviltä. Pikatie itsessään oli melkoinen näky, otin siitä useita valokuvia. Kävellessäni jalankulkusiltaa pitkin minun piti varoa päätäni sillä yläpuolla ollut tie oli osittain romahtanut. Tuona aikana pystyin kävelemään kaikkialla, kukaan ei yrittänytkaan estää minua. Useat lähiseudun rikkaiden asuinalueet olivat täysin tuhoutuneita. Tämä oli kuin jonkinlainen surrealistinen uni.

Löysin viimein ystäväni asunnon. Hän ei ollut kotona, mutta rakennus näytti olevan kunnossa. Se oli hyvä merkki, hän oli varmaankin jättänyt asunnon ja muuttanut

jonkun kaverin luokse. Kirjoitin hänelle lyhyen kirjeen ja jatkoin kävelyä kohti Mikagea. Kävellessäni länteen näin taas lisää vaurioituneita tai tuhoutuneita rakennuksia. Useat korkeat asuintalot olivat romahtaneet, autot olivat murskautuneet niiden alle. Rautatie näytti yhtä pahalta, se ei tulisi kuntoon pitkiin aikoihin.

Jonkin ajan kuluttua löysin Hankyu Mikagen läheisen alueen. Useat tiet olivat kulkukelvottomia sillä rakennukset olivat romahtaneet niiden päälle. Sähköjohdot roikkuivat rikkoutuneista pylväistä, kaikkialla oli lasinsiruja. Suurin osa tuttavieni naapurustosta oli palanut, raunioista nousi yhä savua. Näin vanhan miehen joka seisojapaattisen näköisenä ja tuijotti raunioita, hän oli ehkä menettänyt kotinsa ja joitain perheenjäseniä.

Yritin paikantaa ystäväni asunnon mutta tuloksetta. Koko alue oli täysin muuttunut, rakennustem tunnistaminen oli mahdotonta. Kävelin siellä lähes tunnin mutten löytänyt mitään. Jalat alkoivat tuntua kipeiltä ja kotiin oli ainakin kolmen tunnin kävelymatka. Minun piti aloittaa paluu, joutuisin joka tapauksessa palaamaan Takarazukaan pimeässä.

Minulla oli jälleen samanlaisia tuntemuksia kuin edellisenä iltana jolloin olin katsellut televisiota. Vanhoista kokemuksista tiesin mitä se merkitsisi, nyt minun pitäisi vain varmistautua asiasta. Ostin eräästä Mikagen aseman vieressä olleesta ja vielä toimivasta automaattista olutta ja aloitin kävellä kohti kotia pitkin kiskoja. Hetken päästä olin jo puolittain juovuksissa. Jalat olivat pian melko huonossa kunnossa mutta jatkoin siitä välittämättä.

Saavuini kotiin myöhään illalla, 10 - 11 tunnin kävelyyn jälkeen. Tapasin Peterin joka oli käynyt yliopistolla. Yliopisto oli kunnossa, samaten pari sen lähellä asunutta tuttavaamme. Mikagessa hänään ei ollut löytänyt oikeaa paikkaa. Päätimme että seuraavana päivänä minä yrittäisin ostaa jostain polkupyörän, sen jälkeen voisimme tehdä tutkimusmatkoja helpommin. Junat eivät kulkisi missään tapauksessa pitkiin aikoihin. Televisiossa näimme uusimmat arviot kuolleiden määrästä. Arvio oli jo lähes 2000 ja sen odotettiin kasvavan myöhemmin. Nagata-ku Koben länsiosissa oli yhä tullessa, useat loukkuun jääneet ihmiset olivat palaneet raunioihin.

Seuraavana päivänä me leipäilimme, me kävimme Takarazukan keskustassa ja näimme pieniä tuhoja. Onnistuimme ostamaan uutta filmiä ja videokasetteja, nyt minun dokumenttiprojektini voisi jatkua. Yhdessä naapurimme Sakanen kanssa me onnistuimme löytämään hyvän polkupyörän, lyhyen koeajon jälkeen ostin sen. Perjantaina me kävisimme yliopistolla ja menisimme sitten Sannomiyaan. Me kävisimme myös Mikagessa osoitteen ja kartan kanssa, niiden avulla me löytäisimme oikean paikan.

Seuraavana aamuna Peter tuli ja sanoi keskustelleensa professori Seguchin kanssa, hän oli eräs yliopiston kansainvälisen toimiston opettajista. Lwin oli kuollut eikä Khinistä ollut mitään tietoja. Hetken hiljaisuuden jälkeen päätimme etsiä asunnon joka tapauksessa. Emme keskustelleet aiheesta matkan aikana.

Ensimmäiset kilometrit olivat vaikeita, polkupyörä oli hieman liian pieni ja ajaminen oli melko epämurkavaa. Pyörässä ei ollut jalkajarruja, yritin muistaa sen ajaessani. Me ajoimme tuhoutuneiden asuinalueiden läpi ja otimme valokuvia. Liikenne oli täydessä

kaaoksessa, autot, moottoripyörät, jalankulkijat ja pyöräilijät käyttivät samoja teitä. Ajo-radalla oli rikkoutuneiden rakennusten jäännöksiä, paikoitellen päällyste oli murtunut pieniksi paloiksi. Suurin huolenaihe oli lasi, jos rengas puhkeaisi joutuisimme kävelemään koko pitkän matkan kotiin.

Kävimme Ashiyassa jossa yritin jälleen tavoittaa ystäväni. Hän ei ollut paikalla joten jätin hänelle viestin jossa oli Peterin puhelinnumero. Sen jälkeen menimme Mikageen, alueelle jossa olin kävellyt keskiviikkona. Kartan perusteella tiesimme korttelin olleen oikean. Emme pystyneet kuitenkaan tunnistamaan mitään, kaikki oli muuttunut niin paljon. Näimme joukon ihmisiä seisomassa palaneen talon perustusten vieressä. He sanoivat koko perheen olevan kunnossa mutta he olivat menettäneet kaiken. Me näytimme tuttaviemme osoitteen ja kysyimme tiesivätkö he missä kyseinen rakennus oli. Aluksi heillä oli vaikeuksia länsimaisilla kirjaimilla kirjoitetun osoitteen tunnistamisessa, mutta sitten he sanoivat että tämä oli oikea alue. Peter jatkoi keskustelua, minä kävelin katsomaan läheistä rakennusta. Olin nähty sen jo keskiviikkona, mutta se oli näyttänyt oudolta. Nyt huomasin ensimmäisen kerroksen romahtaneen kokonaan, se oli vain puolisen metriä korkea. Löysin maasta sinne lentäneen oven. Siihen oli kirjoitettu nimi ja osoite, Khin Thet Swe. Rakennus oli nyt paikannettu.

Otimme joitain valokuvia, sen jälkeen jatkoimme kohti vuorenrinnettä. Palaneen talon luona olleet miehet olivat sanoneet että useimmat tältä alueelta löydetty uhrin oli viety Hankyu Mikagen pohjoispuolella olevaan sairaalaan. Me halusimme tarkistaa tilanteen joten päätimme vierailla siellä. Lyhyen mutta sitäkin jyrkemmän tien päästä me löysimme sairaalan. Me menimme sisään ja mietimme mitä tekisimme seuraavaksi. Seinällä oli potilasluettelo, me voisimme tarkistaa sen itse. Jotkin nimistä oli viivattu yli, kuolinaika oli kirjoitettu niiden viereen. Emme löytäneet Khinin nimeä. Seuraavaksi tarkistimme ruumishuoneen nimilistan, mutta siellä ei ollut ketään Myanmarista. Eräs henkilökuntaan kuuluva tarkisti joitain muita listoja, mutta hän ei voinut auttaa meitä. Kaikkialla on täysi kaaos, hän sanoi. Kukaan ei tiennyt missä potilaat ja ruumiit olivat, ihmiset saattoivat olla missä tahansa Kobessa tai naapurikaupungeissa. Hän otti kuitenkin puhelinnumeromme.

Vierailun yliopistoon me jätimme väliin, meillä ei ollut enää aikaa. Pysähdyimme Nikolayn ja Slavchockin luona, he olivat Bulgarialaisia tuttuja. He eivät olleet kotona, Peter jätti heille viestin ja leivän. Me jatkoimme kohti Sannomiyaa.

Sen päivän aikana me näimme useita sotilashelikoptereita, armeija oli nyt aktiivinen ja kuljetti ihmisiä ja tarvikkeita. Oji Koonin lähellä me näimme suuren sotilasleirin. Tämä oli kuin keskellä sotaa. Toprstaina olimme tavanneet tuttavani Kasamatsun ja hänen vaimonsa, he olivat isäntäperheeni Takarazukassa. He sanoivat että kaikki oli kuin Toisen Maailmansodan lopussa eivätkä he olleet uskoneet enää näkevänsä mitään sellaista uudelleen. Ainakin minulla oli nyt kokemus jollaisia on tapahtuu vain kerran elämässä. Olin vain alkanut huomata että elinikä saattoi jäädä melko lyhyeksi.

Sannomiyalla me näimme sitten kaikki ne tuhoutuneet rakennukset. Hankyun keskusta, Hyogon International Association:in toimisto, Kobe Kokuisai Kaikan, Sogo, San-

nomiyan katettu ostoskatu... Kaikki ne olivat enemmän tai vähemmän vahingoittuneita. Hankyun pohjoispuolella oleva huvikortteli näytti pahalta, useat rakennukset olivat kaatuneet ja rikkoutuneet viskipullot lojuivat maassa. Kestäisi pitkään ennenkuin elämä palaisi entiselleen.

Me menimme osittain romahtaneelle Sannomiyan katetulle ostoskadulle. Me otimme useita valokuvia vältellen samalla kadulla lojuvia lasinsirpaleita. Kukaan ei yrittänytkään ajaa meitä pois. Hassua, yleensä rullaportaiden syntetisaattorit varoittelivat niissä leikkimisen vaaroista mutta nyt me vain kävelimme kaikessa rauhassa rakennuksessa joka voisi romahtaa kasaan heti seuraavan jälkijäristysten aikana. Me näimme siellä muitakin ihmisiä, useat heistä kävelivät kertakäyttökameran kanssa yrittäen ottaa joitain kuvia. Tämä oli todellinen tilaisuus; nyt jokainen saattoi ottaa viimeiset kuvat näistä paikoista ennenkuin puskutraktorit tulisivat paikalle. Vanhan Koben viimeiset päivät, jotakin josta me voimme puhua vielä 50 vuoden kuluttua.

Sannomiyan jälkeen me menimme Nankingmachiin. Sen enustalla me näimme Ressun patsaan, se ei ollut vahingoittunut. Läheisen toimistorakennuksen ikkunalasit olivat pudonneet sen ympärille, hymyilevä Ressu sirplaekasan keskellä oli melko ristiriitainen näky. Me kävelimme aivan sen viereen ottamaan valokuvia huolimatta varoituskylteistä. Tuuli ja jälkijäristykset pudottelisivat vielä uusia lasinpaloja, oli parempi olla viipymättä siellä liian kauaa. Nankinmachissa jotkin ruokakojut olivat aloittaneet jälleen toimintansa, joku ulkomaalainen tv-ryhmä oli juuri tekemässä siitä juttua. Me ostimme muutamia makkaroita, se oli mukavaa vaihtelua kuppi- nuudeleihin. Ainakin elämä oli jossain määrin palailemassa normaalksi.

Jonkin ajan kuluttua meidän piti lähteä paluumatkalle. Meillä oli useita kertoja vaikeuksia oikean tien löytämisessä, japanilaiset tiet eivät olleet mitenkään miellyttäviä. Tämän järistysten jälkeen olisi parempi rakentaa kunnon tiet ja olla toistamatta vanhoja virheitä uudelleen. Sodan jälkeen oli hyvä tilaisuus uusien mukavien kaupunkien rakentamiseen, muuta tuloksena oli Koben, Osakan ja Tokion tapaiset kaupunkisuunnittelun painajaiset. Joidenkin eksymisten jälkeen me saavuimme viimein kotiin, oli jo pimeä. Olin hyvin väsynyt, tämä oli ensimmäinen päivä pyörän päällä lähes kahteen vuoteen. Ainakin minä nukuin helposti sinä yönä.

Lauantaina me kävimme Peterin isäntäperheen luona Hankyu Kiyoshi Koojinin luona. Heidän asuntonsa oli selviytynyt mutta sotku oli melkoinen. Perheen isä oli yliopiston professori ja hänellä oli mittava yksityiskirjasto. Lattia oli täynnä hyllyiltä pudonneita kirjoja, kestäisi kauan ennenkuin ne olisi laitettu jälleen järjestykseen. Me halusimme auttaa siivouksessa mutta me olimme luvanneen mennä Sakaihin sinä iltapäivänä. Me puhelimme hieman tapahtuneesta, me saimme myös lämpimän aterian.

Ruuan jälkeen me menimme Hankyulla Umedaan, heidän Takarazukan linjan liikenteensä oli alkanut jälleen. Umedassa me vaihdoimme Midosuji- linjalle ja jatkoimme aina Kitahanadaan asti. Matka kesti kokonaisuudessaan melko kauan, mutta se oli mielenkiintoinen. Me emme olleet peseytyneet tai ajaneet partaa useaan päivään, meidän vaatteemme olivat

myös jossain määrin likaiset. Vastakohtana sille, elämä Osakassa oli normaali. Muut ihmiset pitivät yllä normaaleja vaatteita, monet nuoret tytöt olivat matkalla juhlimaan ja niin edelleen. Elämä saattaa olla hyvinkin erilaista vaikka etäisyydet olivatkin niin pieniä.

Sakaissa me tapasimme Noguchit, he olivat Peterin ystäviä. He olivat soittaneet hänelle ja pyytäneet käymään, he olivat olleet hyvin huolestuneita. He olivat Hippo perheklubin jäseniä, heillä ja muilla perheillä oli paljon yhteyksiä ulkomaalaisiin opiskelijoihin. He kaikki olivat kiinnostuneita siitä miten ulkomaalaiset opiskelijat selviytyisivät kun heillä ei ollut sukulaisia eivätkä kaikki osanneet vielä puhua Japania niin hyvin. He olivat keränneet meille kuppi- nuudeleita ja kaasusäiliöitä, he tiesivät ettei meillä ollut kaasua ja ruuanvalmistus oli hankalaa.

Sinä ensimmäisenä iltana me kävimme kylvyssä ja söimme kunnon illallisen. Jotkin heidän ystävistään tulivat käymään, mutta pääasiassa se ilta oli lepoa varten. Se oli ensimmäinen kerta kun minä tapasin Noguchin ja heidän kaksi lastaan. Peter leikki lasten kanssa, minä keskustelin hieman ja katselin uutisia. Tuntui niin kummalliselta olla siellä kun koko maailma Osakanlahden toisella puolella oli romahtanut. Minä ajattelin Vietnamin veteraanien traumoja, ehkä minä ymmärrän sellaisia asioita nyt paljon paremmin.

Seuraavana aamuna me saimme viesti rouva Seguchilta. Nyt oli varmistunut että Khin oli myös kuollut. Me olimme olleet valmistautuneita siihen mutta se oli kuitenkin masentavaa. Useat Noguchien tuttavat tulivat kylään sinä päivänä, me söimme ja joimme olutta yhdessä. Takarazukassa olin rajoittanut oluenjuonnin yhteen tölkkiin aterioden yhteydessä sillä halusin olla valmiina voimakkaan jälkijäristyksen varalta. Sakaita minä pidin turvallisena joten join enemmän.

Myöhemmin iltapäivällä alkoi sataa. Se oli melko paha juttu, se saattoi aiheuttaa maanvyörymiä maanjäristyksen vahingoittamilla alueilla. Useat talot olivat menettäneet kattotiiliä, nyt sade tulisi sisään. Tuuli Sakaissa oli voimakas sinä iltana, sitä saattoi kutsua myrskyksi. Minä olin suunnitellut palaavani Takarazukaan sinä iltana sillä sopinut illallisesta Miyatanin luona. Sää näytti kuitenkin niin huonolta että Noguchi suositteli minun jäävän vielä toiseksi yöksi. En onnistunut soittamaan Miyataneille suoraan mutta Sakanen välityksellä sain kerrottua etten pääsisi heille sinä iltana.

Nogucheilla oli tuona iltana useita aikuisia ja lapsia. Useimmat pelailivat korttipelejä, minäkin otin välillä osaa mutten tuntenut itseäni kovinkaan motivoituneeksi. Minä olin hieman hermostunut, halusin käydä uudestaan Mikagessa katsomassa miten kaikki oli oikein tapahtunut. Rouva Seguchi oli kertonut että kolmas Myanmarilaisista tytöistä, Aye Thin Thlaung, oli selvytynyt. Hän oli opiskellut myöhään illalla ja nukahtanut kotatsun alle. Se oli pelastanut hänet kun rakennus romahti. Muut tytöt olivat nukkuneet vuoteissa, heidän mahdollisuutensa olivat olleet paljon heikommät. Me kuulimme kuitenkin Lwinin eläneet jonkin aikaa, hän oli huutanut apua mutta hänen voimansa loppuivat kesken. Kulun myöhemmin Ayen odotelleen kuusi tuntia ennenkuin hänet oli kaivettu raunioista. Ayen oikea käsi oli ollut puristuksissa, se oli vahingoittunut. Kestää pitkään mennenkuin hän voi käyttää sitä, onneksi se näyttäisi parantuvat.

Maanantaina minä palaisin Takarazukaan ja tapasin Miyatanit. Söin lounaan heidän luonaan, me puhelimme hieman. En tehnyt paljonkaan sinä päivänä, siivosin viimein lasinsirut pois keittiön lattialta ja nostin kirjat ja paperit pois kirjahyllystä. Totesin hyllyn vahingoittuneen niin pahoin että minun piti heittää se pois. Tuhot keittiössä olivat suuret, minun lasi ja keramiikkakokoelmastani ei ollut paljoakaan jäljellä. Olin aikonut viedä ne mukanani Japanista poistuessani, jälki oli masentavaa. No, olin sentään elossa. Aineelliset vahingot eivät olleet niin tärkeitä sillä hetkellä.

Tiistaina menin jälleen polkupyörällä Mikageen, aloin jo oppia parhaimmat reitit sokkeloit-
ten kujien läpi. Minulla oli nahkatakki ja vuorikiipeilykengät, ne suojaisivat minua lasilta ja raudoituksilta. Minä olin päättänyt mennä sisään raunioihin katsomaan mikäli siellä näkyisi joitain Khinin ja Lwinin henkilökohtaisia tavaroita. Useimmat niistä olivat todennäköisesti hautautuneet betonimurskaan mutta jotain saattaisi olla näkyvillä. Koska he molemmat olivat kuolleita ja Aye oli sairaalassa en tiennyt kuka muukaan voisi tehdä mitään. Ehkä minä voisin lähettää joitain heidän tavaroistaan Myanmariin, sitten heidän perheillään olisi ainakin joitain muistoja tyttäristä.

Rakennus oli todella pahoin vaurioitunut. Tällä kertaa minä menin myös rakennuk-
sen toiselle puolelle, talon edusta oli täynnä betoninkappaleita. Näytti siltä että pelas-
tustyöntekijät olivat avanneet toisen kerroksen lattiat ja käyttäneet aukkoja ensimmäisen
kerroksen tutkimiseen. Koko alue oli täynnä kirjoja ja taloustarvikkeita, kaikki sekaisin
betonimurskan seassa. Löysin yhden täysin murskautuneen television. Tunnistin sen kuu-
luneen Khinille, tv oli ollut hänen vuoteensa päädysä.

Menin rakennukseen toisen kerroksen kautta, läntinen seinä oli pudonnut pois. Tark-
istin ensimmäisen kerroksen huoneet kattoihin avattujen aukkojen läpi. Huoneissa ei ollut
paljonkaan tilaa, katsoin parhaimmaksi olla menemättä kauempana oleviin nurkkiin koska en
halunnut jäädä yksinäni loukkuun. Näin Khinin vuoteen ja sain melko selvän käsityksen
siitä miten kaikki oli tapahtunut. Mikäli hän oli pysynyt siinä ei hänellä ollut mitään
mahdollisuuksia.

Näin kirjeen kulman pilkistävän maasta rakennuksen vieressä. Otin rautatangon ja aloin
kaivamaan. Jonkin ajan kuluttua olin löytänyt useita Lwinin henkilökohtaisia kirjeitä, ne
olivat hautautuneet maahan silloin kun huoneiden kattoja oli availtu. Löysin myös kirjoja
ja joitain paereita, mutta esineiden kokonaismäärä oli melko pieni. Kaikki näytti hautau-
tuneen raunioihin, useimpia tavaroita ei varmaan koskaan löydettäisi. Se oli valitettavaa,
olisin halunnut löytää edes osan valokuvista ja videonauhoista. Lwinin USA:ssa ottamat
valokuvat olisivat olleet tärkeitä muuta en nähnyt niistä jälkeäkään.

Tuona päivänä minä jätin kaikki tavarat rakennukseen, päätin tulla uudelleen seuraava-
vana päivänä. Halusin käydä yliopistolla tarkistamassa sähköpostin, ehkä kuulisin myös
jotain uutisia. Kävin katsomassa laboratoriota, mutta siellä ei ollut ketään. Pöydät ja
kirjahyllyt olivat kaatuneet lattialle, kaikkialla oli sotkuista. Keräsin paperini ja disketit,
tiesin etten tulisi tekemään enää mitään ennen kotiinpaluuta. Pakkasin ne laukkuuni ja
otettuani muutaman valokuvan lähdin pois. Kolmannessa kerroksessa tapasin professori

Hayashin, hän ja hänen perheensä olivat kunnossa. Heidän talonsa katto oli hieman vaurioutunut, mutta vahingot eivät olleet niin suuria. Hänen laboratorioissaan useat laitteet olivat vahingoittuneet, kestäisi useita kuukausia ennenkuin tutkimustyö voisi jatkua.

Ulkomaalaisten opiskelijoiden keskuksessa tapasin rouva Seguchin ja me keskustelimme tapahtuneesta. Viisi Kiinalaista opiskelijaa oli myös kuollut, mutta en tunnistanut nimiä. Olisin voinut tunnistaa joitain heistä näöltä, mutta nyt he jäivät vieraiksi. Yli kolmekymmentä Japanilaista opiskelijaa oli myös kuollut, monet muut olivat kriittisessä tilassa. Kenelläkään ei ollut mitään tietoa siitä koska opiskelu jatkuisi, nyt useita yliopiston tiloja käytettiin kodittomien majoittamiseen. Useat ulkomaalaiset opiskelijat valmistautuivat jättämään maan, jotkut heistä aikoivat palata huhtikuussa.

Tapasin Xavierin ja Minervan, he olivat Meksikolaisia. Xavierin talo oli tuhoutunut mutta hän oli vahingoittumaton. Hän sanoi Sofian olevan myös kunnossa, Sofia tulisi keskukseen puolen tunnin kuluttua. Päätin odottaa häntä, olin ollut huolestunut hänen kohtalostaan. Hän ja monet muut asuivat nyt Osakassa sillä elämä Kobessa oli liian vaikeaa. Minerva halusi lähteä Japanista, hän aikoi palata levättyään perheensä luona. Hän ja Xavier halusivat soittaa kotiin, läheisessä rakennuksessa oli ilmainen puhelinpalvelu. Me päätimme kävellä sinne.

Rakennus oli jonkinlainen urheiluhalli. Siellä oli runsaasti kodittomia, he katselivat NHK:n uutisia. Minä soitin kotiin ja puhelin hieman vanhempieni kanssa. He elivät juuri lähdössä Viroon, joten meillä ei ollut kovinkaan paljon aikaa keskusteluun. He lupasivat ilmoittaa tilanteeni Suomalaiseen korkeakouluuni. He halusivat tietää koska tulisin takaisin, he käsivät lähteä niin pain kuin mahdollista. Lupasin tulla niin pian kuin voisin, mutta tavaroiden laivauksen järjestäminen oli vaikeaa sillä Koben satama oli tuhoutunut.

Pian sen jälkeen minä tapasin Sofian. Hän näytti melko stressaantuneelta ja hän halusi pian kotiin. Hän ei ollut loukkaantunut, mutta hän ei voinut enää jatkaa tutkimustyötä. Hän oli huolissaan siitä miten hän voisi kirjoittaa raportit valmiiksi, hän ei tiennyt mitä tehdä. Hän oli hyvin väsynyt, hän sanoi kärsivänsä painajaisista ja unettomuudesta. Me yritimme rauhoitella häntä, me käskimme hänen pitää hieman lomaa nyt kun hänellä oli vihdoinkin aikaa. Aikaisemmin hän oli ollut aina hyvin kiireinen.

Me tapasimme myös Unkarilaisen tuttavamme Janosin joka oli päättänyt käväistä yliopistolla. Hän oli jättänyt yliopiston Port Islandilla sijaitsevan asuntolan koska siellä ei ollut vettä ja sähköä, ruuansaatikin oli ongelmallista. Me kuulumme että vain 5 henkeä pysyteli yhä asuntolassa. Kaikki tuttavat näyttivät levinneen ympäri Kansaita, monet heistä jättäisivät Japanin pian. Elämä täällä tulisi olemaan melko yksinäistä, me emme tapaisi enää yliopistolla.

Paljon kaikenlaista tapahtui noina päivinä, mutta minulla ei ole nyt riittävästi aikaa jotta voisin kertoa lisää noista viikoista. Jätän Japanin pian, olen jo lähettänyt tavarani laivausyhtiölle ja minun koneeni lähtee ensi perjantaina. Olen päättänyt kirjoittaa koko tarinan sitten kun olen palannut kotiin, en halua unohtaa sitä. Noina kahtena viimeisenä kuukautena kävin usein Mikagessa ja onnistuin löytämään muutamia tavaroita; lähinnä

joitain Khinin Bhuddalaisella alttarilla olleita esineitä. Kävin katsomassa Ayea Kokogawa-Shiminbyoinissa, me puhelimme hieman keskenämme. Hänellä on vielä kovat ajat edessä; ei kotia, ystävät kuolleet. Toivottavasti tapaan hänet vielä joskus uudelleen.

Ensimmäiset viikot järistyksen jälkeen olivat helpoimmat, silloin oli aina niin paljon kaikkea tehtävää. Sen jälkeen aikaa oli enemmän, muttei mitään tekemistä. Olisin voinut opiskella Japania tai tehdä jotain muuta hyödyllistä, mutta motivaationi oli nolla. Ostin CD-soittimen ja kuuntelin trf:n rave-musiikkia iltaisin. Join shochuuta ja olutta, usein mutta pieniä määriä kerralla sillä olin yhä huolissani jälkijäristyksistä. Joskus kuuntelin Myanmarilaista musiikkia, Khin oli lainannut minulle yhden kasetin vain joitain päiviä ennen kuolemaansa. Päätin pitää sen kasetin muistona.

Minulla oli paljon vaikeita kysymyksiä päätettävänä, minulle tarjottiin työtä Japanissa eikä minulla ollut paljonkaan aikaa päätöksen tekemiseen. Työ olisi ollut kiinnostava mutta vanhenpani olivat huolissaan ja minulla oli paljon keskeneräisiä töitä Suomessa. Lopulta päätin palata Suomeen, ehkä palaisin Japaniin jonain päivänä. Tällä kertaa oli parasta palata kotiin ja päättää opinnot, sen jälkeen voisin päättää jatkosta. Tämän jälkeen olen varmaankin valmiina vaikka mihin. Näinä kahtena Japanin vuotemnani olen nähnyt niin paljon kuolemaa ettei mikään voi enää järkyttää minua. Japaniin tulo oli vaikeaa, sillä mummoni oli sairaana. Hän käski minun kuitenkin mennä, hän sanoi että minulla oli koko elämä edessä. Vain kaksi kuukautta sen jälkeen hän kuoli syöpään, hän oli toivottanut minulle onnea elämässä. Pian sen jälkeen hänen veljensä kuoli, samoin meidän vanha naapurimme ja eräs muu tuttava. Viime kesänä pappa vilustui ja kuoli keuhkkokuumeeseen, kaksi kuukautta sen jälkeen oli isäni tädin vuoro. Kaikki tämä ei loppunut edes Khiniin ja Lwiniin, pari viikkoa sitten sain kirjeen eräältä Hyogo World Youth'in jäseneltä: Sakaguchisan, eräs vanha mies jonka tunsin hyvin oli kuollut syöpään. Alan olla melko tottunut näihin uutisiin. Järistyksen jälkeen ostin kirjan joka kertoo Japanilaisista kuolinrunoista, ehkä minun pitäisi joskus kirjoittaa yksi. Tunnen itseni hautausurakoitsijaksi, ehkä minä olen tehnyt väärän ammatinvalinnan.

Näinä viimeisinä päivinä tapasin useita ystäviäni, joka toisena iltana on jonkinlaisia Sayoonara-juhlia. Joitain näistä ihmisistä saatan vielä tavata, toisia en. Tapasin Ayen viime perjantaina, silloin oli Koben yliopiston muistotilaisuus. Me istuimme suuressa luentosalissa, katselemassa vähemmän onnekkaiden valokuvia. Tapasin kaksi Khinin veljeä, sekä Lwinin veljen ja hänen vaimonsa. He olivat tulleet Myanmarista muistotilaisuuden vuoksi. Olin lähettänyt heille kirjeet joitain viikkoja aikaisemmin, onneksi he olivat saaneet ne ennen Japaniin tuloaan. Puhuin jonkin aikaa heidän kanssaan, he pyysivät minua käymään joskus Yangoonissa. Luulen meneväni sinne jonain päivänä, en ehkä tänä vuonna mutta kenties seuraavana. Juuri ennen järjestystä olin luvannut Khinille ja Lwinille käyväni katsomassa heitä jonain päivänä. Ikävä kyllä siitä tulee vierailu hautausmaalle mutta aion pitää lupaukseni. Elämä on omituista.

地震发生以后

神户大学 洪 景鹏

我于两年前来日本留学。头一年间，从零开始学日语，第二年进了神户大学理学部，又回到了原来的地球科学研究的专业轨道。去年十月份，进了博士课程，研究课题定为『亚洲东部走滑断层及相关沉积盆地的研究』。也就是说，我准备研究六千万年以前中生代地质时期活动过的走滑断层，可是在着手研究之前，我却被自己脚底下踩着的走滑断层给弄成了难民。阪神大地震，那恶魔般的凌晨，我和才到日本四天的妻子双双幸运地活了下来。地震时那种天翻地覆般的摇晃，震耳欲聋的轰鸣声，让人透不过气来的尘土及其独特的气味，使我真正感受到了曾在书本上学过的自然灾害的严酷。

震后，一周左右时间，在避难所内茫然若失，不知干什么好。每天，看着救援队的人们忙忙碌碌，自己渐渐萌生了不干点什么不行的念头。正巧那时，终于与指导教官宫田老师接通了电话。宫田老师说，这次地震，以前所知的几条第四系断层发生活动的可能性非常之高。他想马上开始调查，问我能否参加，我高兴地答应了。从那第二天起，我们投入了长达两个月的地震调查工作。

开始一个星期，主要考查了大部分的六甲山中的第四纪断层露头，结果证实了其中几条的确发生了活动。那么这些断层向市区的延长部分怎么样呢？我们开始转入市区内的破坏烈度分带的调查。最初，只是驱车在市内转，统计地裂的方向大小以及建筑物的毁损程度。那时，头脑中反复考虑这样一个问题：统计哪些数据才能最好地反映地震破坏烈度分布呢？在街道上调查时，常见到电线杆倾斜甚至倒折，老师很快开始注意这一现象。他认为，电线杆的震坏情况，值得调查。因为电线杆是圆柱状物体，规格统一，并以一定间隔均匀地分布于市区，受到地震的冲击时，所有电线杆像一盘棋一样一起受到冲击，根据其所受冲击的强度和方向不同，电线杆以不同角度，向不同方向倾斜甚至折断。所以通过电线杆的统计调查或许能得出全神户市区的破坏烈度分布。所以，老师把这一调查任务交给了我。统计方法是先在市区详细地图上设计好调查路线，然后沿着该路线一边走一边一根一根地测量电杆的倾斜方向和倾斜角度。神户市区虽说是狭长地带，可是一个人要完成覆盖大部受灾市区的测量，可以说是相当不容易的工作。其中困难之一是交通问题，当时公共交通已告瘫痪，方便的摩托车也在震灾中被砸坏了，这样远的地方就跑不到了。恰巧在那时得到了二十几万日元义援金，我于是用这笔钱买了一台新的摩托车，花了十四万日元。之后，我开始骑着新车，花了一个半月的时间，跑遍了整个神户街区。西起妙法寺川，东至芦屋川港围内，测量了一千三百多根电线杆的数值。据此，作出等值线图后清晰地显现出来。再把地裂及建筑物倒坏的资料结合进去。我同老师于四月十二日，在大阪市立大学作了共同发表，结果引起了人们普遍的注目。翌日，神户日报也报道了这一成果。

我的一些朋友们，在报纸见到我的名字，都很惊讶，有的朋友曾经问我，洪君，你这样

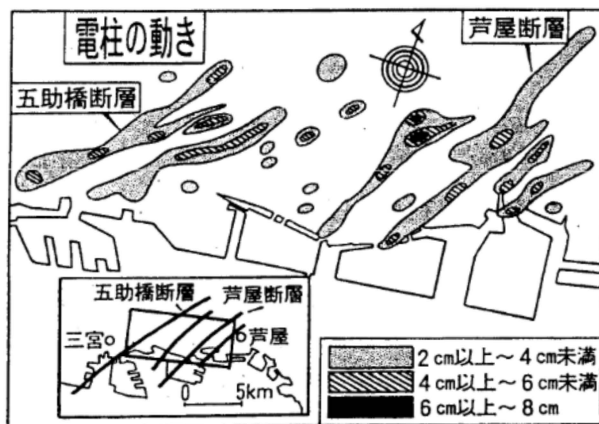
拼命地干，多少也能拿些补助费吧！当我回答说没有补助费时，人家多半不肯相信。我是这样想的，作为一名留学生，一直得到神戸市各界的关照，在震灾后，我发挥自己所学之长，为神戸市的复兴作些力所能及之事是理所当然的。况且，如把义援金当补助金看，也拿得安心些。

现在回顾调查的当时，当我手持地图在街头测量倾斜的电线柱时，时常有市民们向我搭话。当知道我是外国留学生，在搞地震调查时，都非常热情地对我说：“了不起，加油吧！”每当此时，我体会到一种充实感和满足感。在这之后，还有在东京的共同发表予定，所以，地震调查的事，还没结束呢，用日语的说法，还得加油呐。

1995年(平成7年)3月14日 火曜日 第 申 戸 新 聞

傾いた電柱は 断層上に集中

活断層の位置を浮き彫りにすることになった電柱の動き

すき間が衝撃証明

阪神大震災で大きな被害を受けた神戸市と芦屋市で、衝撃の強さを電柱の傾きを基に調べたところ、活断層の推定位置と重なっていたことが、宮田隆夫・神戸大教授(構造地質学)と前田保夫・山形大教授(地球科学)の調査で分かった。十三日、大田市大で開かれた日本地震学会で発表した。傾いた方向は、断層を境に正反対になっており、「今回の地震は活断層に加え、神戸・阪神間の活断層群の再動によって引き起こされたことがはっきりした」としている。

電柱が傾いてできたすき間を調べる宮田教授「神戸市内

同教授によると、電柱は断面が円形で、どの方向にも倒れる規格がそろっている。一定範囲で数多く設置されているなどから、地面の動きを知るのに適している。神戸大大学院の地質学部の協力で、神戸市須磨区の妙法寺川から芦屋川にかけての約千本を調べた。図のように大きな衝撃を受けた地域が五助橋断層、芦屋断層の二つの新断層上に広がり、地下の断層の存在が浮き彫りになった。

電柱が傾いた方向は、各断層を境に西側が西向き、東側が東向きとなり、「右横ずれの動き」を示している。学会で、宮田教授は「電柱と地面にすき間ができるには、強い衝撃力が作用しなければならない。単に地盤が揺れたのではなく、直下の断層が動く」と考えられる。今後は防災対策のために、地盤の検討と市街地の活断層分布や実験解明が必要と断えた。

1000 神大教授ら
本を調査

神戸・芦屋でズレ確認

难以忘怀的阪神大地震

神戸大学 黄华

说来也巧，旧历的狗年好像特意跟我过不去一样，狗年里我出了两次交通事故，其中一次还非常危险。这次阪神大地震又是狗年将要过去之时，给我留下更加深刻的纪念。

一九九五年元旦期间，我到美国去旅行，好像特意为了体会大自然给予人类的灾难，从太平洋的那端匆匆忙忙回到日本。由于在美国的时差还没有恢复过来，躺在床上想自己这一天要干的内容。突然间我就被抛了起来落下去，抛起来落下去，接着就是来回地摇动，电灯也跟着熄灭了。

当时我非常清醒，知道发生了强烈地震，虽然有心逃出去，但振动摆动的幅度太大，有20公分左右，结果是只能跟着摇来摆去，根本无能为力。在地震减弱之后，抓紧时间穿上衣服跑到院子里。日新寮的寮生们和其他留学生们也都跑了出来，诉说当时的感受。大家都不敢再回到屋子里去，害有更大的地震，也担心有海啸过来。地震没有死，让大海卷去喂鱼不是更冤枉？当时的心情真是复杂极了。

过了一会，有人打开收音机收听地震的情报，告知没有海啸时，大家才松了口气。但是周围的煤气味愈加严重，四面八方都是火光和浓烟。当时的情景真是恐怖极了。

我们留学生在里有几位到周围走了走，

看到很多日本式的建筑都倒塌了，
四层楼房就只有二层了。突然从临街
的房子里传来喊救命的声音，我们几
个一边和那人答话，一边和日本警察联
系取来救人的工具。那人住在二层，被二
层的大梁压断了右臂，要把大梁抬起
来可不是件容易事。加上当时余震不
断，周围充满了煤气味，房子有随时倒
塌和着火的危险。因此救人也就更加急迫。
前后用了将近一个小时才把那人救了出
来，然后送到医院。

医院的情景更叫人落泪，医院的主楼
被震坏了，伤员都在院子里躺着，头部
受伤的，断胳膊断腿的，到处都是血。血
最叫人受不了的是，已经有若干名牺牲
者，虽然已经没有呼吸，心跳很久了，但
家人仍不甘心他们离去，仍然在做人工呼吸。

这就是我在地震发生2.3个小时之
 后的经历,也是我人生经历中最惊心
 动魄的一段.

阪神大地震

神户大学 黄 宗南

阪神大地震已经过去二个半月了，可是每当在上学的路上看到道路两旁受震倒塌的，变形的，倾斜的建筑物的时候，每当在避难的日本人家里收看有关地震的电视报道的时候，都会情不自禁地回忆起大地震那天发生的事情。

那天是1995年1月17日，凌晨5点46分在神户发生了震度7级的大地震。住在神户市滩区楠丘町2丁目5番21号二楼的我俩在睡梦中被一阵强烈的震动惊醒，这种震动让人感到有一种从下往上推的大能量。最初一阵上下震动稍停后，想确认一下究竟是在梦里还是在现实，正当想把头探出靠床的窗外时，更强烈的左右摇动开始了。一时，碗盆和玻璃杯等落下，击碎，碰撞声四处响起。我好像要从床上掉下来似的，拼命地用两手抓住床柱，真是非常可怕。妻子反应比我快，大声叫道：“用被子挡住头。”在被子中，我卷缩着身子，不知怎么办才好，只能任其猛烈地摇动。约过很长时间，摇动终于停止了。头伸出被子，房间里尘土四起，想开灯，但那时已经停电了。似乎大难已临头，大声叫着妻子：“快往外逃。”在一片漆黑中我们二人在震得乱七八糟的房间里，一步一步地摸向门口。找到门口了，可是已打不开门。没办法只能用脚踢开了门，然后往楼梯口一看，不见楼梯的影子，地面看似已很近，没带眼镜的我，天又黑，简直不敢相信自己的眼睛，让妻子确认一下这一切是不是真的，妻子说：“就这么踏出去，已经是地面了。”我大吃了一惊，和妻子一起立即跨出门外，向附近的公园跑去。

这个时候，在公园东南方上空，一阵又一阵地出现特亮的闪电，不同往常，令人可怕。渐渐地，向公园逃来的人增多了，就是不见住在一楼的房东和他的儿子。我开始担心起来，立即回到住处，大声地叫着二人的名字，可是没有回音。从表面上看，一楼被压扁了，想大概不行了，但还是连续地叫了好长一阵子。过了不久，终于有了二人的消息。原来，前夜停在屋前的一辆车虽被倒塌下来的房子压扁了，但还是给一楼的房间留下了一点空隙，就是这点空间保住了他俩的生命。相见时，我们紧紧地握着手，为能相见而激动、高兴。此时，远处又传来呼救声，我和房东的儿子转声加入了救护活动。

天渐渐地亮了，看着这一片倒塌的房屋，望着远处震后火灾的浓烟，想着那些当即死去的、重伤的、轻伤的受难人们……就在这一瞬间，许多人的命运突然被改变，真是不可思议。不敢接受这个现实，悲伤犹然而生。我对妻子说：“我们还活着，太幸运了。”妻子禁不住流下了眼泪。从出生到今天，不曾受过大难的二人，在这次地震中自己住的房屋被震塌，相识的人们被压死……我想这次大地震的经历是一生也不会忘记的！

最后，对这次地震中的遇难者表示深深的哀悼，安息吧！另外，对这次震后帮助过我们的人们表示衷心的感谢。祝愿神户能早日恢复和兴旺起来！

공포

姜 一成 (男) 韓國

神戸改革派神學校

저는 한국인으로서 일본에 온 지 3년째가 됩니다. 제가 살고 있는 곳은 神戸 東灘區의 御影입니다. 阪神大地震이 일어났을 때 아내와 딸과 함께 자고 있었습니다. 갑자기 위 아래로 움직이기 시작했고, 그리고 옆으로 움직이기 시작했다. 옆으로 움직일 때는 살고 있는 맨션이 곧 옆으로 쓰러지는 것이 아닌가 하는 공포감을 깊이 느꼈다. 지진의 진동이 한번이 아니라 몇 번이고 있었습니다. 그 시간이 얼마나 길게 느껴졌는지 모릅니다. 이렇게 몸전체로 지진을 체험했습니다.

곧 아내, 딸아이를 데리고 밖으로 도망갔습니다. 그때 더 공포감을 가져온 것은 가스냄새였습니다. 곧 가스가 폭발하지 않을까 하는 두려움 그 자체였습니다. 주차장으로 달려갔습니다. 차로 도망가려는 생각으로. 그러나 “지금 차를 타고 도망간다면 어디로 도망갈 수 있단 말인가?” 이런 생각이 다시 들었습니다. 그래서 제가 근무하고 있는 교회로 도망가려고 항상 다니는 길로 발을 돌렸습니다. 길이 없어졌습니다. 건물이 무너져 길을 덮쳐 버렸던 것입니다. 이번에는 시각으로 공포감을 체험한 것입니다.

몸전체로, 후각으로, 시각으로, 이렇게 온몸으로 지진을 체험했습니다.

우리들의 얼굴

김 은희 (女) 韓國

大阪コミュニケーションアート専門學校

벌써 3개월이라는 시간이 흘러갔고 우리는 그 큰 흔들림의 기억을 잊어버리려 노력하고 있습니다. 이제 주위를 둘러봐도 이 난관을 극복하려는 열의로 가득하고 열심히 시동을 가하는 기계들의 피성은 웬지 듬직하게만 들립니다. 이번 지진으로 인하여 많은 사람이 죽어갔고, 내가 사랑하던 고베가 이렇게 형편없는 모습이 되어버린 것에 한동안 절망 속에 잠겨 있을 수밖에 없었습니다. 그렇지만 지금 되돌아 다시 생각해 볼 때 많은 사상자를 뒤로 남겨진 우리에게 지금의 삶을 되돌아 볼 수 있는 기회와 많은 숙제가 남겨 졌다고 볼 수 있겠습니다. 지진으로 인하여 접근처 국민 학교에 피난해 있을 때 운동장에 불을 지펴놓고 새벽이슬을 맞으며 “집도 잃고 돈도 없고 가족도 없는 이런 상황이라면 죽는 쪽이 더 행복할 것이다”라고 이틀 모를 노인의 말을 지금도 잊을 수가 없습니다. 불타는 태양이 있고 흙이 있고 바다가 있는 이렇게 아름다운 세상에 왜? 죽음이 삶보다 행복할 것이다 라고 느껴야만 할까? 더군다나 허약한 노인의 절망 속에 잠긴 넋두리 이였기에 더욱 더 슬프게만 들렸습니다. 그 노인의 그러한 말엔 우리들이 살고 있는 지금의 사회적 문제가 심각함을 알 수 있다고 봅니다. 나와 관계없는 일이라면 우리는 생각하려 하지 않습니다. 말을 걸어오는 것조차 거부하고 있지는 않습니까? 지금 옆집엔 어떠한 사람이 생활하고 있는지 알고 계십니까? 지금 난 내자신에게도 너무나 많은 질문을 던지고 싶습니다. 그리고 이 글을 쓰면서 내자신에 많은 반성을 합니다. 아직 저의 입장에서로서 사회적 문제를 논하기엔 너무나 미숙하지만 우리들의 자신을 되돌아 볼 때 정말 우리에게 아직도 남을 위할 수 있는 사랑이 남아 있는지...

무너진 집들과 도로. 그 자리엔 더욱 더 단단하고 멋진 빌딩과 도로가 들어설 것입니다. 그러나 잊혀져가는 우리들의 인정과 사랑은 언제 우리들의 가슴에 자리잡게 될 것인지...

고배의 봄

神戸大學 自然科学研究科 金 英 福

1월16일 저녁무렵,

학교 연구실에서 언제 끝날지 모르는 논문수정작업을 해가면서, TV를 보고있었다. 잠깐의 스쳐지나가는 소리처럼, 조금전 지진이 있었다는 앵커맨의 목소리가 흘러나왔다. 진원지가 아와지시마 부근이라나....

고배에서의 유학생활동을 시작한 이후 줄곧 들어왔던 이야기가 머릿속 깊숙히 자리잡고 있었기에, 그다지 대수롭지 않게 생각했다. 그날밤, 11시가 조금 지났을때, 부산의 후배로부터 전화가 왔다. 그친구도 유학문제로 고민하고 있는것 같았으나, 별다른 도움될 만한 조언없이, 언제나 처럼, 소식을 전하고 받는 정도로 통화가 끝났다.

그후, 이곳저곳에서 보내받은 편지를 뒤적거리며 두시간 정도를 보내고, 잠자리에 들려고 했을때가 2시30분경이었다고 생각된다. 보이지 않는 꿈을 억지로 꾸려다 반쯤 잠이 들은 상태였다. 신경이 유난히도 예민한 탓이었는지, 등뒤에서 어깨를 흔드는 듯한 이상한 움직임에 이불을 박차고 일어섰다. 거의 본능적으로 전등을 켰을때였다. 집안전체가 흔들리기 시작하여 거의 똑 바로 서있을 수 없는 상태였다. 커놓은 전등불빛이 어두워졌다 밝아졌다하는 상태에서 부엌의 냉장고가 나뒹굴고, 그위에 올려놓았던 그릇이며 잡다한 것들이 힘없이 날아다니고 있었다. 명하니 쳐다볼 수 밖에 없는 순간적인 사건이었다. 불빛이 완전히 사라지고 나서 걷잡을 수 없었던 흔들림도 멈추었다. 언제나 손이 닿는 곳에 두었던 손전등을 켜들었다. 악몽같은 상황이 시작되고 끝날무렵까지 줄곧 보고 있었던 부엌쪽의 상태는 대강의 짐작은 되었으나, 조금전까지 누워있었던 잠자리가 어떤상태가 되었는지는 상상조차 할 수 없었다. 손전등으로 방안전체를 비춰보았다. 어느 한곳도 제자리에 자리잡고 있는 것이 없었다. 더우기 이부자리위를 덮어 썩어버린 책장과, 그위에는 먹다남은 위스키병들이 나뒹굴고 있었다. 만약의 경우에 있어서의 나자신을 생각해 본다는 것은 도저히 엄두도 내보지 못할 상황이었다. 일단은 이곳에서 벗어나야 되겠다는 생각 뿐이었기에 겹옷을 찾아입고, 현관쪽을 향하였다. 그 순간,

『みんなだいじょうぶか?』

라고하는 중년남자분의 목소리가 들렸다. 지금까지 혼자뿐이라는 생각에서 뜻하지

않는 동료로부터 도움을 받게 되었다는 안도감에 그렇게 마음이 놓일 수가 없었다.

『はい、だいじょうぶです』

이제야 어떻게든 되겠지 하는 여유가 생겼다. 그런데 또 다른 문제가 생겼다. 현관문이 열려 주절 않는다. 손이 떨리기 시작했다. 그 순간까지, 화난 땀수가 성이 덜 풀린 상태처럼, 불규칙적인 지반의 흔들림은 계속되고 있었다. ‘침착해야지 침착’ 하고 자신을 안정시켜 가면서, 문 손잡이를 돌려놓고 발로 건어쳤다.

『끼익』하는 정말 듣기 싫은 금속음을 내면서 문이 열렸다. 그 순간의 해방감은 말로 표현할 수 없는 것이었다. 그러나, 칠혹같은 어둠속에서 느낄 수 있었던 그 기분도 잠시였다. 가스냄새와, 아기가 무언가에 깔려 있어니 도와 달라는 젊은 부부의 울부짖음이 뒤범벅이 되어 좁은 골목길을 꼭 메운채, 그야말로 아비규환이었다. 가까이에서 『탁! 탁!』하는 뭔가로 두들기는 소리가 들렸다. 옆집의 노부부께서 현관문쪽으로 쓰러진채 걸쳐 있는 찬장을 바로 세우면서, 열리지 않는 문과 씨름하고 있었다. 일단은 밖으로 나오게 해드리는 것이 우선이었기에, 손에 잡히는 것을 집어들고 유리문을 부수고 나니, 몸만은 빠져나올 수가 있었다. 고맙다는 인사는 둘째고 우선은 구속될지 모르는 상황으로부터 피해야 되겠다는 생각이 주위의 모든 것들을 뒤로 하게 하였다. 건물들이 양쪽으로 들어서 있는 좁은 길을 빠져 나와 근처의 테니스장으로 몸을 피했다. 어둠속에서 어렴풋이 사람들의 형체가 이곳저곳으로 흩어진채 움직이고 있었다. 누구하나 입을 여는 사람이 없었다. 그러한 적막함이라고는 표현할 수 없는 분위기속에서 골목입구의 아파트에 살고 있는 선배가 걱정이 되었다. 그때까지도 크고작은 흔들림이 계속되고 있었기에 건물쪽으로 접근하는 것이 솔직히 겁이 났었다. 설마라고 하는 기대감이 자신을 그자리에 잡아두게하는 변명의 무기였다. 그런식으로 자신을 옹호해 가면서 시간이 흘러 가길 기다렸다. 시험이 시작되길 기다리는 수험생처럼. 차디찬 일월새벽의 공기가 불안감을 더해 갔다. 꽤나 오랜 기다림이 계속되었다는 느낌이었다. 어렴풋이 저쪽에서 낮익은 선배의 모습이 보였다. 안도감의 기쁨이 ….

조금씩 주위가 밝아오고 있었다. 지금까지 볼 수 없었던 사람들의 얼굴들이 확실하게 보이기 시작했다. 어느누구하나 자신처럼 바지에 양말까지 신은채, 외투를 걸친 모습을 한 사람은 없었다. 맨발에 짝을 잃은 슬리프, 무거운 이불로 몸을 감싸고 있는 모습이 거의 대부분 이었다. 불안감에 가족이 안전하다는 기쁨을 나누고 있는 미소속에서도 무언가 상당히 결여 되어 있다는 느낌이 가득 하였다. 어떻게 상황이 변할

지 모르는 불안속에서 금이 가있는 테니스장을 거닐었다.

『선배님, 이제부터 어떡하죠?』 『후-』

대답이 없으셨다. 하얗게 떨어지는 눈이아닌 재에, 조금은 시선을 멀리하고 주위를 살펴 보았다. 시커먼 구름처럼 사방으로 연기가 가득차 있었다.

주위의 사람들이 서로의 눈치를 봐 가면서 하나둘씩 집으로 돌아가고 있었다. 그기에 용기를 얻어 어지러진 방안 정리라도 해야 겠다는 생각에 골목길로 들어섰다. 어느 곳하며 성한데가 없는 만신창의 건물들과, 지붕이 내려 앉아버린 집앞의 절, 도저히 상상할 수 없었던 상황이 펼쳐져 있었다. 불안해서 아파트에 돌아가기 싫어 하시는 선배님을 옆에 앉혀 둔채, 쓰러진 냉장고를 바로 세워두는 정도로 집을 나섰다.

반가운 얼굴이 바깥에서 기다리고 있었다. 산너머에 살고 있는 동료가 그 와중에 걱정이 되어서 인지 아침 일찍이 찾아와 주었다. 지금까지 생각할 여유조차 없었던 후배들이 걱정이 되었다. 수도, 전기는 물론 전화조차 사용할 수 없는 상태에서 먹다 남은 오찬물로 라면을 끓여 아침을 대신하고, 가까운 곳의 후배네로 차를 몰았다. 기묘하게 솟아 올라 있는 도로와 끊어진 철로, 전체가 비틀어진 다리의 모습에 악몽속에서 헤매고 있다는 착각에 빠져들 정도였다. 쓰러진 건물들의 틈속에 그래도 어느정도의 형태는 남아 있는 낡은 목조의 2층으로부터 후배의 목소리를 확인할 수 있었으나, 가장정도가 심했던 六甲道부근의 후배의 모습은 확인할 수가 없었다. 혹시나 하는 생각에서 밤늦도록 전기불빛 하나없는 쓰러진 건물들의 틈을 헤집고 이곳저곳의 병원을 돌았다. 입원중의 부상자의 명부와 안치된 사망자의 명부를 비교해 가면서 피범벅이 되어 있는 구청부근의 병원을 마지막으로 하루를 마무리 하였다. 그런식으로 찾아모은 8명정도의 피난생활이 시작되었다. 서로간에 두려움을 달래 가면서, 하루를 보내고 다행히도 무사한 후배를 찾아내어 그렇게 이들을 보냈다. 언제까지 그러한 생활을 계속할 수 없는 상황이었기에 자신은 대강의 짐을 챙겨들고 학교로 돌아왔다. 겉으로는 아무일도 없었던 것처럼 보이는 연구실 건물과 반갑게 맞아주시는 교수님의 모습 한편으로는 어질러진 연구실의 내부와 キソイ君的 죽음이 기다리고 있었다. 너무나도 쉽사리 인정할 수 없는 사건들에 겹잡을 수 없는 마음의 동요가 치닫고 있었다.

연구실의 첫날밤은 설세 없이 들려오는 엠브런스의 사이렌과 혼자뿐이라는 두려움으로 눈 뜬채로 지세울 수 밖에 없었다. おにぎり와 빵만의 생활이 시작되었다. 쓰러져 있는 책장들을 바로 세워 놓고, 흐트러진 책이며 실험도구들을 우선 제자리로 해두는 작업을 처음으로, 교수님의 연구실 정리 작업을 시작하였다. 문을 열고 들어선

순간, 엉망이 된 책장들로 문앞의 위치에서 더 이상 전진할 수 없는 상황으로 부터 시작하여, 창문 건너편이 보이기 까지는 3일 이상이 걸렸다. 어느정도의 마무리가 되었다는 여유는 거의 열흘이상의 연구실 생활의 계속에서 얻을 수 있었다. 연일 계속 되는 고베의 처참한 모습의 방송에 견딜 수 없어했던 어머니의 목소리를 직접 들을 수 있게 되었던 것도 그시점 이었다. 안전한 자신의 모습을 굳이 확인해야 되겠다는 그녀의 고집으로 친구가 있는 나고야에서의 만남을 약속했다.

탈렛감이 가득찬 가방을 짊어지고 폐허가 되어버린 시내를 걸었다. 인적을 찾아 볼 수는 없으나 집이 서 있었던 자리 이곳저곳에는 무사하다는 내용과 지금의 상황이 어떠한다는 내용의 종이쪽이 너절너절하게 붙어 있었다. 그러기를 3시간정도, 전철의 시발점이 되어 있는 JR아시아역에 도착하였다. 도중에서도 볼 수 있었던 광경이었으나 따뜻한 스프를 무료로 제공하는 모습에 지금까지 느낄 수 없었던 공복감에 발을 멈추었다. 오랫동안 먹어볼 수 있었던 열기 있는 음식이었다. 비좁은 전차에 몸을 실고 한참을 달려도 그때까지 보아왔던 상황은 조금도 변함이 없었다. 누구하나 말문을 여는 사람없는 가운데, 차창밖으로의 목시만이 계속될 뿐이었다. 그러기를 몇십 분이 지났을까 어느 지점부턴가 상황이 완전히 바뀌어져 있었다. 그때까지 보아왔던 것들이 거짓말처럼 너무나도 정상적인 모습이 자신을 당황하게 만들었다. 오사카역의 너무나도 평화로운 얼굴을 한 터질듯한 사람들의 움직임에 마음속 한 구석에서는 이질감까지 솟아오르고 있었다.

어리벉벉한 상태로 나고야행의 전차에 올랐다. 지진의 타인지 승객이라곤 몇명타지도 않은 객실의 창가에 자리를 잡았다. 시내를 벗어나 들뜬 건너의 눈으로 덮혀져 있는 산봉우리를 한참동안을 주시하면서, 아직까지의 혼미한 자신의 머릿속을 정리하려고 애를 썼다. 너무나 자연스러운 차창밖의 풍경속에 고베의 처참한 모습이 중첩되어 오면서 참을 수 없는 서글픔에 눈앞이 어른거렸다.

반가운 사람들을 만나, 완전히 전달되지 않는 자신의 경험을 늘어 놓았다. 일단은 무사하다는 것에 모든 이야기를 마무리 할 뿐 이었다.

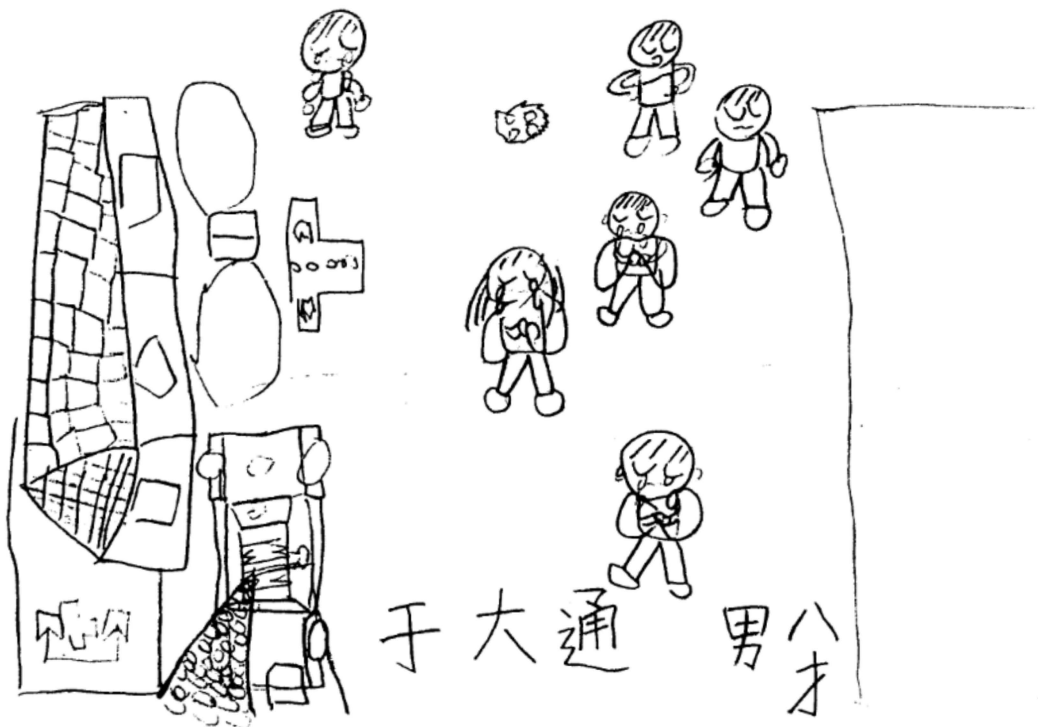
그 이후, 어슬픈 고베의 야경속에 하루종일 들리던 사이렌소리가 가슴을 뛰게 만드는 경우가 확연하게 줄어든 것은 모든 사람들의 노력의 댓가라고 생각한다. 혼란속에서도 질서를 잃지않는 모습들, 하지만 아직까지도 집을 잃어버린 사람들의 괴로운 피난 생활은 계속되고 있는 것이 너무나 안스러울 뿐이다. 자신이야 이곳에서 평생을 보낼 몸이 아니니, 어느정도의 불편함은 순간적인 것으로 생각하여 대처해 갈 수 있을 것

이다.

오늘도 뒷집의 아주머니로부터 지진당일은 도와줘서 고맙다는 인사를 들었다. 내 자신의 기억엔 그런 사실은 없다. 몇번에 걸쳐 인사를 받고 있으나, 그것도 지진의 영향일 것이라 생각하니 정초에 뵈었던 모습과는 너무나도 달리 보이는 옆집 할아버지의 안스러운 얼굴에, 아무런 도움이 되질 못하는 자신이 부끄럽기 까지 하다.

하루하루 다르게 변해가는 거리의 모습에 용기를 얻을 수 밖에. 하지만 사진속에서만 대할 수 있는 키소이君的 죽음에 아직도 가슴이 저린다.

마지막으로 지진으로 세상을 떠난 고베대학의 동료들 포함한 여러분들의 명복을 빕니다. 그리고 언제나 처럼 활기찬 고베의 모습이 빠른 시일내에 되돌아 올 수 있기를 빕니다.

Kobe...Como Uma Fênix

(Diário pós-terremoto)

Márcia Kono (F) BRASIL

Universidade de Kobe

Mesmo passados alguns meses desde o terremoto na área de Hanshin, até hoje é difícil de acreditar que este ocorreu. Muitas pessoas se recuperaram e começaram a reconstruir suas vidas. Mas muitos continuam apáticos, perdidos dentro de si mesmos. Para mim, presenciar este sofrimento silencioso é pior do que ver a destruição da cidade que passei a amar.

Em Kansai, e em especial em Kobe, eu me sinto como se estivesse em casa. As pessoas são abertas, comunicativas. Em um ano, Kobe me conquistou. Por isso, quando eu olho ao redor e vejo ainda tanto vestígio de destruição e dor, meu coração chora, dói. Mas tenho certeza de que, um dia, Kobe e todas as pessoas que passaram por tanto sofrimento vão se reerguer, como uma fênix...

O terremoto para mim foi como um divisor de períodos. Como se a minha vida no Japão pudesse ser dividida em antes e depois do terremoto. Para colocar para fora tudo o que senti, escrevi um mini diário. Gostaria de que você o lesse...

Antes do terremoto – Lembranças

Antes do terremoto, entre abril de 94 e janeiro de 95, pude estudar e me divertir. No estudo, muito japonês e um pouco de administração, tudo em função da prova de mestrado que eu enfrentaria em março. Em termos de diversão, muitas viagens pelo Japão, novos amigos, boliche, karaokê, "saideiras"...E uma atenção especial ao meu namorado, hoje noivo.

Meu mundo era este. Como o de qualquer estudante, descomplicado e feliz. Eu vivi um dia após o outro, aproveitei cada segundo que pude. Viver intensamente cada minuto, cada segundo da minha vida era o meu conceito de felicidade.

Antes do terremoto, eu só tinha três grandes preocupações: procurar um apartamento, passar na prova de mestrado e voltar uma vez ao Brasil.

Janeiro chegou, e com ele um novo ano. Eu prometi a mim mesma que seria mais esforçada e que

daria o passo definitivo para realizar o meu sonho (que é ensinar): entrar no mestrado.

No início do mês, para relaxar, fui numa excursão da Universidade de Kobe para Shiga-Kogen, Nagano. Cinco dias esquiando e me divertindo muito...

Quando voltei, a primeira coisa que fiz foi procurar um apartamento. Consegui encontrar um em Higashinada-ku, perto de Hanshin Mikage, no dia 15. Depois disso, era só me concentrar nos preparativos para a prova e para a viagem ao Brasil...

Terremoto e período posterior – Mudanças

Na madrugada do dia 17, eu estava acordada, estudando. Na verdade, estava quase dormindo quando um ligeiro tremor ocorreu. Parecia um caminhão pesado passando na rua. Mas, de repente, tudo balançou...Sentei-me na cama, e só conseguia sentir o tremor, ouvir o barulho das coisas caindo, pessoas gritando...Foi quando percebi que era um terremoto. Não conseguia acreditar que eu estava lá, que aquilo estava acontecendo. Meu medo cresceu, e a única coisa em que consegui pensar era que não podia morrer, não de forma tão estúpida e tão distante dos que eu amava. Acreditar nisto me deu coragem para pensar no que fazer.

Assim que o tremor acalmou, resolvi sair do quarto, da escuridão. No corredor do dormitório onde morava, encontrei as outras meninas do andar, e assim que o alarme soou, pedi a elas que saíssem do prédio, pois poderia ser fogo, vazamento de gás...Ainda consegui fechar algumas portas e ajudar uma das meninas a sair de seu próprio quarto. Assim que saímos do prédio, meu medo evaporou, e até ria das piadas dos outros...

Durante todo o dia, acompanhamos os noticiários. A cada pós-choque, todos saíam correndo. Eu também, até me acostumar. Não conseguia acreditar no número de mortos e de feridos. Aonde estava o exército, o governo, alguma ajuda? Como a TV podia chegar antes? Ao longo do dia, uma revolta e angústia muito forte substituíram meu medo inicial. Mas, apesar de tudo, consegui ficar surpreendentemente calma.

Eu tive sorte em conseguir ligar para minha família e para meu namorado logo depois do terremoto. Minha avó chorou muito, pois ela havia enfrentado o terremoto de Kanto, e jamais imaginou que eu passaria pela mesma experiência em Kansai. O fato de eu estar tranquila ajudou a tranquilizar aqueles que eu amava...

Eu fiquei durante três dias em Port Island, onde morava. Foram dias tristes...Pessoas preocupadas,

falta de água, gás, comida...O único meio de sair da ilha era caminhar até Sannomiya. Em frente aos supermercados, filas de mil pessoas ou mais. Nos noticiários, muita especulação. Muitos dizendo que Rokko Island e Port Island iam afundar...Eu não acreditei, pois isso, para mim, seria muita injustiça.

No dia 19, consegui sair de Port Island de barco, cujo destino era o Aeroporto de Kansai. Junto comigo saíram Mami, Sueli, Minerva e alguns amigos da Tailândia e da Austrália. Eu, Mami, Sueli e Minerva fomos para a casa de meu namorado, em Shiga-ken. Como foi bom poder revê-lo!

Fiquei um mês e meio em Shiga. No início, assistia à TV e lágrimas vinham aos meus olhos ao ver tanta dor e sofrimento. Sentia-me impotente, angustiada...

Comecei então a servir como uma espécie de central de informações entre o Ryugakusei Center e alguns estudantes estrangeiros. Mas não era suficiente...Por isso, ofereci-me como voluntária, primeiro telefonando para vários grupos e entidades. No início, quase nenhuma resposta...

Foi neste momento que resolvi telefonar para a Embaixada Brasileira, para informar que estávamos bem e para ver o que poderia ser feito pelos outros. Atendeu-me uma senhora que, depois de eu haver lhe dito que era de Kobe, perguntou-me rudemente qual era o meu problema. Disse-lhe que não havia nenhum, que só havia telefonado para dizer que estava bem. Ela teve, então, a coragem de dizer-me que, se estávamos bem, não era necessário ter telefonado, mas já que eu o tinha feito, se eu sabia quantos brasileiros estavam em Kobe, e como contactá-los...Tal falta de respeito e desinformação foram um choque. Como uma pessoa que estava lá para ajudar outros do mesmo país pôde ter tal comportamento? Espero que outros que telefonaram com a mesma intenção tenham sido melhor recebidos. Soube que, depois de algum tempo, muitos receberam assistência. Mas a imagem que ficou para mim foi a da experiência que eu tive...

Como o simples fato de telefonar e me oferecer como voluntária foi insuficiente, fui por conta própria a vários lugares, como Takarazuka, Nishinomiya, Ashiya, Nagata, Higashinada-ku, Rokko...e integrei o grupo de voluntários diretamente.

Comecei como intérprete, principalmente para latinos e asiáticos. No início, oferecia informações, até mesmo por telefone. Mas pouco a pouco, as pessoas começaram a telefonar não em busca de dados, mas para desabafar, pelo simples fato de poder conversar e colocar para fora o que sentiam...Muitas vezes, chorei com a pessoa por telefone, sem sequer conhecê-la pessoalmente...

Nas vezes em que visitei hinanjos (abrigos), também levei comida. Muitas vezes, sentava-me ao lado de alguém que me parecia triste ou abatido, e começava a conversar. Foi assim que conheci Maeda-san.

Era uma senhora de 71 anos, e estava só.

Quando começamos a conversar, ela me disse que queria morrer. Seu marido e único filho morreram no terremoto. Sua casa foi totalmente destruída. "Que razão tenho para continuar vivendo?", ela perguntou. Eu não sabia o que dizer. Segurei sua mão, e chorei com ela, em silêncio. Depois, disse-lhe que não havia morrido porque sua missão ainda não havia terminado. Que ela deveria se esforçar, reerguer-se, e com sua experiência, sabedoria e bondade, quem sabe não poderia ajudar outros? Ela sorriu, sem dizer nada.

Encontrei-a por três dias seguidos. No segundo dia, ao perguntar meu nome, levou um susto ao ouvir "Marcia". Ao saber que era brasileira, disse-me que eu tinha um grande coração, pois ajudava mesmo sem ser do país. Disse-lhe que o que importava é que eramos gente. E que pessoas deveriam ajudar outras pessoas, não importando o resto. Ela chorou, e me abraçou. Tornou-se vovó Maeda.

No terceiro e último dia, encontrei-a mais forte, conversando com outra senhora. Repetia-lhe o que eu havia lhe dito...

Soube que ela se mudou, não sei para onde. Mas tenho certeza de que está bem...

Minha maior preocupação anterior, a prova de mestrado, ficou esquecida. Estudava quando havia tempo. Apesar disto, consegui passar na prova de mestrado. Muito disso devo ao meu professor, ao pessoal do Ryugakusei Center, ao carinho e apoio que recebi de minha família, de meu noivo e de amigos...OBRIGADA!

Meu ideal de felicidade também mudou. Viver intensamente cada segundo, mas vivê-lo não só para minha própria realização, mas para ajudar aqueles que amo e os que estão ao meu redor a serem mais felizes...

Kobe? Eu te amo... Força, e muita garra!

Minha mensagem...

O que eu quero ver
Não é o seu choro, seu desespero, sua dor...
O que eu quero ver
É o seu renascer...
É ter você, que sobreviveu,
Que despertou, que cresceu
Como gente...
Não fique vendo só o passado.
Ele se foi, e há tanto pela frente...
Não vai ser fácil.
Mas nós podemos. Juntos.
Como uma fênix, renascer das cinzas...
Levante-se. Sacode a poeira.
E me dê a sua mão...

Erdbeben in Kobe

Peter Kretzmann (Male, DEUTSCHLAND)
Universität Kobe

Japan ist anders, als viele es sich in Europa vorstellen - von den Vorstellungen, die man dort hat, stimmt nur ein Teil. So wird zum Beispiel statt mit Mikrowellenöfen meist mit Gas gekocht, und die eher schlecht wärmeisolierten Häuser werden im Winter häufig mit tragbaren Öl- oder Gasöfen beheizt.

Richtig ist, daß die Bevölkerung sehr zahlreich ist. Zwischen Osaka und Kobe schaffen drei Bahnlinien in vollen Zügen die Menschen hin und her.

Am Dienstag, den 17. Januar 1995 morgens um viertel vor sechs wurde dann plötzlich vieles anders. Montag war Feiertag gewesen. die Züge hatten früher Betriebsschluß, und wer den letzten Zug verpasste, musste die letzten Kilometer zu Fuß nach Hause laufen und war entsprechend müde. Zu dieser Zeit waren Straßen und Supermärkte noch leer, aber es wurde schon bald hell.

Wer es nicht selbst erlebt hat, kann sich ein starkes Erdbeben sicher nicht vorstellen. Der Boden und das ganze Haus werden mit einer unvorstellbaren Gewalt geschüttelt, der umstürzende Geschirrschrank und die umhertanzenden Möbel machen einen Höllenlärm und der alles beherrschende Gedanke ist: Gleich stürzt das Haus ein! Nach zwanzig Sekunden ist es dann vorbei. Stille, Finsternis, Stromausfall. Die Suche nach einer Taschenlampe ist schwierig, aber gelingt schließlich. Oh jeh, wie sieht die Wohnung aus. Was vorher auf Tischen und in Schränken war, liegt jetzt auf dem Fußboden, selbst die vorher mit Origami-Kranichen und anderem Kleinkram vollgestopfte Fensterbank ist wie leergefegt. Um den Kühlschrank in der Küche kann man herumlaufen; vorher stand er in der Ecke. Der Fußboden ist mit einer Schicht aus Glas- und Porzellanscherben bedeckt. Kein Wasser, kein Gas.

Erstaunlicherweise funktioniert das Telephon noch, und ich komme sofort nach Deutschland durch. Meine Eltern schliefen schon und wissen natürlich noch nichts. "Hier war ein starkes Erdbeben, aber mir geht es gut."

Dann stehen Mika (mein Freund aus Finnland, der nebenan wohnt) und ein japanischer Nachbar in der Tür: "Alles in Ordnung?". Draußen ist es kalt und dunkel, ich ziehe mir etwas über und gehe hinaus. War das nun ein starkes Beben? Die Häuser, die man sehen kann, stehen noch, weiter entfernt eine umgestürzte Gartenmauer, die ein Fahrrad zerquetscht hat. Meine Nachbarn sind sich einig: So etwas haben sie noch nicht erlebt.

Immerhin Stromausfall, ganz schwach kann es nicht gewesen sein. Langsam dämmert es und man hört die ersten Sirenen.

Ein Rundgang durch die Nachbarschaft zeigt weitere umgestürzte Mauern und Getränkeautomaten, dann sieht man beschädigte und schließlich auch eingestürzte Häuser. Die Eisenbahnschienen sind durch Erdbewegungen verbogen - zumindest für einige Tage keine Züge mehr zur Universität. An einigen Stellen kommt Wasser aus dem Boden, der Asphalt ist aufgebrochen und es riecht überall nach Gas. Aber nicht nach einer Katastrophe.

Nach drei Stunden kommt der Strom wieder und in Mikas Fernseher, der den Sturz auf den Fußboden heil überstanden hat, sieht man die ersten Bilder aus Kobes Innenstadt. Also doch eine Katastrophe. Viele Häuserblocks brennen oder sind total verwüstet, aufgeständerte Eisenbahnstrecken und Highways sind zerstört. Nun ist auch das Telephonnetz durch Überlastung zusammengebrochen. Wie mag es unseren Freunden gehen, die mehr in Kobes Innenstadt wohnen?

Ausgedehntere Wanderungen zeigen, daß es schon zwei Kilometer von der eigenen Wohnung entfernt schlimm aussieht. Die Trasse des *Shinkansen* ist an mehreren Stellen eingestürzt. In Vierteln mit älteren, traditionell japanisch gebauten Wohnhäusern steht kein Stein mehr auf dem anderen. Die schweren Ziegeldächer haben die sonst leichtgebauten Holzhäuschen einfach plattgedrückt. Vielerorts sind die Wege durch ein Gewirr aus Dachschindeln, Holzwänden und Möbeln blockiert, vor denen die Besitzer lagern oder in denen sie nach ihren Habseligkeiten graben. Ein trauriges Bild, das man im Fernsehen kaum gesehen hat. Versicherungen gegen Erdbeben hat hier fast niemand, denn die sind teuer und alle dachten, es gebe in Kobe keine schweren Erdbeben.

Von stehengebliebenen Häusern sind die Dächer herabgeregnet und geben den Blick auf die darunterliegende Erdschicht frei, die die Häuser noch kopflastiger macht. Auch diese Häuser sind in der Regel abbruchreif. Neuere Gebäude, meist häßliche Zweckbauten wie mein eigenes Apartmenthaus auch, haben dagegen die Erdstöße häufig unbeschadet überstanden. Zuweilen sind von diesen Häusern aber die Wände des Erdgeschosses weggeknickt, so daß der erste Stock zum neuen Erdgeschoß geworden ist. Für die Bewohner des Erdgeschosses kam dann meist jede Hilfe zu spät.

In der ersten Nacht nach dem Beben schlafe ich unruhig: Viele kleine Nachbeben. Wie mag es meinen Freunden in Kobe gehen? Ich beschliesse, am Folgetag mit Mika eine Fahrrad-Expedition nach Kobe zu machen.

Auf dem Weg von Takarazuka nach Kobe kommen wir an unzähligen zerstörten Häusern vorbei, teilweise sind sie ausgebrannt. Straßen, die einigermaßen befahrbar sind, sind mit

Autos und Motorrädern völlig verstopft. Mangels Strom funktionieren die Ampeln nicht, was an Kreuzungen für ein unglaubliches Verkehrschaos sorgt. Wir sehen uns das an einer Kreuzung fünf Minuten lang an und fahren dann weiter. Alle drei Bahnlinien nach Kobe sind auf aufgeständerten Abschnitten eingestürzt, der Abriß und Wiederaufbau wird Monate dauern. Wo die Gleise intakt sind, wandert eine mit Rucksäcken und Tragetaschen gepackte Prozession nach Osten, weg von Kobe in Richtung Osaka. Über allem kreisen Hubschrauber und man hört ständig die Sirenen von Krankenwagen und Feuerwehr. Es ist so, wie man sich den Krieg vorstellt.

Einige wenige Supermärkte haben geöffnet, entweder sind sie schon leergekauft oder vor ihnen stehen Menschenglangen von mehreren hundert Metern Länge. Das gleiche Bild sieht man an Stellen, wo Trinkwasser erhältlich ist. Auch vor den vielen öffentlichen Telefonen ist keine Schlange kürzer als zehn Meter. An den Straßenrändern türmen sich Müllberge von gewaltiger Höhe. Gelegentlich sieht man Lagerfeuer aus Trümmerholz, an denen sich Leute wärmen oder ihr Mittagessen zubereiten.

Wir stellen fest, daß fast alle unserer Freunde mit dem Schrecken davongekommen sind, von zwei Bekannten aus Myanmar finden wir allerdings nicht einmal das Wohnhaus. Der gesamte Häuserblock ist total zerstört und die Straßen sind nicht wiederzuerkennen. Später müssen wir erfahren, daß sie ums Leben gekommen sind.

In den folgenden Tagen werden die Nachbeben schwächer und weniger. Die Fernsehsender kehren nach und nach von non-stop Nachrichten zu den gewohnten Spielshows zurück. Das Telephonnetz funktioniert wieder und es werden provisorische Buslinien eingerichtet, die natürlich völlig überlastet sind. Eine Busfahrt nach Sannomiya erweist sich als Fehler: Auf dem Rückweg lassen Warteschlangen von 400 Metern Länge eine Wartezeit von mehreren Stunden ahnen. Wir laufen lieber eine Stunde und schlafen bei Freunden.

Das Leben in der Zeit nach dem Beben ist unbefriedigend. Mika und mir geht es soweit gut, aber wir können nichts tun, außer im Fernsehen die Nachrichten zu verfolgen. Für Volontärarbeiten wohnen wir zu weit von Kobe entfernt und unser Japanisch reicht auch nicht aus.

In Gegenteil stellen wir aber fest, wie sehr die Japaner Anteil am Schicksal der bei ihnen wohnenden Ausländer nehmen: Wir werden von japanischen Freunden zum Essen und Baden eingeladen, mit Lebensmitteln versorgt und bekommen zwanzig Liter Trinkwasser nach Hause gefahren. Nachdem wir gesagt haben, daß das größte Problem die Gasversorgung ist, bekommen wir einen Gaskocher und dreißig Reservekartuschen - das reicht für Monate. Zweimal fahren wir noch mit dem Fahrrad nach Kobe, um nach Habseligkeiten der beiden Bekannten aus Myanmar zu suchen, ein trauriges Unternehmen. Schließlich

gebe ich dem Drängen einer befreundeten Familie nach und verlasse Takarazuka für zwei Wochen "home-stay" in Osaka.

Mika und ich sind glimpflich davongekommen - vielen geht es bei weitem nicht so gut. Allen denen, die Verwandte oder ihren Besitz verloren haben, gilt meine tiefe Anteilnahme.

归途中

京都教育大学 蔺清

我几乎习惯了这种生活，每周要往返京都～神户。阪急电车也成了我常利用的交通工具了。从神户到京都单程要两个多小时，坐在车上常看看书或听收音机。

1月16日这天晚上照例又踏上了返回京都的路，从梅田乘换开往河原町的电车。这一天不知为什么，坐在车上既不想看书也不想听什么。脑子里空荡荡地从车窗望那挂满星辰的夜空，那耀眼的红灯也时而映入眼帘。我无意识地瞟了一眼一辆开往神户的电车，一瞬间突然心里感觉到沉闷，说不出的不舒畅，一种被抛弃的失落感油然而生，禁不住眼眶湿润了。看着那疾驶的电车，好像自己再也不回神户似的。

回到家里已经是9点30分了，准备了星期一上课的内容，与同屋的春名小姐到了一声晚安就睡下了。

凌晨被一阵猛烈的摇晃惊醒了。我和春名小姐都意识到发生地震了，相互问候之后又重新回到床上。当听到收音机里传出地震的中心在神户地区，我有些坐立不安了。

17日中午我到河原町车站的时候，电车已经停止运行了。我坐在河原町的高岛屋等待着电车的消息。下午4点钟左右，阪急电车已经可以通行到大阪梅田站了。但是当我到达梅田站时，车站站员说想回神户恐怕不可能了。就当时的情况讲，此时才意识到神户地震的程度大不同于京都。

京都这里转过一天一夜，几乎一切照常运营了。

18日电车运行到西宫北口了，从这里到神户的交通已被破坏了，大多数去神户的人都开始徒步，我也不例外。跟在人流后赶回神户，沿途所见到的是倒塌的房屋，落下的铁轨。

路上的人们几乎都蓬头垢面，背着从倒塌的房屋里扒出来的财物，投奔亲友，此时再也找不到以往那种日本人的风度了。

当我走到芦屋市地段时，看到一家超级市场的营业员边从货架上扒出商品边营业，而且购买的人们也很有秩序地排队等待。在这时人们还是这么遵守公共道德，令人钦佩。

走到东滩区的时候，听到的是驶向受灾地区的救火车的警笛、救护车的长鸣，抬头望去是倒塌下来的高楼，走在脚下的是由于地震隆起的地面，不禁吸了一口冷气。

走了4个多小时终于到了神户的中心三宫。以往的繁华被沉默所代替，以前耸立着的百货大楼也被中间截断，象是在哭泣。常受顾客宠爱的商店今天人们也望之生畏了，我常去的国际交流会馆今天也没有生气了。

我感觉到了真的要与神户告别了，不想承认的事实不得不承认。不愿说再见，也要违心地挥手。此时意识到1月16日晚上在电车上的那种心情，大概是一种预感吧。

神户，真的要与你道声再见了，是地震、天灾把我们分开，我没有错，是天灾……

震灾·友情·奋发

——阪神大地震的感想——

神戸学院大学 牟 宇

当人们欢欢喜喜地度过了正月，正准备投入新的一年生活的时候，当我正高高兴兴地准备行装，带着一年半的所有经验与成果准备回家乡见亲人的时候，那轰的一声巨响将所有的一切平和都毁灭了。这突如其来的大地震带给人们的是不可估计的损失，是无法弥补的心灵创伤。可是人们对人间的情与爱又何尝不是在此时体会得最刻骨最铭心呢？当人们从惊恐之中走出之后所表现的一切又何尝不是人类战胜自然的最有力的见证？

住在神户西区的我不应该说什么惊恐与避难，可是此生此世又怎能忘记？那个近邻的老大爷，他从家中拿来毛毯和食物递给只穿睡衣站在寒风中哭泣的我们并安慰惊慌的我们：“别怕，别怕，大家在一起，遇到什么都会相互帮助的。”这句平凡的话对远离亲人的留学生来说是多么宝贵，那时这份情感上的支持重于人间的一切物质财富。同研究室的西山夫妇，他们在我焦急地想与朋友们联络的十八日早晨出现在我的面前，他们是准备回加古川老家的。“和我们一起走吧，只带上护照和飞机票就行了。我们会想办法让你安全回家。”就这样我与西山夫妇到了他妈妈家里。在这以后的几天里，他们把我当作亲人一样照顾我，为我能按时（原定一月二十四日回国机票）顺利回国想尽了一切办法。当时西山博士的博士论文在长田区某个印刷社印刷中由于火灾全部损失，他顾不上自己论文的重新整理和印刷，每天为了我的事情奔波，在严重的交通堵塞情况下开车带我去姬路办再入国手续……直到最后，订好了从福冈到北京的机票，1月22日送我上了开往福冈的新干线……。他们为我做的一切既不是义务也不是为何所求，只是西山妈妈一直说的那一句简单的话：“在中国的爸爸、妈妈在等着你呀，好不容易送你们来学习，一定要你安全回去……。”当我挥手与待我如亲人一样的西山夫妇告别的时候，我无话可说，泪水遮住了一切。内心在默默地感谢着朋友们，并为朋友们的平安而祈祷。

回到了久违的祖国，见到了亲人，加之中国传统的节日春节的到来，可是那份喜悦之中包含着一份悲哀，包含着一份牵挂。虽然不知返日后等待我的是怎样的生活，可是那里毕竟有我未完成的学业，那里有那么多牵挂我的老师、朋友们，因此我毅然离开了温暖的家，踏上了东来的飞机。

当我从机场走出来，正是夕阳映红海面的时候。坐在舒适的JR车上，望着美丽的海面，那份不安和担心都随之消失。JR车从住吉到滩的那一段路还需用BUS代替，大家都很有秩序地排着队向前走。这一路除了那些倒塌的房屋还令我想起那地震的可怕光景，但是从来来往来的人们脸上，一点点悲伤和悔恨都看不出。走在人流中，我的勇气也增加了许多。

又回到了久违的研究室，又见到了亲爱的老师、同学们，一种说不出的喜悦。望着收拾得干干净净的研究室，望着消瘦了的大家，我感到很内疚。大家克服了寒冷，克服了没有水、电、煤气的种种困难，才有今天这么好的环境来学习、工作。内疚之后是一份感动，暗暗下

定决心一定要珍惜这份来之不易的学习环境，更加努力学习和工作。

来日一年半，美丽港口城市神户给了我许多美好的回忆，一直想有了时间照些照片带回家给朋友们看，可是很遗憾我没能实现。返日之后，我带着照相机又一次走进神户市，虽然没有美丽的风景，可是我被另一种光景所感动。到处可见「がんばれ！」的标语，到处可见新开张的店。人们已从悲伤、悔恨中走出来，迈向了通往新生活的道路。这一切使我感到春天真的来到了，大地充满了一片生机。

作为一名留学生，我们远离亲人，远渡求学，掌握日本先进的科学技术，同时学习日本的文化，了解日本社会是我们的目的。此次大地震让我们有了更多的机会、更多的感受。那大地的震撼带给我们的不仅仅是那些悲惨的回忆，我们的心灵也随着大地的震动而震动了。那些终生难忘的生死与共的友情，将永远支撑着我。那些从废墟中站起来，积极乐观投入建设的神户人的精神永远激励着我。所有的一切将成为我一生的财富。

永远不会忘记1995年1月17日，永远不会忘记努力奋斗的日本人民。我衷心地祝愿更加美丽的国际城市神户早日站起来。

지진이 잦아간 소중한 것들

오 미영 (女) 韓國

神戸大學

무엇인가 심한 흔들림에 놀라 눈을 번쩍 떴다. 방안은 아직 캄캄한 상태였고 영문을 몰라 다시 잠을 청하려고 할 그때였다. 쿵하는 커다란 폭음 같은 소리와 함께 집이 마구 흔들렸다. 잠시 이러다가 멈추겠지하는 기대는 어느덧 사라지고 무너져내리는 천장의 조각들과 벽에 발려져 있던 흙들이 마구 떨어져 난 그만 공포에 질리고 말았다. 벌써 한 벽면은 무너져 버렸고 방바닥도 기울어져 난 벽과 바닥사이로 이불과 함께 빨려 들어가고 있었다. 아! 죽는 거란 이런 거구나 하는 생각이 머릿속을 스쳤다.

엄마, 아빠, 가족들의 얼굴이 떠올랐다. 돌아가신 할아버지도. 집은 여전히 흔들리고 있었고 전혀 멈추려고도 하지 않았다. 난 아주 겁에 질려 “살려주세요!”하고 외쳤다. 나의 외침이 하늘에 전해졌는지 모르겠지만 그 순간 그 심했던 흔들림은 멈추었다. 확실히 보이진 않았지만 방안은 엉망진창이었다. 겨우 일어나 난 방문이 있는 곳으로 갔다. 문을 열려고 애를 써 보았으나 열리지 않았다. 방향을 바꾸어 난 화장실 쪽으로 가 보았다. 부엌 쪽은 가스냄새로 인해 도저히 가까이 갈 수가 없었다. 이쪽저쪽 방안을 가로지르는 동안 무엇인가가 발을 심하게 찔렀다. 아픔이 전해져왔다. 하지만 그 당시의 나는 공포감으로 인해 다른 무엇을 생각할 아니 느낄 여유도 없었다. 빠져나가야지 하는 생각만으로 난 화장실 창문에 대고 고함을 쳤다. “살려주세요! 살려주세요!” 옆집에서도 나와 같이 도움을 청하는 외침이 들렸다. 아마도 무엇인가에 깔려 몸을 움직일 수 없는 모양이었다. 저쪽 멀리 있는 틈사이로 사람목소리가 들려왔다. 빠져나간 사람도 있구나. 다행이다라는 생각이 들었다.

가스냄새는 조금 전보다 더욱 심하게 났다. 하지만 난 빠져나갈 수가 없었다. 나의 자취방 건물은 여자만 살기 때문에 보안을 위해 창문에 철창이 쳐져 있었기 때문이었다. 눈물이 나오려고 했다. 화장실에서 구조를 기다리는 동안에도 몇 차례의 여진이 왔었다. 창문으로 보이는 옆집의 벽이 예전보다 훨씬 가까이 있는 것 같은 느낌이 들었다. 저 집이 이쪽으로 무너지면 난 어떻게 될까. 사람들은 무얼 하고 있는 거지. 아! 절망적이었다. 그때였다. 어두운 틈사이로 두명의 장정이 걸어 들어오고 있는 것이 보였다. “아가씨. 조금만 기다리세요. 안심하고” 난 그제야 조용히 숨을 죽이고 있었다. 두명의 장정은 화장실 창문에 붙어있는 창살을 때려고 안간 힘을 썼다. 소용없었다. 창살은 끄떡도 하지 않았다. 이번에는 부엌 쪽에 있는 창살로 가까이 갔다. 집이 부서져서 그런지 부엌쪽 창문 쪽의 창살은 반응이 있었다. 몸을 누히고 겨우 빠져 나갈만한 틈이 생겨 난 그곳으로부터 빠져나갔다. 발을 조심하라는 말에 화장실에 있던 슬리퍼를 신고 두사람과 함께 틈을 지나왔다.

밖에 나와보니 옆방에 살고 있던 언니와 농학부 1학년에 있던 후배가 먼저 나와 있었다. 정말 무서웠다며 우리는 서로 부둥켜안고 서로를 달랬다. 추위와 무서움에 떨고 있는 동안 날이 밝아오고 우리들은 그때서야 주위를 살펴보았다. JR六甲道を 통하던 철도가 거의 무너져 있었고 전봇대도 기울어져 있었으며 여기저기에는 불길기 솟고 있었다.

우리들이 살고 있던 집은 완전히 부서져 2층이었던 집이 내려앉아 1층이 되어 있었다. 난 2층에

살고 있었다. 그런 내가 창문으로 빠져나와 그곳을 걸어서 나왔던 것이었다. 조금전까지만해도 몰랐던 사실이었다. 시간이 흐르고 여진도 적어지면서 집안에 있던 사람들이 하나, 둘 걸어 나왔다. 그때의 사람들 표정은 전쟁때 피난 가는 그러한 모습들이었다. 한참이 지났다. 조금전과는 달리 사람들이 분주하게 움직이기 시작했다. 왜냐하면 집안에서 무엇인가에 깔려 빠져나오지 못하는 사람들의 구조작업과 화재로 인한 대피, 전화를 하려고 하는 사람 등으로 인해 거리는 붐볐다. 우리는 그러한 사람들을 멍하니 쳐다보았다.

무엇인가 끈적끈적한 느낌이 다리에서 전해져왔다. 흙투성이가 된 발바닥 사이로 피가 배여 나왔다. 옆방에 살고 있던 언니도 2층에서 뛰어내릴 때 손과 발을 다쳐 우리 서있는 도로에는 피가 흠뻑했다. 우리는 앞집에 살고 있는 아저씨에게 부탁해 큰 목욕타올을 얻었다. 언니와 나는 그것을 잘라서 봉대로 삼아 발에 감고 나머지는 몸에 걸쳤다. 그리고는 주위를 걸어 다녀 보았다. 집주위도 둘러보았다. 주인집도 무너져 있었고 내 앞방도 무너져 창문사이로 사람의 다리만 보였다. 빨리 꺼내주어야지하고 생각은 했으나 우리 힘으로는 어떻게 할 수가 없었다. 그 때서야 난 내방 밑에 살고 있던 친구가 염려되었다. 난 그렇게까지 심하리라고는 생각도 못했는데 날이 밝아오면서 사물이 뚜렷이 보이니 그야말로 당황하지 않을 수가 없었다. 난 친구의 이름을 불러 보았다. 그러나 아무런 대답도 반응도 없었다. 주위에 있는 사람들에게 도움을 청했으나 일단은 도움을 청하는 사람부터 구해야 한다는 답밖에는....., 눈물이 나오려고 했으나 비상시라는 생각이 들어 더 이상은 말은 하지 않았지만 친구가 간혀 있는데도 불구하고 아무것도 할 수가 없는 내 자신이 너무나 원망스러웠다. 그 친구는 내가 일본어학교에 다닐 때부터 기숙사에서 같이 생활하던 친구로 같은 성이었으며 같은 대학에 입학한 것을 계기로 줄곧 우정을 돈독히 다져왔다. 작년 4월 내가 이 자취방에 이사를 오고 난 후엔 우리는 정말 친 자매처럼 지내었다. 가끔씩은 같이 걸어서 등교했으며 시장도 같이보고 요리를 하면 서로 나누어 먹기도 했다. 서로가 가지고 있던 테이프, CD를 교환해서 듣기도 했고 고민거리가 있을 때에는 상담을 하기도 했다. 그런데...

같이 있던 후배의 남자친구가 헐레벌떡 찾아왔다. 집이 가까이 있었던 모양이다. 공중전화 되는 곳이 몇 군데 있다며 10円짜리를 몇 개 쥐어주고는 후배를 데리고 어디론가 가버렸다. 언니와 난 동전을 반씩 나누었다. 10円짜리 동전 네개. 난 어디에 전화를 해야하나 생각해 보았다. “그래, 고모에게 전화를 하자. 무사하다는 소식을 전해야지” 공중전화박스가 있는 곳에는 사람들이 벌써부터 와서 줄을 서서 기다리고 있었다. 친척집에 전화하는 사람, 회사에 전화하는 사람 여러 가지 내용으로 여기저기 전화를 하고 있었다. 2시간 정도는 그렇게 서 있다가 겨우 내 차례가 되어 다이얼을 돌렸다. 하지만 고모 댁에는 아무도 계시지 않았다. 그래서 京都에 있는 친구에게 전화를 했다. 집은 무너졌지만 무사하니 그 소식을 고모에게 전해달라고 그리고는 전화를 끊었다. 난 잠옷바람에 타올 만 걸치고 두리번거리면서 돌아다녔다. 겨우 자취방이 있는 곳으로 돌아와보니 밑에 깔려 죽은 시체들을 꺼낸다고 한창 난리였다. 집주인 할아버지와 할머니는 구조되어 어디론가 버리셨고 옆집 아줌마는 자식들의 시체를 꺼내는 것을 보여주지 않으려고 애들은 보지 않는 것이 좋라며 灘小學校가 피난 소가 되어 있으니 거기에 가 있으라고 했다. 발길을 돌려 小學校에 가 보았지만 너무 추워서 그냥 앉아 있을 수가 없었다. 같이 있던 옆방 언니가 다리에 통증을 느끼기 시작했다. 언니는 나보다 더욱 상처가 커서 묶어 놓았던 타올이 피에 흠뻑 젖어있었다. 어디선가 구급상자를 들고 온 아줌마가 괜찮으냐며 상처를 보더니 병원에 가야지만 지금은 그럴 형편이 아니라며 일단 소독만 해주고 갔다. 한참 있다가 우리는 다시 자취방근처로 갔다. 옆집 아줌마가 한 말이 생각이 나서 가까이 가보지는 못하고 멀리서 지켜만 보았다. 그러는 도중 서클의 선배

가 지나가는 것이 보였다. 반가움에 뛰어가서 인사를 하고 이것 저것 물어보았다. 선배네 집은 큰 피해는 없는 듯했다. 집이 바로 근처에 있다고 하기에 난 선배에게 옷 한 벌 빌릴 수 있겠느냐고 물었다. 그래서 체육복 한 벌과 두꺼운 외투를 빌려 입고 나중에 돌려줄 것을 약속하고 헤어졌다. 그리고는 여러 사람들과 함께 피난소에서 하룻밤을 지냈다. 피난소에서 잠시 눈을 붙인 난 꿈을 꾸었다. 내 방 밑에 살고 있던 친구가 나타나 계속 울고 있는 꿈을. 긴 밤이 지나고 날이 밝아왔다. 몇 차례의 여진으로 인해 밥은 먹었지만 날이 밝아오니 안심이 되는 듯했다.

區役所에서 담요와 식량을 배급한다고 하여 가 보았다. 담요는 모자라지 않을 정도로 받았으나 식량은 부족했다. 여덟 명이 먹을 식량이 굴 8개였다. 출고 배고프고 정말 처량하기 그지없었다. 배급을 받아 피난소에 돌아와보니 전날보다 더욱 사람이 많아졌다. 우리는 우리가 지낼 자리를 마련하고 나이 드신 분들 자리도 박스를 깔고 마련해 드렸다. 그리고 복도에 있는 쓰레기와 깨진 유리병을 치우고 금이 간 유리창에는 떨어지지 않도록 테이프를 붙였다. 그렇게 하다보니 벌써 시계는 낮 12시를 넘어 있었다. 지진 전날 늦게까지 책을 보다 피로에 지쳐 그대로 쓰러져 자는 바람에 시계를 그대로 차고 있는 상태였다. 피난소안에 그 주위에 시계를 차고 있는 사람은 나뿐이었다. 여러 가지로 도움이 되었다. 피난소안에서 계속 앉아있자니 지루한 느낌이 들어 집근처를 돌아보기로 했다. 나간 김에 전화를 걸려고 둘러보았지만 100円짜리 동전으로는 통화되는 곳이 없어 그냥 돌아오려고 하는 도중 집근처에 사람들이 많이 모여 있는 것이 보였다. 가까이 가보니 같은 한국학교 한국인 선배들이었다. 너무나도 반가웠다. 선배가 무너진 집에 들어가서 여권과 비행기표와 보험증을 꺼내 놓았다. 혹시나 병원에 실려 가지나 않았을까하고 무척이나 걱정한 듯했다. 연락을 왜 하지 않았느냐고 야단을 쳤으나, 내가 돈도 없었을 뿐더러 이 근처는 너무 피해가 심해 다른 곳도 똑같았을 거라고 생각했기 때문에 연락할 엄두도 나지 않았다고 말하자 아무런 말도 하지 않았다. 그날 이후로 나는 피난소를 벗어나 北區에 있는 선배네 집에 피난을 했다.

그 다음날 나는 학교에 가서 무사함을 알리고 경영학부 학생과에 가서 친구 뒤통의 죽음을 알렸다. 그때서야 난 친구의 죽음을 느끼게 되었다. 한동안 눈물이 멈추지 않았다. 난 선배의 차를 타고 다시 한번 자취방이 있는 곳으로 가서 살펴본 후 옆집 아저씨들과 조금 얘기를 나누었다. 친구의 일도 부탁했으나 친구의 시체는 전문가가 아니면 뱉을 수 없다는 말과 가족이나 보증인이 없는 이상은 와 주지도 않는다는 말에 그냥 발걸음을 돌릴 수밖에 없었다.

北區에 있는 선배네 집에 오니 다음날 메리켄파크에 關西空港로 가는 배가 뜨기 때문에 거기에 피난 와 있는 사람들 대부분이 한국으로 간다고 했다. 친구의 시신을 꺼내고 나서 가려고 하루만 연기해 달라고 부탁했으나 식량도 없을 뿐더러 나중에 혼자 가는 것은 더 어렵다고 하는 바람에 남아있는 선배에게 친구 일을 부탁하고 다함께 가기로 결정했다. 그날도 친구는 여전히 꿈에 나타났었고 도움을 청하는 듯 애타게 울고 있었다. 지진이 일어나고 난 3일째 되는 날이었다.

다음날 나는 자는 등 마는 등하고 새벽 4시에 일어나 떠날 준비를 했다. 겨우 항구까지 나와 우리는 배를 탔다. 神戸港을 멀리하고 떠날 때의 심정은 무어라 말할 수가 없었다. 다시는 돌아오지 못할 것같은 그런... 한국에 돌아가 친구의 시신이 무사히 꺼내어 졌다는 연락을 받고 안심을 한 나는 10여일 간의 안정을 취하고 마음을 가다듬으면서 있었다. 2월2일 난 학교현황과 리포트 제출을 위해 또 다시 일본으로 돌아왔다. 리포트를 겨우 제출하고 3월17일 난 학교에서 열려진 위령제에 참석을 했다. 39명의 학생들의 시신이 늘어져 있었고 2명의 교직원의 사진도 함께 있었다. 친구의 어머니와 잠시 만나 얘기를 하고 일본어학교때 뒤통의 담임되시던 新内선생님과 함께 학교를 내려왔다. “뒤통, 슬퍼하는 것은 오늘까지만 이에요. 오늘로 뒤통과는 작별을 하고 뒤통의

몹까지 더욱 열심히 노력해야지요” 난 아무말없이 고개만 끄떡였다.

며칠 전 죽은 친구가 꿈에 나타났다. 정말 몇 달만에 보는 얼굴이었다. 너무 반가웠다. 죽은 친구지만 아직 살아 있는 것 같이 그렇게 다정하게 느껴질 수가 없었다. 꿈에서 깨어나 난 친구가 좋은 곳으로 갔구나라는 생각을 했다. 이번 지진은 우리에게 많은 것들을 생각할 기회를 주었다. 우리들 인간은 문명에 너무 익숙해져있어 자연의 소중함을 잘 알고 있음에도 불구하고 자기 자신들에게 편리하고 쾌적한 생활을 지내기 위해 자연을 파괴하고 있다. 그러한 인간들을 어떻게 설명해야할지 잘 모르겠다. 현재 고베에는 이번 지진으로 인해 보이지 않을지는 모르겠지만 예전에는 없었던 변화들이 조금씩 일어나고 있다. 그 중에서도 큰 변화는 어려운 생활 가운데서도 서로 도우면서 어려움을 극복하기 위해 모든 사람들이 마음을 하나로 모아 노력하고 있는 것인데 지진은 적어도 이러한 것들을 우리에게 남겨주었다. 하지만 그것은 귀중한 생명들을 앗아간 댁가라고나 할까? 아직까지 한번씩 여진이 오면 그 때의 무서웠던 기억들이 되살아나지만 이런 큰일을 겪은 경험이 장래에 나에게 여러 가지로 교훈을 줄 것을 생각하며 이 고난을 이겨나가야 한다는 생각을 한다. 그럼 마지막으로 한번더 친구와 모든 사람들의 명복을 빌며 열심히 생활하리라는 다짐과 함께 이 글을 마치려다.

स्वप्नांची होकी

प्रशांत परदेशी, पुणे, भारत

२ फेब्रुवारी १९९४. शिक्षण मंत्रालयकडून शिष्यवृत्ती मिळाल्याचे पत्र मिळाले. कोबे विद्यापीठात संशोधन करण्याची संधी मिळाल्याचे वाचून आनंद झाला. सहावर्षांपूर्वी ओसाका विद्यापीठात अभ्यास करीत असताना कोबेला जाण्याचा अनेकदा योग आला होता. चिनी चित्रलिपीत 'कोबे' लिहिताना 'देव' व 'दरवाजा' या अर्थाची चित्ररूपी अक्षरे वापरतात. कोबे हे 'स्वर्गाचे प्रवेशद्वार' असे म्हणल्यास वावगे ठरू नये. कोबे शहर हे भिन्नभिन्न संस्कृतीचे लोक गुण्यागोविदांने नांदणारे नंदनवन असून या शहरात हजारोपेक्षा अधिक भारतीय लोक वास्तव्य करीत आहेत. अरुचा या शहरातील प्रथितयश कोबे विद्यापीठात संशोधन करण्याची संधी मिळाल्याने आनंद विगुणित झाला. जपानमध्ये पोहोचताच विविध देशातून आलेल्या विदेशी विद्यार्थ्यांबरोबर मैत्री करण्यात तसेच कोबे मधील भारतीय मित्रांसह परिचय वाढविण्यात १० महिने कसे जेले हे कळलेच नाही. विद्यावाचस्पती (जी. जे. डी.) वर्गाची प्रवेशपरीक्षा तोंडावर येऊन ठेपली पण त्या करिता आवश्यक असलेल्या शोधनिबंधाचा अजून मागमूस नव्हता. कसेबसे शोधनिबंध सादर करण्याच्या जाक दिवस आधी शेवटची प्रत रेकलरिखित केली. दुसऱ्या दिवशी सकाळी उठून शोधनिबंधाच्या प्रती काढून सादर करण्याचे ठरवून झोपी गेलो. सकाळी ६-चा गजर लावला. चिंतेचे सावट असल्याने झोप काही तितकिरी चांगली लागली नाही. थकलो असल्याने डोळे आपोआपच मिटले. सकाळी ५ वाजून ४६ मिनिटांच्या सुमारास पलंग जोरजोरात हलल्यास सुरुवात झाली व मी खडबडून जागा झालो. डोळे उघडून पाहिलेत看 दृष्ट जोरजोरात झोपाळ्यासारखे झोकावे घेत होते. त्याबरोबर चारही भिंती झुलत होत्या. तेवढ्यात समोरच्या भिंतीजवळील टेबलावर टेबलाला टी.व्ही तसेच व्हिडिओ जमिनीवर आदळल्याचा आवाज झाला. पुरतकैही खोलीत अस्तावस्थ विखरली. हजारहत्तींचे बळ लावून हालविल्याप्रमाणे खोली हालत होती. क्षणभर असे वारले कि बरील चारही भजले कोसळून येथेच गाडले जाऊ. मृत्यू तोंडावर येऊन ठेपला होता. भुंकप कुडीही न अनुभवल्याने काय करावे हे सुचलेच नाही. दुसऱ्या भजल्यावर वहाणाऱ्या मुलींचा किंचाळल्याचा आवाज जाँकू येऊन भिंतीने अंगावर काटा आला. खोलीचे दर उघडून मी व इतर सर्व स्वयंपाकघराच्या दाराकडे धावलो. हात धरधरत असल्याने खोलीचे तसेच स्वयंपाकघराच्या खोलीचे दर उघडल्यास वेळ लागला. सर्वांना जिवंत पाहून जिवंत जीव आला. ४० सेकंदात घडलेल्या गोष्टी अत्यंत अनाकलनीय होत्या. स्वयंपाक घरातील टी.व्ही लावून सर्वजण बातम्या जाँकू लागले. भुंकपाची गंभीरता व त्यातून सर्वांची झालेली सुटका याचे समाधान सर्वांच्या चेहऱ्यावर दिसत होते. सत्वर घरी फोन करून कुशाली कळविली. त्यानंतर कोबे मधील मित्रांमंडळी व वर्गमित्रांना फोन

करण्याचा प्रयत्न केला परंतु त्यात यश आले नाही. कोन न लागल्याने त्यांचे काय
साले असेल, सर्वजण सुखरूप असतील अथवा नाही याची चिंता सतत मनाला
बोचत होती. तो संपूर्ण दिवस आम्ही सर्व लोकांनी टी. व्ही. समोर बसून काढला.
भुकेपाने झालेली मनुष्यहानी न घित्तहानी पाहून मन अन्नूनच विषण्ण झाले. जीवन
हे क्षणभंगूर आहे याची प्रचिती आली. अनेक स्वप्ने उराशी बाळगून कोबेस आलेले
विदेशी नागरिक, विद्यार्थी तसेच 'स्वर्गाचे प्रवेशद्वार' म्हणून वर्णिलेल्या कोबे शहराचे
नगरवासिय आपल्या स्वप्नांची होळी याची देहि याची डोळा पहात होते.

समाप्त.

在刚到神户的日子里

神户大学 秦 庆红

透过飞机的弦窗，在蔚蓝的海水中点缀着几个美丽的小岛，这就是日本列岛。日本—现代技术和物质文明高度发达的象征，也是许多年轻人向往的地方。此刻，我和爱人乘坐的飞机正在这里降落。今天是1995年1月13日，一个值得纪念的日子。经过一道道严格的审查和近两年的漫长等待，我终于被批准踏上了这块土地。

日本的小家虽然简陋，但它毕竟是我自己的天地，也是我今后奋斗的起点。

爱人知道我喜欢逛街，第二天就带我去神户最繁华的三宫玩了一天。第三天又有日本朋友带我去神户的最高档饭店吃了典型的日本料理—四喜饭，还去须磨的水族馆玩了一天。也许是玩得太高兴了，俗语说：乐极生悲，就在17日凌晨，我到日本的第四天凌晨，发生了这里百年未见的大地震，刹那间地动山摇，生灵涂炭……我的小屋虽然没倒，但已经不能住了。余震不断，也不敢住了。从此开始了近三个月的避难生活。原来干净美丽的神户市，被冲天的大火所包围，没有水，没有电，消防队来了也无济于事。人们只能眼睁睁地看着自己苦心经营的一切被大火吞噬。第一夜是在神户大学的食堂里渡过的。大学建在山上，基本上没有受到地震的破坏，有水，有电。没有睡的地方，只能在饭桌上打打盹。这里本是我上学的地方，可是第一次来这里不是学习而是避难，日本对我这个初来乍到的人竟举行了“如此隆重的欢迎仪式”。可想而知当时的心情，恐惧、担心，想象对今后的一切感到茫然。

有几个日本朋友冒着余震的危险来看我，并送来一些吃的和用的。东西虽然很平常，但在当时，食物和水是人们最需要的。由于避难的人很多，我们都被集中到神户大学的体育馆里避难。在这里避难的还有我的日本友人高冈一家。避难生活是坚苦的，体育馆的地板上铺着毯子，近百人在这里和衣而睡，没有热的食物，每天千篇一律是弁当、面包和牛奶，寂寞无聊，不知什么时候情况会有好转，新的家在哪儿？……

周围的日本人渐渐地都知道我们是中国人，对我们都很好。我刚到日本，日语几乎是零的水平，每天的主要任务是学日语。高冈夫人曾跟丈夫学过中文，一家人都非常热情，心地善良，更是我学习日语的好老师。在这里我最先学会的单词都是与吃有关系的，这就是特殊条件下的特殊学习方法。后来经过神户大学留学生中心的人介绍，我们搬到了神户学生青年中心避难。这里条件好多了，有水有电能洗澡，可以自己做饭吃。住的也是两人一间的上下铺的小屋。这儿已经有不少韩国和中国的留学生在避难。中心无偿为避难者提供住宿和其他便利条件，还提供了免费国际电话。听听家里亲人的声音，心里感到好多了。同时经在这里避难的一位中国朋友的介绍，我在附近的一个加油站找到了一个工作。这是我的第一份工作，虽然很辛苦，但是感觉到很充实，一方面锻炼了语言，另一方面也补充了生活收入。坐吃山空的日子不好过，更何况日本的物价贵得惊人。

后来的好消息一个接一个。先是我们的新家有了着落，是甲南渍物的职工寮，条件好、交通方便，由于是专对留学生的，房租也很低。第二是我于4月份入了神户大学。二度踏入

神户大学，这次是作为一名留学生来学习的。我也许这辈子注定要与书本打交道，在国内时从大学到研究生一直读到24岁。工作后由于所学非用，只能边学边干。物理方面的参考书借了一大摞，后来实在是赶鸭子上架，不知是没有兴趣，还是我天生不是搞物理的材料，只能在一个公司招聘俄语翻译时，凭着我还没有全忘的一点俄语底子干上了俄语翻译这一行。当然还是每天离不了书和字典。

现在已经是三十岁的人了，又一次在异国他乡迈进了大学的殿堂，就象日本的小学生一样，从字母开始，又当上了学生。还有，丈夫由于专业与地质有关系，地震后与先生一起干了两个多月的地震调查研究，成果两度被『神户新闻』登载，这就是对他们每天早出晚归辛苦工作的一点回报吧。

神户现在尽管还满目疮夷，但是已经有了樱花在枝头绽放，她点缀着神户，也点缀着每一个经历过这场灾难的人的心。美好的春天没有忘掉神户，我们也不会忘掉神户。春天代表希望，我在樱花烂漫的时节心中充满信心和希望。頑張ろう！

死里逃生的中国留学生

神戸大学 史 乐平

十九年前，我经历过中国的唐山大地震，我怎么也没想到十九年后又经历日本国的神戸大地震！凌晨五点四十五分，当我静静地享受着睡梦，突然重重地跌倒地上。我本能地想挣扎起来，可是怎能与这乾坤之力较量？我意识到地震发生了，今天可能就是我的末日。如果不抗争，就是死，但我已习惯跟悲壮的人生搏斗，这是我的性格。

我披上厚实的鸭绒被冲出房间，在一片漆黑中下楼，五楼、四楼、三楼……终于来到了一楼走廊，但高大的饮料售货机象铁棺材挡住我去路。我又越过这台售货机，才冲出让我惊心的地方——日本樱花银行职员宿舍。

过了好一会儿，楼里才涌出大队人马，并传来女人的哭声。哭者是炊事班长藤原小姐，她已负重伤。炊事班的小姐们每天清晨五点上班，为职员准备早餐，突然袭来的地震将厨房的铁柜震倒，撞肿了她们的头，而碎玻璃则划破她们的手臂。在黑暗中，她们摸索着，互相呼唤着。她们吓坏了，谁也没有想到有「安全地带」之称的神戸，会突然发生这样的大地震！我用棉被裹住藤原小姐，跟大家一块到甲南小学校操场避难。

我们宿舍的职员全是二十多岁的单身汉，毕业于日本各大名校，经过严格面试被樱花银行录取。为了开展国际交流，我这外国留学生也住了进来。我问大家，为什么地震过后这么久才下楼来？他们有的说，「因为知道自己住的建筑物够坚实」，有的说，「从幼年接受的教育中知道，遇到地震先要冷静，不要马上行动，宁可先钻到床下、桌下躲起来。」当然，也有一时没清醒的，在找眼镜的，甚至把警铃当成闹钟铃响的，也有行动缓慢的，以及因为箱柜桌椅挡路而不知所措的。

天亮了，人们开始有点安全感了。我这才看清脚下的地面裂开了大缝，私人轿车被倒塌的墙压扁。高大建筑物土崩瓦解，矮小平房夷为平地。各路电车线皆遭严重破坏。车站鱼池，一个只剩半池水，二十多条鱼挤在一起勉强活着，另一个鱼池已漏尽，几条鱼仰面而卧。

电话亭前，人们排起一列长队，每队都有十余人。我站了个最短的打国际长途电话的队。好不容易轮到我，掏出电话卡，却怎么也塞不进去。这时身后的日本人告诉我，说因已断电，只能用硬币打电话，可我手头那有硬币！碰到一个善心人，用硬币换走了我那张眼下毫无用处的电话卡。我又重新去排队，好不容易轮到我，可这部电话机已吃“饱”了硬币，再多一枚都不肯吃了。

趁着余震的间隙，我回到我的家，即宿舍。房内已面目全非，象有谁为我重新布置过房子：桌子从墙脚搬倒了正中央，电视机从房间的东南角滚到了西北角，书籍乱成一堆。我为找两付假牙，竟用了几十分钟。我从废纸堆里却扒出了电话。好极了，电话没摔坏，而且可以拨通！一阵惊喜掠过心头。我语调平静地向在北京的父亲简单报告了神戸大地震的消息，又给家住本市中央区、北区、西区以及大阪市的四位日本恩师挂了电话，他们所住区域皆为

轻灾区，一切安好。

我居住的神户市东滩区死伤人数为全市第一。在我们宿舍北面的平房和二层楼房皆变成一片废墟。日本人有以公司为家的传统，很多人步行回了公司。其余的人则到废墟找人和挖人，遇难家庭如果家中有生还者的，便向我们提供较确切的情报，所以挖人也就挖得顺利。有的全家覆没，埋得又深，所以挖一个人出来要费很多时间。

大家有的锯窗，有的拆门，把家具挖出来，人再钻进去。终于拖出一个小男孩，他的一双脚已被压得发紫。我们继续挖他母亲。待挖出来时，这女人已经不会说话，双手僵硬地搭在胸前。我们拿出被子裹住母子俩。车来了，只能上一个人，我们把孩子塞进车，再把母亲放在一张矮桌上，抬往医院。沿途很多房屋倒塌，挡住去路，我们不得不绕道而行。

我们好不容易把女人抬到医院，见躺在榻榻米上的伤者已排到马路上。医生对母子俩作了检查，定为轻伤，要到晚上才能治疗，但给了一包药。我们只好再将母子俩抬回宿舍照料。

我们宿舍近百人只有藤原小姐一人受重伤。我搀扶着受轻伤的小杉大姐，到吉川医院去看望藤原。沿途看见一座火柴盒型的八层大楼从第四层起断裂，救护人员从狭窄的裂缝里挖人，难度极大，连日来日本各报对此镜头予以重点报道。藤原住的医院，简直成了水牢。地震造成了漏水和渗水。藤原静静地躺在二楼病房，脸上放着一个大冰袋，为了消肿。

我问小杉，这时最挂念的是谁？她说：“我只想怎样保护自己。”我问：“那么，你儿子呢？”她说：“男人都会自己照顾自己的。”可是，我这男人，地震时格外思念的，是我在北京的小儿子。在他出生后的十年中，前五年我忙于工作，对他照料极少。后五年我留学日本，还没有回去看过他，心里总是充满内疚，可是我现在还不想向他解释这一切。我给他写了一封短信。

“天山：神户发生了特大地震，爸爸想你。爸爸爱你，希望你健康、愉快。希望你坚强、有志气。爸爸于地震中的日本。”

我知道现在一切都陷入瘫痪，信是送不出去的，但我还是把信投入了邮筒。我不认为自己一定会死，但也不排除什么时候可能会死。所以，我写下了这封信，但愿不会真的成了遗书。

夜幕降临了，恐怖感亦随之降临。我们不敢在回到那座空荡、黑暗的宿舍大楼里，于是又来到甲南小学。甲南小学属贵族学校，校舍崭新、坚固，比较安全。避难地的领导人建议我们上三楼，说如果出现地陷，三楼最高，较安全，而呆在一楼，则有可能陷入地下。

但我和部分职员认为在非震源处不易发生地陷，此楼坚固，一楼的南大厅面临操场，一旦有事便可疏散。我们敞着大门睡觉。大家逗笑说：“命还是要的，不过宁可冻死，也不要震死。”另一部分有车的职员则睡在车里。

大厅里挺热闹。一般说来，日本人性格内向、安静、封闭，即使聚在一起，也不像中国人那样热闹。可是在这非常时期，人们也变了。与生人讲话、分享食品，倒比平日乐观、开朗。我躺在地铺上，想起十九年前唐山大地震时的“防震棚生活”。开始，我们几十家十几口挤坐在“原始共产主义式”的大棚里，这大棚只是一大块军用帆布，遮住头上一块青天。后来，有能耐的人陷搬出大棚另立门户，我们便支起蚊帐，没事聊天、打牌、打苍蝇。随着

抗震物质的丰富，也因为进入了暴雨期，大棚终于瓦解，每户都盖起独立的封闭式的“家”。

但是神户地震何时结束？白天大家忙忙碌碌，有地震而不觉，可晚上余震总是把大家震醒，赶出大厅。渐渐地，就像故事中喊“狼来了”，喊得太多，便生厌了。小小余震，我们也不在乎了。

有些胆大的职员已回到了恢复供电但仍断水的宿舍里。更多的职员已长途跋涉来到自己上班的银行，准备恢复营业。而我和炊事班的小姐们仍留在避难地。说实话，地震影响了我的博士论文写作计划，但我经历了特大地震，看到了非常时期的日本社会，对我而言，是得而不是失。

我无法忘记那些死在这次关西大地震中的中国留学生。一个叫卫红的女学生，日本天皇伉俪访问中国时，她曾担任翻译。去年十月，她进大阪大学读研究生，专攻经济学。她是大阪府日中友好协会请来的客人，就住在协会的宿舍内。这次地震中宿舍完全倒塌，人们在瓦砾堆中发现了她的尸体。卫红赴日前夕结婚，丈夫预定十九日这天来日本探望她，而地震恰恰发生在十七日的凌晨……

SESUDAH KESULITAN ITU ADA KEMUDAHAN

Sudaryanto (M) INDONESIA

Kobe University

"Sesungguhnya sesudah kesulitan itu ada kemudahan." (Q.S.94:6)

Ayat Al-qur'an ini menjadi pegangan atau setidaknya penghibur bagi saya dan keluarga sewaktu musibah gempa (HANSHIN DAI SHINSAI, 17-1-1995) yang hebat itu menimpa. Musibah terbesar yang pernah saya alami, sehingga terlukis dalam memori yang tidak akan terlupakan. Susah rasanya untuk mengungkapkan kembali musibah itu dengan kata-kata, tetapi sekedar untuk memorial di sini akan saya ceritakan bagaimana musibah bencana itu telah menimpa dan bagaimana tindakan saya dan keluarga disamping berpegang pada ayat di atas.

Tanggal 16 jam 10 malam saya dan istri baru tiba dari perjalanan ke Tokyo. Letihnya perjalanan membuat kami tidur cepat dan pulas. Paginya tanpa menunggu habisnya sisa letih, pukul 5:30 kami bangun untuk sholat subuh. Kemudian, sementara menunggu saya membersihkan muka, tangan dan kaki (wudhu) di kamar mandi, istriku mencuci di dapur. Tiba-tiba saya merasakan ada getaran yang hebat disusul guncangan, seperti di dalam kereta api yang sedang bergoyang. Kesadaran menyimpulkan, ada truk besar yang menubruk rumah kami atau jatuh dari jalan tol layang (MEISHIN KOUSOKU DOUROU) yang lewat belakang rumah. Karena tak sanggup berdiri, saya jongkok berpegangan bak mandi. Dinding retak dan pecahannya jatuh ke bak yang penuh air sehingga basah saya dibuatnya. Lama rasanya saya sadar apa yang tengah terjadi. Sementara istri saya di dapur, sambil menjerit memanggil saya, ia lari ke tempat saya berada. Sehingga ketika saya telah sanggup berdiri saya menemui ia di depan kamar mandi tengah menahan sakit terjepit pintu. Dan segera saya tarik ia ke kamar mandi karena saya pandang di situ paling aman.

Tetapi sadar pada apa yang sebenarnya terjadi yakni gempa, kami segera lari keluar sambil mendobrak pintu yang telah susah dibuka. Di luar kami menemui beberapa orang tetangga yang jumlahnya terus bertambah. Sambil menahan dingin karena tipisnya pakaian dan akibat siraman air bak mandi, saya lihat kamar dilantai 2 dari bangunan 3 lantai telah berlobang karena dinding belakangnya rontok menjatuhkan mobil-mobil yang tengah diparkir sehingga rusak seperti tabrakan. Untunglah ada tetangga yang membawa radio dan menyalakannya keras-keras.[^] Dari situ saya tahu apa yang baru saja terjadi dan sadar kalau tidak hanya menimpa rumah kami yakni gempa besar di sekitar Kobe pada jam 5:46.

Setelah hari terang kami masuk ke rumah mengambil barang-barang penting, mengisi perut dengan apa yang bisa dimakan. Kemudian antri ditelpon umum untuk tukar kabar dengan teman-teman di Kobe. Malam harinya kami (saya, istri dan seorang teman dari Indonesia Nur Hidayat) menginap di rumah OHYASAN yang kebetulan tidak jauh dari rumah kami. Semaksimal mungkin saya meyakinkan diri sendiri dan istri bahwa rumah yang ditempati sementara itu aman. Tapi ternyata sulit sekali untuk yakin karena bayangan gempa dengan

goncangannya yang hebat terus menghantui kami.

Begitulah hari pertama terjadinya gempa itu saya lewati. Dua hari kemudian saya titipkan istri di rumah seorang teman di Kyoto, sementara saya dengan sepeda dari Amagasaki pergi ke Kobe. Dengan membawa makanan dan air pertama saya pergi ke mesjid karena saya dengar ada yang mengungsi ke sana. Dari masjid saya terus ke Port Island guna melihat kabar teman-teman di Asrama Universitas. Kemudian menuju wisma Konsulat Jenderal di Mikage karena mendengar orang-orang Indonesia mengungsi ke sana. Sekitar 8 jam hari itu saya bersepeda, dan diperjalanan saya lihat suasana kota yang nyaris mati. Saya lihat gedung-gedung dan jalan layang yang roboh yang menyadarkan saya pada besarnya kekuatan alam, dan besarnya kekuatan Sang Pencipta.

Setelah 4 hari istri saya tinggal di Kyoto, akhirnya saya memutuskan untuk mengungsi ke asrama di Port Island walau belum ada air maupun gas. Di sana saya temui hanya 15 orang mahasiswa asing yang masih tinggal, sementara yang lain mengungsi atau pulang ke nagaranya. Kami pilih asrama itu karena pertimbangan agar bisa pergi ke kampus. Dan dari situ tiap hari saya bersepeda 1 jam pergi ke kampus sampai saya dapatkan tempat tinggal yang baru.

Demikianlah kami menyelamatkan diri dari gempa. Rumah yang baru ditempati sejak istri datang 21 Desember 1994 lalu rusak total dan tidak mungkin ditempati lagi. Tetapi selamatnya nyawa lebih berharga dari apa pun juga. Dan saya termasuk yang beruntung karena dapat mengungsi di asrama tidak harus membuat tenda seperti banyak orang Jepang lakukan.

Kami tidak pulang bukan masalah uang atau waktu, tetapi karena mengingat lebih banyak yang bisa saya kerjakan di Jepang. Urusan sekolah saya harus mempersiapkan presentasi tanggal 27 Maret serta menyelesaikan penulisan paper. Disamping itu saya juga tertarik untuk mengamati sikap masyarakat dan tindakan pemerintah Jepang dalam menghadapi musibah ini. Dalam kesulitan dan kekurangan tetap terjagakah keteraturan masyarakat Jepang? Tindakan apakah yang paling tepat untuk menghidupkan kembali kota yang mati? Dan lain-lain pertanyaan serupa yang jawabnya hanya bisa saya peroleh bila tetap tinggal di Jepang.

Diantara yang menarik perhatianku adalah kalimat "apa boleh buat" (SHIKATAGA NAI). Orang Jepang mengucapkan kalimat ini dengan diikuti sikap mencari alternatif jalan lain yang ada, bukan menyerah. Dalam Islam sikap ini disebut tawakal. Disamping dukungan teknologi yang sangat maju sikap inilah mungkin yang telah mempercepat pulihnya Kobe. Sikap ini juga mendorong saya sebagai orang Islam untuk tidak kalah dalam bertawakal. Tawakal juga berarti menerima kenyataan yang ada diikuti keyakinan pada pasti ada kebbaikanya. Saya juga senantiasa ingat pada ayat Al-quran yang artinya seperti berikut ini.

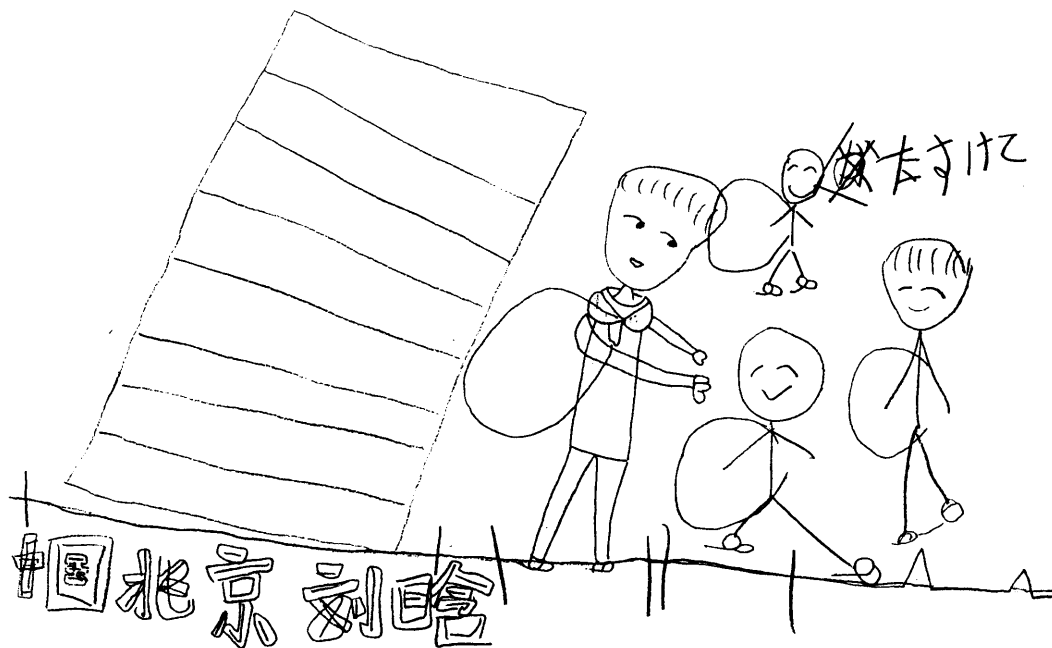
"Dan sungguh akan Kami berikan cobaan kepadamu, dengan sedikit ketakutan, kelaparan, kekurangan harta, jiwa dan buah-buahan. Dan berikanlah berita gembira kepada orang-orang yang sabar. (yaitu) orang-orang yang apabila ditimpa musibah, mereka mengucapkan "Innaa lillahi wa innaa ilaihi roji'un" (sesungguhnya kami adalah milik Allah dan kepadanya kami kembali). Mereka itulah yang mendapat keberkatan yang sempurna dan rahmat dari Robbnya, dan mereka itulah orang-orang yang mendapat petunjuk" (Q.S. 2:155-157).

Setelah gempa, saya melihat banyak orang Jepang yang lebih percaya pada "nasib"

(UNMEI). Tapi sayang sedikit sekali yang memikirkan lebih dalam lagi apa itu UNMEI. Cerita semacam ini sangat banyak dan tidak mungkin saya ungkap satu persatu disini. Saya pikir seuntung-untungnya orang bukan yang rumahnya selamat tetapi yang mampu mengambil pelajaran darinya.

Demikianlah sekelumit diantara sekian banyak kenangan. Bagi saya gempa yang baru terjadi itu adalah kenangan dan pengalaman yang sangat berharga selama tinggal di Jepang. Saya semakin sadar bahwa dalam pembangunan bangsa peranan mental dan sikap tiap individu sangat penting bukan pada kegesitan pemerintah saja. Pengalaman ini akan saya bawa pulang sebagai oleh-oleh waktu pulang nanti.

Terakhir, disini saya ingin mengucapkan turut berprihatin kepada saudara dan teman-teman yang sama-sama terkena musibah, diiringi harapan semoga mendapatkan kebbaikannya.

သူငယ်ချင်း သံယောဇဉ်

ဣန္ဒြေမဟာအိပ်မက် ဆိုးကိုနေ့တိုင်း မက်နေတယ်။ သိပ်မြို့ ခါး သီး . သိပ်မြို့ ပုလဲ ဆွဲ သိပ် မြို့ ခံစား ဖြူမြင်း ထန် လွန်း လို့ တိန်နီ မရတောင် ဖြစ်ရတယ် ၊ ဘာကြောင့် ဒီလိုအဖြစ် ဖြစ်နဲ့ ဣန္ဒြေ သလဲ အခါခါခင်းစား အထွေး နက်ခဲ တယ်။ ဒီလိုနဲ့မနေသာဘူး ဒီအိပ်မက် ဆိုး က လွတ်မြောက်ဖို့ နည်း လမ်း တခုတော့ ဂြိုဟ်မယ် ၊ ဒေဒါက အရာရာအား လုံး လို့ ဖွတ်တမ်းစာဖွဲ့ မြို့ ထား ထား ဖို့ ပဲ။ ဒီစာတမ်း နဲ့ အိပ်မက်ဆိုး အကြောင်း ကိုရေးမြို့ ဒီတသက် မမေ့နိုင်စရာ တကယ် အဖြစ် အချက်ကို ဖွတ်တမ်း တင်ပေး ၊ ဒီစာတမ်း ဟာ ဣန္ဒြေမတယောက်တည်းရဲ့ အိပ်မက်ဆိုး သာလျှင်မဟုတ်ပဲ HAN SHIN မြေ လျှင် ဆိုးမြို့ မှာ အဖြစ် ဆိုး နဲ့ ဣန္ဒြေရတဲ ထောင် ပေါင်း များစွာသော သူများ ရဲ့ ဆွေမျိုး ရင်း ခြာ ၊ မိတ်ဆွေ များ ရဲ့ ရင်းနှီး ဖြူ ၊ ခါး သီး မှာ စိတ်ခံစား မှာ ကိုဖော် ကျိုး တဲ့ အတိတ် အိပ် မက်ဆိုး ပါပဲ ၊ ဒီက ရှေး ရှောက် ဣန္ဒြေမရဲ့ ဘဝ လမ်း ကို ဘယ်လို လျှောက်လှမ်းမလဲ ဆိုတာ ဒီစာတမ်း နဲ့ ဖွတ်တမ်း တင်ရင်း အား သစ်ယူမပတ် လို့ ရည်ရွယ်ပါ တယ် ၊

ဣန္ဒြေမဟာ မြန်မာလူ ခေါ်တဲ့ ဖွဲ့မြို့ ဆဲ ခိုင်ငံ ဖွဲ့ ပညာတော် သင် ကျောင်း သူ ဖြစ်တာကြောင့် ဂျပန် ခိုင်ငံ လို့ ကမ္ဘာ့ ခိုင်ငံ မြို့ထဲ ကတခု မှာ အသိပညာ ယူရင်း တိုင်း ပြည်အတွက်တစုံတခု အကျိုး ဂြိုဟ် သူ ဖြစ်ချင်တဲ့ ရည်မှန်း ချက် ကိုရင်ဝယ် ခိုက်ထား ပါတယ် ၊ ဂျပန်ဟာ သာသနာတော် တက်စဉ် ဂျပန်မိသားစု အိမ်မှာနေစဉ် ရတာကြောင့် ဂျပန် စာဟာတနေ့တခြား တိုး တက်လာ ခဲ့ပေမဲ့ တနှစ် နှိ ပါး ရလာ တော့ ခိုင်ငံ ကို လွမ်း လွန်း လို့ ဆုတိုင်း အခန်း ထဲမှာ ငိုမြို့ ရင်း ငိုနေ ခဲ့ရတယ် ၊ ဖြန်မာ ခိုင်ငံ သား ဖြစ်ရဲ့ နဲ့ တနှစ်တာ နားလည်ရခက်တဲ့ ဂျပန်စာ ကို ဖွတ်မိ ဖို့ အတွက် အသိအမဲ ဖြစ်ခဲ့တာကြောင့် ဆိုတာနားလည်ပြီး တရက်ပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဖြန်မြန် မြန်မာလူမျိုး တယောက် နဲ့ တွေ့မြို့ ထမင်းလက်စုံ ၊ စကား လက်စုံ ကျချင် လာတယ် ၊ အဲဒီအချိန် မှာပဲ KOBÉ တက္ကသိုလ် ဝိဇ္ဇာ ဌာန မှာ အကြို မဟာ ဝိဇ္ဇာ သင်တန်း သား အနေနဲ့ ဝင်ခဲ့တာကြောင့် ဌာန တခုတည်း မှာပဲ ဖြန်မာလူမျိုး မအေး နဲ့ သိက္ခာမဲခဲတယ် ၊ အဲဒီကစပြီး ဣန္ဒြေမရဲ့ ဂျပန် အတွေ့ အကြုံဟာ တနေ့တခြား အဓိပ္ပါယ် ဂြိုဟ် လာ တယ် ၊ အဲဒီနောက် တနှစ် တနှစ် အဆောင် သူဘဝကို အစပြုတော့ အချိန် ပိုင်း အလုပ် ကို မအေး က မိတ်ဆက်ပေး ၊ ဂြာပေး ခဲ့တယ် ၊ အလုပ်ထဲ မှာ နောက်ထပ် ဖြန်မာလူမျိုး ပယောက် ဖြစ်တဲ့ မဆွေနဲ့ မလွင် နဲ့ သူငယ်ချင်း ဖြစ် ခဲ့တယ် ၊ ဖြန်မာ သူ ငယ် ချင်း ဥယျာဉ် လုံး ဣန္ဒြေမထက် အသက်ကြီး တာ ကြောင့် အမေတွေလို့ အား ကိုး ခဲ့ ရတယ် ၊

အလုပ်ဟာ နေ့ယူတဲ့ နေရာမျိုး အစပထမ ဣန္ဒြေမအတွက် နေ့တွက်ချက် တာ ၊ နားမလည်တာတွေ ချည်း ပဲ ဖို့ အဲဒီအချိန် မှာ တယောက် ၊ ကမောင်ရှောက် ကူညီပေးတယ် ၊ ဣန္ဒြေမဟာ ကြိုက်ဟင်း ခါး သီး ခိုက်ထားတာကြောင့် သီး တဲ့အခါ ဥယျာဉ်လုံး အတွက် အမြဲ လက်ဆောင်ပေး ဖြစ်တယ် ၊ တနေ့ မဆွေက သူ့အိမ်

မှာလည်း ဤကံ ဟင်းခါး ဟင်းခိုက် ထားကြောင်း သိတဲ အခါပေး မယ် လို့ ပြောခဲ့တယ်။
ဖိုက်ဆာတဲ အခါ ပြန်ပဲ ဆောင်းတွင်း ရွှေ ထောက်တွေ ပဲ ကျွန်ုပ်တို့ မိုးတွေ ပွဲ၊ စာ
ကျက်လို့ ခေါင်းတွေ ပဲ ကိုက်၊ ကျွန်ုပ်တို့ အလုပ်သမား လို့ ကိုယ်မိမိတို့ အဲဒီလို
အလုပ်အသွား အပြန်မှာ ဝင်နား ဂျာမား အလုပ်ချင်း ဒုယောက်ရဲ အခန်း တွေပါပဲ။
ကျွန်ုပ်တို့မှာ တခုခု လို့အပ်တဲ အခါ၊ တပေတက်၊ ရဲ၊ စော်ကား စော်ကား ပြောခံရတဲ
အခါ၊ ဒုက္ခ ရောက်တဲ အခါ အမြဲတမ်း သူငယ်ချင်း တပေတက် ယောက် က ကျွန်ုပ်
စောင့်ရှောက်ပေး ခဲ့တယ်။ ကျွန်ုပ်တို့မှာ ကျုပ်နီ ရောက်ပြီး ၁၀ ကိုလို ဝိန်ကျ သွား ခဲ့တာ
သူငယ်ချင်း ဒုယောက်ရဲ ကျေး ဇူးနဲ့ ပြန်ပြီး ကိုယ် အလေး ချိန် တိုး လာခဲ့တယ်။
ခိုင်ငံခြား တိုင်း မြတ်မှာ နေထိုင် နို့ ဆိုတာ သိပ် ကို ဤ စား ဂုန်း ကန် နို့ကို
တယ် ဆိုတာ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင် ခံနိုင်ရည် မွေး ထား ပေးမဲ ကိုယ်တိုင် မမြေ့ရှင်း
နိုင်တဲ ပြဿနာ ဆိုတာ ကို လာ ခိုင် တယ်။ ဒဲဒီလို အချိန် မှန် မာယု ဖြစ် ချင်း ခိုင်းပင်း
လို့ ရတယ် ဆိုတဲ အတွေ့နဲ့ စိတ်အေး ခဲ့ရတယ်။ ကျွန်ုပ်တို့ မထက် ပိုပြီး သူငယ်ချင်း
ဒုယောက် ဟာ ခါးသီး မှာ တွေ့ကြား ကြုံ ခိုင်း ဂုန်း ကန် နေတာ သိ ရတော့ ပိုပြီး
လေး စား မိလာတယ်။

၁၉၇၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၀ ကနေပြီး ကျွန်ုပ်တို့ စာမေး ဖွဲ့ ဖြေဖို့ ပြင်ဆင် ချိန်မှာ
အလုပ်ကို နား ခဲ့တယ်။ တလ ကျော်၊ စာ ကျက်ရင်း ခေါင်း မူတဲ အခါမှာ တောင်
စာမေး ဖွဲ့ပြီး ရင် အမဲ ဒုယောက် ကို ခေါ်ပြီး အဆောင်မှာ ပါတိ ပေး ခို့ မယ် ဆိုတဲ
အတွေ့နဲ့ စာ ကျိုး စား ဖြစ် ခဲ့တယ်။ ဒဲဒီလို အချိန် တွဲ ကတော့ သဏ္ဌာန် မတွေ့ ခိုင်
တာပဲ လို့ ထင်ခဲ့ ပေမဲ တကယ်တမ်း တော့ . . .

၁၉၇၅ ခု ဇန်နဝါရီ (၁၇) ရက် HAN SHIN မြေငလျင်ကြီး ဖြစ်သွား ခဲ့တယ်။
ကံတောင်း ရွာပဲ ကျွန်ုပ်တို့ အဆောင်မှာ ဘေးကင်း ခဲ့ပေမဲ ရေနဲ့ ဂွဏ် မရ ပြု၊
လက်ထဲ ရွှေ့မိ နေတာ တွေ ကြောင့် ချိုးထိတ် မှာ တွေ့နဲ့ ၂ ရက် ကြာ ခဲ့တယ်။ ဒဲဒီ
အတောအတွင်း သူငယ်ချင်း တွေ ဆို ဖူး ဆက် ခဲ့ပေမဲ တကြိမ် မှ အဆက် အသွယ် မ
ရခဲ့ဘူး။ ကျွန်ုပ်တို့ အိပ်မက် ဆို ကို ခုခန့် မက်သလို ဖြစ်လာ ခဲ့တယ်။ အိပ်
မက်ထဲမှာ မဆွေ က အလုပ်ထဲမှာ တွေ့ ကြုံ နော် လို့ ပြော နေတယ်။ မလွန်က
လို့တာ ဂိုရင် ပြော နော် ပေးမယ် သိလား လို့ ကြည့်လင် မျက်နှာ နဲ့ ပြော နေခဲ့တယ်။
ဒဲဒီ အိပ်မက်မှာ ၂၀ ရက် မနက် ၆ နာရီ လောက် ဖြစ်ခဲ့ တယ်။ အိပ် မက်တယ်
စာ မျက် မှာ ဖူး ခေါ် သံကြောင့် လန့် ခို့ ခဲ့တယ်။ ဒဲဒီ တယ် လီ ဖုံး ဟာ သူငယ်
ချင်း များရဲ သတင်း ဆို ကို သယ်ဆောင် ခဲ့တယ်။ ဒဲဒီ တဏှာ တာ အတွင်း ကျွန်
မဟာ ကြက်သေ သေရင်း ငို နို့ ကို မေ့ နေ ခဲ့တယ်။ တကယ် မဟုတ်ဘူး လိမ်နေ
တာ ဒုယောက် လုံး ဆုံးရှုံး ရမှာ မဖြစ် ခိုင်းဘူး လို့ စော် လိုက် ချင် လာတယ်။
ဆရာမ ဆိုက ဖူး အရ တခိုး ဟာ သေဆုံး ကြောင့် သေ ချာပြီး တခိုး ဟာ ဆေးခွံ

မှာ ၊ တဦးဟာ ဂွာ မတွေ့ သေးဘူး လို့ သိရတယ် ။ ဘယ် သူက သာမန် တယ် ဆိုတဲ့ သတင်း အတိအကျမရခဲဘူး ၊ ကိုယ်တိုင် လည်း သာမန်အရာ မရောက် တဲ့ သူ ခေါ်ပြီး ငိုယုံကလွဲ မြို့ ၊ ဘာမှ မတတ် ခဲ့ ခဲ ဘူး ။ သိပ် ကို ရင် နှင် ခဲ ရတယ် ။ ကိုယ် တိုင် သုံး နေတဲ့ ပစ္စည်း တော် များ ၊ ဟာ မလွင် ဆီက ရ တဲ့ ပစ္စည်း တွေ မို့ ကြည့် ရင် ငို မိ တယ် ။ ဘယ် လို ဖြစ် နေ လို့ မရ တဲ့ အဆုံး ကျပ်စီး ကျေး ဇူး ဂွာ တဦး ဆီ အကူအညီ တောင်း မြို့ သူ ငယ်ချင်း တတ် နေတဲ့ ဆေး ဝင် ကို ပတ် ဂွာ ခဲ တယ် ။ ည သန်း ခေါင် ကာ နဲ့ ၁၀ နာရီ ကြာ AMAKASAKI ဟု KAKOGAWA ဆေး ဝင် အထိ ခရီး ဖြစ် ခဲ တယ် ။ အိပ် ချိ ၊ စား မို့ သတိ မရ ပဲ ဥပယောက် ရဲ့ အကြောင်း ပဲ ခေါ် ၊ ထိ မှာ ခြိခဲ တယ် ။ ခြင် ငဲ့ ခြား မှာ သေ ဆုံး ရ တယ် လို့ သယ် လိုက် သော များ ပါ လိမ့် ၊ သနား စရာ မဲ ကို တွေ့ မိ တိုင်း အသက် ဂွာ နေ သူ ဣန် မ အတွက် တစ် ခု တတ် ခြင် တာ ဘာ များ ဂွာ မလဲ တွေ နေ မိ တယ် ။

ဆေး ဝင် မှာ မဒေါး နဲ့ တွေ့ ခဲ တယ် ။ နုပျို က အာ နာ ကို ချုပ် ထား မြို့ ညသက် အစိုး ကျိုး တာ ကို ခွဲ ခိပ် မို့ မတိုင် ခင် မဒေါး က အား နည်း တဲ့ လေ သံ နဲ့ ' ပယောက် လုံး ဆုံး မြို့ လို့ ဖုံး ၊ လာ တယ် ။ မဆွေ က ဖွဲ့ ချင်း မြို့ ပဲ ၊ မလွင် က အသံ ကျယ် ၊ နဲ့ ဖြန့် ၊ ဆုတ် ပေး အသက် ဂွာ ကြပ် တယ် လို့ ဇော် နေ သေး တယ် လို့ ပြော ရင် ငို ခရာ မျက် ရည် မရှိ တော့ သူ လို့ စကား ကို ဆက် တယ် ။ သူ မရဲ့ မျက် လုံး အိမ် မှာ မျက် ရည် တွေ ဖြည့် လာ တာ သတိ ထား မိ တယ် ။ ဣန် ပလည်း စကား မပြော ခြင် လောက် ဇောင် ဝမ်း နည်း မူ ဆွေး ရတာ အတော မသတ် ခြင် ခဲ သူ ။ နောက် ရက် မြို့ ကျွဲ ခဲ တဲ့ သူ မတို့ ရဲ့ တိုက် ခန်း ကို ပန်း နဲ့ ရေ ယူ မြို့ သွား ခဲ တယ် ။ (၇) တပ် တိုက် ဖြစ် မြို့ ၃ ဦး လုံး ပထမ ထပ် (ဖြေ ခြိ) မှာ နေ တာ ကြောင့် ဖြေ ခြိ ထပ် ဟာ မြို့ ကျွဲ မြို့ ပထမ ထပ် က ဖြေ ခြိ ထပ် ဖြစ် နေ ခဲ တယ် ။ ပန်း နဲ့ ရေ ကို မူဆော် မြို့ နေ တုံး မြို့ ဂွာ ခဲ တယ် ။ မျက် စိ ဂွေ မှာ မဆွေ ခိုက် ခဲ တဲ့ ကြိုက် ဟင်း ခါး ပျိုး ပင် ။ ဣန် မဟာ မျက် ရည် ခင်း ဇောင် ငို ခဲ တယ် ။ ဖန် မာ ထုံး စံ နဲ့ နီ ဗွာန် ကို ရောက် ဇောင် အကြိမ် ၂ ဆူ တောင်း ပေး ခဲ တယ် ။ ဆီ နေ ဟာ မှို့ နဲ့ မျက် ရည် ၊ နောက် မြို့ ကြောက် မတ် သွယ် သဘာဝ သေး စသည် စသည် ... ဣန် မ စိတ် အာ ခံ မှတ် ညက် မှာ တသက် လုံး မမေ့ ခြင် တဲ့ နေ့ တနေ့ ဖြစ် ခဲ တယ် ။

မဆွေ နဲ့ မလွင် ဟာ ကျပ်စီး ရောက် မြို့ ၂ နှစ် ကျော် ခဲ ပေမဲ့ ကျောင်း ပိတ် ရက် တခေါက် မှ တိုင်း ပြည် မပြန် ခဲ ဘူး ။ မဆွေ ရဲ့ အမေ ဟာ လည် ပင်း ဂွာ သိပ် နဲ့ တဦး တည်း သော သမီး ရဲ့ ဖြန့် အလာ ကို စောင့် နေ ခဲ တယ် ။ တနေ့ နေ့ အတူတူ နေ ကြာ မယ် လို့ တောင် တမျှော် လမ်း ခဲ တဲ့ မိခင် မို့ သမီး ရဲ့ သေ ဆုံး ဖြစ် ကို လက် မခံ ခြင် လောက် ဇောင် သည်း ပြေ ပျက် ခဲ တယ် လို့ ကြား ရ တယ် ။ KOBÉ တက္ကသိုလ် ဆုတောင်း ပွဲ မှာ မဆွေ ရဲ့ အကို နဲ့ တွေ့ တော့ ဣန် မ ကို ဦး လို့ ပြော ခဲ တယ် ။ ' ဣန် မ ကို ညီ မ ဆုံး

ခဲ.ပေမဲ. ဂျပန်ဌာနဦးမရှိနေတယ် လို့ ယုံကြည်နေချင်တယ်" မအေးကို 'ညွှန်
တော်' နှိမ့်အဖြစ် ယူဆပါရစေ ၊'

HAN SHIN ငျာငြိမ်းပြီး နှာ သူငယ်ချင်း ၂ ဦး ဆုံး ပါး ခဲ.ရတဲ. ညွှန်မရဲ့အနေ
နဲ့. သူမတို့. ရဲ့ အရိပ်ရှိရာ နေရာမှာနေရတာသိပ် စိတ်ထိခိုက်ရတယ်" တနေ
ရာမှာ ကိုထွက်ပြေး ချင် မိတယ်" ဒါပေမဲ. ညွှန် မမှတာဝန်ရှိတယ်" သူမတို့.
၂ယောက် ရဲ့. ၇ နှစ်မှန်း ချက်တွေ. မပြည်ဝဲ.သူ. ' အဲဒီအတွက် ညွှန်မက ငိုကြွ
မကျိုးစားလို့ မဖြစ်သူ ဆိုတာပဲ"

(စာကြွင်း ၊ 'မဆွေ = မခင်' အတူတူ ဖြစ်ပါသည်)

ПОСЛЕ ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЯ

Александр А. Токмаков РОССИЯ

Университет Кобе

По правде говоря, до землетрясения в Кобе я не имел никакого представления о том, что такое землетрясение. Всё, что я слышал и читал в газетах оказалось очень далеко от реальности.

К счастью, место, где я жил в то время /Гакуентоши/, было довольно далеко от эпицентра. Здесь никто не погиб и практически не было разрушений. Конечно, сказывались отсутствие воды и газа, нехватка продовольствия и нарушение транспортного сообщения. Однако это были лишь временные неудобства. Я же был цел и невредим, из моих друзей и соотечественников также никто не пострадал. Поэтому не могу сказать, что я был страшно угнетён и испытывал сильную нужду и лишения.

После землетрясения я отправился на Кюсю и пробыл там три недели, а когда вернулся обратно, почти всё уже было отремонтировано, транспорт начал функционировать и жизнь в Гакуентоши, казалось, наладилась. Я думал, что для меня всё закончилось практически без последствий. Однако, всё-таки, последствия были.

Как известно, в течение двух месяцев после основного землетрясения в Кобе было множество более слабых толчков. Ничего серьёзного, но каждый раз я чувствовал страх, которого не было раньше. Гнетущее ощущение того, что ничего невозможно сделать, кроме как ждать. Ждать, чего? Быть может, через минуту этот едва ощутимый толчок обернётся ужасной катастрофой и полным разрушением всего окружающего. Эти дома и дороги и даже горы, которые казались такими надёжными и прочными, на самом деле не только не могут защитить нас, но даже и уцелеть сами в случае страшного бедствия. А человек со всей своей передовой наукой и техникой, космическими кораблями, атомными станциями и суперкомпьютерами, всё-таки, очень слаб и незащищён. Такого чувства у меня не было до землетрясения в Кобе.

Иногда ночами я просыпаюсь с неприятным паническим чувством, что всё вокруг меня движется и качается, в полной уверенности, что это — ещё одно страшное землетрясение. Потом я долго не могу заснуть снова, пытаюсь понять, что же это было такое. Ничего, только пульс в моих ушах.

Говорят, что время лечит. Я надеюсь, что когда-нибудь это пройдёт. Не знаю только, когда...

在震灾避难所看到的日本人精神

神戸大学 王 贺瑶

平成七年一月十七日发生的阪神大地震，其规模之大，灾害之惨重都出乎人们意料之外。据报道死亡者有五千四百多名，重伤者难以计数。大震灾发生以后，数十万的市民无家可归，来到学校等相对安全的地方避难。从地震发生到现在，已将近三个月了，仍然有5、6万的市民在避难所过着不方便的生活。但是，从这些避难所，从这些受灾者的身上，我的所见所闻使我感到了日本民族的集团主义、团结互助、友爱勤劳的美德。

在避难所里，大家都注意不给周围的人增添麻烦。他们把团结、和睦看得很重要，即使是少量的食料品、衣物、日常用品等救援物质也要均等地分开使用。大家自发地组织起来，管理避难所的卫生、安全等方面，把避难所安排得充满了家庭气氛。另外，有很多义务工作人员，在避难所参与各种活动，帮助管理避难所，照顾避难市民的生活。

经过这次大震灾，我进一步体会到，我们留学生在日本的学习，不仅应该学习好科学知识，也应该对日本民族，对日本人的价值观，互助友爱、勤劳的精神有更深入的了解，以增进日中友好的发展。

大震后随笔

神戸大学 王 立彬

阪神大地震虽说已过去一个多月了，但当时的情景却历历在目。

我、爱人和孩子一家三口儿住在神戸市兵庫区中部的一所旧的文化住宅二楼。地震前一周，孩子患流感一直发高烧。为了照顾孩子晚上吃药，一连7天和衣而睡，搞得很疲惫。恰好地震的头一天晚上，孩子退烧了，我也准备好好地睡上一觉。沉睡中突然被剧烈的颠簸惊醒，“不好，地震！”我呼地坐起来。在我的经历中已有三次地震了。1965年的邢台大地震，那时我还小只觉得好玩儿。1976年的唐山大地震，由于远离震源感觉不那么强烈。1983年的上海地震，只是被吓了一跳，没受任何损失。而这一次地震，震得可怕，令人心惊肉跳！当时顾不得多想，急忙用身体护住她们娘儿俩，并安慰她们不要害怕很快就过去。但心里却想这下可完喽。只听得周围叮令光当一阵乱响，四周一股刺鼻的尘土味儿。我们趴在那儿就干等着房顶往下落了。一会儿周围安静了，房子没倒！一颗心算落了地。由于停电，屋里一片漆黑。家具凡带腿儿的都趴下了。屋里一片狼籍并闻到了煤汽味儿。由于耽心有余震和火灾，我们胡乱抓了两件衣服，慌慌张张地往外逃。楼梯几乎被倒下的墙板堵死，费了好大劲儿才算逃了出去。直到来到了一块儿开阔地，揪着的心才算彻底放下来：躲过了这场灭顶之灾。

死灾躲过，活灾难免。在外面只呆了一会儿，便觉得彻骨的寒冷。不得已，只得硬着头皮回去找衣服。屋里乱得一塌糊涂又一片漆黑，没有手电什么也找不到。一连回去了好几次也没找到合适的衣服。幸好邻居小伙子拿着手电过来，才帮了我的忙。穿上衣服后，虽说当时不冷了，但在外边呆时间长了仍觉得寒汽袭人。这样下去不是个办法。怎么办，连周围的日本人也没有主意。和我们一齐受煎熬的还有一位天津来的小女孩儿，这时已是眼泪汪汪了。去小学校避难所吧，幸许在那里能得到帮助。最终想到了这个主意。就这样我们一齐来到附近的平野小学校，成了这所小学的第一批难民。这时已是上午10点了。

校方把我们安顿到学校的体育馆里。由于我们来得早，每人摊得上一个厚厚的体育垫子。在寒冷的体育馆里，垫子可帮了我们大忙。随后我又从家里拿来被子和毛毯以及方便食品等，心想对付个一两天是没问题了。等我们安顿好了以后，避难的人们陆陆续续都来了。傍晚，能装几百人的体育馆已是满满的了。由于当时没有救济措施，好多人是在饥寒交迫中渡过了避难的第一天。

回想起地震那天的心情确实很复杂。耽心害怕，新奇亢奋交织在一起。所耽心的是房子被毁以后生活怎么办。眼下孩子病未好，爱人又发起高烧。在这样糟杂的环境里，两人身体是否顶得住；感到害怕的是，若再有大地震的话，这体育馆是否经得住。是否还会发生更可怕的事情。心里七上八下胡思乱想；令人新奇的是自己生平还是第一次遇到这么大的事件，也算是自己人生的一大经历；感到亢奋的是全家居然平安地渡过了这场灾难，真是万幸！有了这次经历，以后不管遇到任何事情都会想得开，任何挫折都会克服的。

避难生活就这样开始了。一起避难的，算上神大医学部，总共有十几名中国留学生。大家有事互相协商，互相交流信息，生活上相互关照。尽管生活上有诸多不便，但内心还是很充实的。更令人感到欣慰的是，大难之中，翟贵生，王可心等几位朋友专程来看望我们，内心非常感激。这时候的友情和关照比任何时候更珍贵，更令人难忘。

这期间听到了各种各样的消息。曹璇夫妇遇难的消息也是这时听到的。令人非常惋惜。和她们夫妇的最后相会是去年十月份的事儿了。Y M C A 举办一年一度留学生体育大会，我约她们夫妇和其他中国留学生，一起办了一个中国水饺模拟店。早就慕名曹璇的水饺做得非常好，想借这个机会，向日本人及各国留学生们展示一下中国的饺子文化。这次活动办得很成功，是历届中国模拟店最成功的一次。深受欢迎，也受到举办人的称赞。曹璇夫妇出了大力，她们夫妇谦和的态度，和任劳任怨的精神给我们留下很深的印象。为了表达对她们夫妇的谢意，我们一直想一起聚一聚。真想不到竟成为不能！

我们全家在避难所生活了一周。虽说只短短的7天，却遍尝了酸甜苦辣咸人生五味，令人终生难忘。一周后，我们一起的十几人，由王可心开车送到大阪后，在领馆老师的帮助下转程回国。我爱人和孩子也一起回去了。我自己则搬到神大研究室，开始了新的避难生活。

重新展现神户的魅力

京都教育大学 王 文杰

依山靠水，景色秀丽的城市神户，她被人们称为国际化城市。有多少留学生离开家乡投向这里，留学生们也都渐渐地喜欢上这个秀丽的港口城市。我作为来自友好城市的天津人就更有一种特殊的感情。

一年多来，我逐渐适应了这里的环境。记得在来日之前听说过，神户被称之神的大门。虽然日本是个多地震国家，但神户很少发生地震。

1月17日的地震使人震惊，让人感觉措手不及。我是这不幸之中的万幸，没有被房间里东倒西歪的家具压倒。

因要与国内的家人取得联系，去市役所打电话。碰巧与同乡小李邂逅，互道平安，我们边走边谈起这次震灾。

“这次阪神大地震使我想起了小学时代中国的唐山大地震，那次是世界史上伤亡人数最多的。这次神户大地震的伤亡也是很惨重的。”

当我们走到三宫的天桥上面时，眼前出现的是一片倒下的楼房。看着这些，同乡感慨地说：“神户真要重新建设好展现新面貌时，我们该已毕业回国了吧！”

我听着这感慨也不禁悲伤，但我想我们作为留学生，应该尽力重新建设新的神户，忘却那可怕的一瞬间，充满信心迎接更加有魅力的神户。

决心

神户大学 王 雅琴

人们都还在甜美的睡梦中沉睡着……。就在这个时候，老天爷翻脸了，天崩地裂，真的是天崩地裂呀！摇晃、震动、刺耳的巨响，大脑来不及思考，来不及反应，灾难就这样降临到我们居住在神户地区的每一个人的头上了。就那么一刹那，我们的命运就被决定了：生与死，多么可怕的字眼呀！

身居异国他乡的我们一家3口，就在这一月十七日凌晨的这个时刻同样经历了这场大地震。好像正在做梦，怎么回事？房子怎这样摇晃，摇晃得这么厉害。大地怎么这样震动，震动得这么很。是什么发出的巨响？这么刺耳。呀，地震了。在这个人们常常称之为不会发生地震的地方发生了地震。没来得及喊出声，我和丈夫的头一个反应就是保护孩子。不知道自己的身体能够抵挡住什么，但是还是用自己的身体盖住了我们的孩子。就在这时突然听到丈夫大声喊：“地震了，赶快把孩子抱出去，我来开门。”我才反应过来，抱着孩子不顾一切地冲出去了。那个时候，那个情景真是令人永生难忘。地震发生后，一片漆黑，一阵寒冷。没电，没水，没有煤气，听不到声音四周静的可怕。两个小时过去了，天渐渐地亮了，这时候才看清了家里震后的惨状。屋子里的东西被砸得一塌糊涂。孩子醒了，睁开眼睛问：“妈妈，怎么了？”按捺住自己心里的恐慌，不敢给孩子讲实话。只希望他再多睡一会儿。可是就在这个时候可怕的地震又来了，这可真把孩子吓哭了。怎么办呢？屋子里看来是不能呆了，这个房子看来是太危险了。丈夫说干脆带点东西到学校去吧。就这样，带着孩子来到了学校。看到外面天空中黑烟滚滚，看到学校同样的景象，我们的心情沉重极了。到中午的时候，学校来了电，我们有机会看到了虽然很不清楚，但能得到消息的电视。到这个时候我们才清醒过来，我们还活着是多么幸运呀！

地震发生后，留学生们很多都来到学校。大家为活着而感到幸运，同时为死去的人们感到悲痛。我们拿出自己仅有的食品，供大家生活。很多同学的房子没有了，我们的家虽然很危险但还算是站着呢，同时离学校很近，所以很方便。就这样维持了一周。这时候，日本政府为我们这些受灾的难民送来了食品、饮料，留学生课也为留学生提供了各种便利条件。文部省又给受灾的留学生提供了援助金。地震是发生了，我们为还活着而幸运的同时，应该更珍惜留学的机会，多学点东西。不知道自己能为震后做些什么工作，但我很愿意做些事情。

阪神大地震所感

神戸学院大学 王 峙

平成七年一月十七日早上五点多发生的阪神大地震，在几十秒钟之内就将阪神大地改变得面目全非，不堪入目。作为一个亲身经历过这场史无前例的灾难的见证者，地震的一瞬间将永远深深地铭刻在我的脑海里。大地的几十秒钟的颤动改变了成千上万人的命运，给阪神的经济造成了无法估计的损失。地震留给我们的不仅是我们亲眼所见的实实在在的损失，更重要的是给无数人的心中留下了难以医治的创伤，更给我们带来了深深的思考。

人类自以为驱使高科技建造的高速公路和钢筋水泥的高楼大厦在这次地震中遭到了惨重的损害。很多人葬身于人类自身创造的所谓现代文明之中的严峻的现实使我们不得不对自己创造出来的现代社会做一次重新的评价。人类在充分享受着现代文明的同时，却忘记了现代文明的产物在灾害时带给人类的灾难。

在这次地震中阪神地区遭受莫大损失的原因除了各种客观原因以外，更有不容忽视的主观原因。住在关西的日本人、外国人甚至一些地震专家都普遍存在着关西不会有大地震发生的侥幸心理。突然大规模的地震发生后已是亡羊补牢，为时过晚。不论是公共建筑物的抗震性还是地震后的自救设施，以及普通百姓对地震的预防及自我保护措施的完善，都存在着巨大的漏洞。人类在贪图眼前利益或怕麻烦等各种行为为自己在天灾突然到来时的无能为力打下了陷阱。在震后对受灾民的民意调查中，只有不到百分之十的日本人在震前将家具固定或储藏食品等方面做了一定的准备，群众的灾害意识的浅薄也是受害规模巨大的一个主要原因。另外，日本政府对阪神大地震这样的灾害发生后的救援指挥的不力以及严重的官僚主义所产生的繁杂的事务手续也是延误了救灾时机的一個主要原因。

在这次巨大的天灾面前，日本人表现出的极大的镇静和有序让我十分倾佩。在突如其来的灾害面前，几乎没有任何混乱发生，很多自愿人员在自卫队出动之前就步行或骑车赶到灾区，为灾民送去了急需的食品、水和其他生活必需品。有些救援团体对住在神户的外国人不仅全力提供生活上的方便，还设置了地震热线免费挂国际电话等各种各样无微不至的照顾。地震给人们带来无限痛苦的同时，更加强了人与人之间的联系与感情。

阪神大地震给我们带来的不仅是不可估计的经济损失和精神创伤，更让我们对我们现在生活的地球和环境有一个更深的理解。可怕的地震在很大意义上是一种不可避免的自然灾害，而环境污染这种人类完全可以避免却频频发生的现实，正是人类只顾眼前经济利益，不顾子孙后代长远利益而造成的悲剧。在科学技术不断发展创新的今天，人类怎么协调自身与大自然的关系将是关系到今后人类与自然共存共荣的关键问题。我想这也是阪神大地震带给我们的教训与启示吧。

震灾亲历记

神户YWCA 黎 燕生

神户大学 吴 万虹

前 文

这篇文章是作者发表在1995年1月28日的中国「天津日报」上的一篇报道。因为是归国之后为我们原勤务的新闻社写的稿件，主要以中国国内读者为对象。我们深知，这种稿件面向日本确实有其不妥之处，但为了真实起见，我们特意未加任何修改，如实刊登。

与死去的人相比，我们的体验简直太微不足道了，但作为1976年中国唐山7.8级大地震的体验者，此次阪神大地震算起来可说是第二次了。地震属于天灾，人类是无法预防其发生的，但是面对灾难，我想人类无论何时都应充满信心去克服它。

在此谨向死难者表示深痛哀悼，同时希望我们大家都能早一日化悲痛为力量，一如继往地去热爱生活。

—

17日凌晨5时46分，被日本人誉为安全之地的神户市颤抖了。安静了68年之久的神户发生了特大地震。此刻我们居住的位于神户市人工岛上的留学生会馆像一只小船在惊涛中起伏跌荡，一个可怕念头油然而生：恐怕要亡命他乡了！

惊魂未定的100多名各国留学生从各自的房间奔出。抬头望望四周，水从被震损的地下水管喷出，美丽的港岛公园汪洋一片。留学生们在寒风中裹着棉被在瑟瑟发抖。一个台湾女孩子光着脚在外面站了一个多小时。震后半个小时，我们才见到日本人的身影，与衣冠不整的留学生相比，日本居民个个穿戴整齐，带着铺盖，很有秩序地走向港岛小学校舍，开始避难生活。留学生们不禁感叹，日本人不愧为地震之国，居民们那么训练有素，没有喧嚣，静静地就如同什么都没有发生一样。

靠围海造田起家的人工岛似乎考虑到了地震的因素，震后，几十层的建筑物纹丝不动，地基坚固，只是道上地面出现了沉降，满地泥泞。属于神户港的沿岸码头出现了裂缝，涌上了海水。往返于天津神户之间的燕京轮据说因靠不了岸，只好开航大阪港。

—

震后，人们开始考虑生计问题。17日、18日岛上仅有的两家超级市场DAIEI和TOHHO门前就排起了长龙，数千人在静静地排队购买必须品，如米、面包、矿泉水、还有方便面等食品。没有夹塞儿的，更没有一哄而上的。为了照顾大家都能买上食品，震后两天，一些商店都采取了限量供应的作法。一位留学生从早晨10点一直排到晚上7点才买到一些东西。当商店门前人群散尽的时候，商店内只剩下一堆调味品了。面巾纸和卫生纸也被争购一空。没有了东西，人们心里不禁发毛。

由于家中大米告罄，没有电车，我们只好步行30分钟出岛买米。天依然碧透，但脚下神户的美丽却被尘埃所遮盖。出岛时，我们担心，日本没有国营商店，按照我们的说法，也就是没有物价调控的主渠道，会不会有哄抬物价的现象？对此我们也作了心理准备。震后许多

商店都关了门，几经寻找，我们终于在离三宫不远的茸合发现了一个卖米和酒的小店铺。当问到米的价格时，小伙计答道5公斤3500日元，可当米被拿出送到我们手里的时候，店老板嘴里的价格就变成了4000日元。我们被“宰”了500日元。当我们由此就要得出震后物价会高一些的结论时，日后的购物经验却把这个结论给推翻了。这次买米成为震后购物唯一被“宰”的经历。

日本的商业企业素以服务见长。平时就以顾客是衣食父母为信条的这些经营者们不把地震看成是赚钱的机会，而是当成树立企业形象的机会。他们看重来日，不失时机地以脉脉温情向顾客们推销自己。

三

常言道逢灾必乱，不论哪个国家，维持灾后秩序成为灾后的一大难题。神户大学一位资深教授从大阪宅地赶到神户，沿途的所见使他惊讶：这么大的地震之后，神户人还能如此平静、秩序井然。

的确，震后若干天，除了看到交警上街指挥交通外，很少看到巡警巡逻。震后生活秩序的恢复，分发救济物质很大程度上依靠了来自各行各业的志愿者。灾区的民众对自卫队的姗姗来迟和村山首相的反应迟钝表现不满。在这点上，日本人的心情是忿忿不平的。一位老太太在接受NHK的采访时说，村山首相在灾区视察时的讲话一点意义都没有，你们辛苦了这句话谁都可以讲。当看到在国会上，议员们对村山首相的震后表现指手画脚时灾区人们才在心理上找到了一些平衡。

震后第二天，讲究效率的日本人就开始拆毁震损的楼房，搭建统一的简易住房。

靠别人不如靠自己，忍耐力极好的日本人知道抱怨太多不如自己动手。正是靠着这种忍耐力，日本战后的经济才得以迅速复苏，靠了这种忍耐力，日本的工薪阶层才得以忍受上司的挑剔。身居日本，有时在内心替日本人的这种忍耐力叫苦，认为这是抹杀了个性，但震后的事实也证明了忍耐心的极好的一面。如果每个人都太富有个性，又怎能有目前这种井然的秩序。

四

日本人素以敬业精神闻名，这一点在战后人们体会得尤其深刻。震后当天，当地震的灰尘尚未落尽的情况下，有相当多的职员步行去会社打探消息。

《神户新闻》整理部（相当于出版部）的一木仁先生家住芦屋市，地震刚过，他就安顿好家人，匆匆上路了。从芦屋市到神户市的本社坐电车只花费20分钟的时间，可是他靠两条腿走了三个多小时才到神户本社。不曾想神户新闻的办公楼成为危机，电脑系统发生故障，报纸出不成了。无奈之中，新闻社决定依靠京都出版社出版。一木和他的同事们集合在一起又从神户赶往京都。20日神户大学的初濑教授因放心不下学校和自己的学生，背着沉甸甸的矿泉水、饭团和报纸，从大阪丰中市几经周折徒步三个多小时来到学校，给同学们送上一份关心和心情。

五

也许是因为以前有过新闻经历的缘故，所以对日本新闻界关于地震的报道也特别关注。

在当时通讯不畅的情况下，新闻界起着举足轻重的作用。

地震后10分钟，收音机即传出地震消息，并取消预定节目，每半小时播出最新动态。广播电台还利用热线电话，通过电话，请各地居民讲述自己身边的事情。一个多小时后，电力恢复，当人们打开电视机的时候，NHK和隶属于读卖、朝日、产经、日经、每日等新闻系统的电视台全部播出震灾消息。报道速度之快，则全部来自于各家便利轻快的直升飞机。

与电视的可视性和速度相比，报纸的压力很大，记者也很辛苦。每天的几大版的报道全部依靠先进的通讯和交通工具，多侧面报道，图文并茂，尽可能发挥报纸的特长。大部分报纸的后几版还设立专门版面，刊登亡故人员名单，供亲属查寻。在地震中日本新闻界特别是电视台的速度是“无与伦比”的。电视记者拿着话筒找到一家被困人家，在危楼中和被困人隔着歪歪斜斜的墙缝谈被困感受，这种采访是否过火？人命关天，不如先救后访。在一个学校的避难所里，一位日本人指着天上的“新闻直升机”说：这么多的飞机，不如拿出一半来运救灾物质。

在神户的每一天

神戸学院大学 吴 宇震

日本列岛在地震中生，总有一天在地震中亡，小说《日本沉没》真会成为现实吗？常和日本朋友谈到这个话题，当然谁也没有当真，尤其是我生活了五年的神户是与地震无缘的“安全地带”，谁也没有疑问。

地震后，经历过那种激烈的震动后的人人几乎都可称为“地震专家”，倒不是想向地震专家提意见，而是地震之后叫地震，再高声大喊也没有用了，预测不可能的话儿，防灾和救灾才是用武之地。现代科学技术的真面目是在许多领域中还存在着许多弱点，尤其对于天灾，“人不能胜天”，从古到今，甚至在遥远的将来，天灾也许将成为人类永远的课题。科学家们应该面对现实，承认科学的弱点。震后，最遗憾的就是地震专家没能直率地正面这一现实。

初来日本时读过的日语学校里也有两个来自中国的年轻人在地震中牺牲了，才来了3个月，神户对于他们还是新鲜的感觉。象我们这样不称职的先辈不知能不能算作他们的榜样。总之，向着未来，希望满怀，这是无疑的。青春在神户打上了句号，不再变老，永远的青春。随着时间的流逝，记着他们的人还有几个？惭愧万分，现在能说的只有“一路平安”，清清淡淡。

来神户五年，这里的每一天每一刻都变得亲切了。地震以前的也好，现在的也好，直到将来。恨神户，后悔现在的每一天等等都是绝不可能的。日语中有许多含糊的表现方式，以前我一直坚信“多谢关照了”也是其中之一，但是现在我的的确确地感受着：“神户，多谢关照了。”

恐怖的一瞬间——阪神大地震目击记

神戸大学 吴 遵民

一. 心有余悸的回忆

“一月十七日，凌晨五时四十六分，山摇地动，强烈地震突袭兵库县。震中，淡路岛海冲，震级7.2，直下型。地震波及日本全土，其中受震最严重的地区是：神戸（市中心三宫车站处7级），淡路岛（一宫町7级），大阪（5级），京都（5级）。剧烈的摇晃只经过了三十秒，地壳便开始下沉。神戸市内的楼房、高架高速公路、高架铁路线和电线杆、普通道路瞬间半数以上倒塌、废墟一片。大震后电源、水源、电话全部中断，煤气管道破裂后大火迅速蔓延，有190多处起火，火光映红了整个神戸上空。由于水道已断，消防队束手无策，眼看着震后被压在房屋下的负伤者又被活活烧死。市民如梦初醒，纷纷逃出损坏的房屋。神戸这座现代化城市的机能完全丧失，陷入极度的恐怖之中。当晚警察署公布的死者数为1400人以上（最终达5420人），负伤者4200人以上（最终达几万人之多）。房屋倒塌51998栋。这一天被人们称为‘恶魔的一日’……”

以上这一段文字摘自「中日新报」（由关西地区留学生自行编辑发行的）2月号。笔者作为该报驻神戸的特约记者及地震爆发时，同处在强烈震区之内，并亲身经历了这场举世震惊大灾难的目击者，现在回想起来，当时的情景仍是感到那么的恐怖、可怕和不可思议。笔者在神戸已学习、生活了近五年，对神戸市中心的每一条道路，每一座建筑都是那么的熟悉和感到亲切。然而这样一座宁静而美丽，并建有超级现代化设施和具有百年以上历史的滨海城市，竟在大地的一阵“咳嗽”声中，一下子化为一片火海、废墟。几十万市民一瞬间跌入地狱一般，陷入完全绝望的边缘。这若非亲眼目睹，真会疑为是天方夜谭。然而这不是虚构小说，更不是神话故事，这是确确实实的残酷现实，以致笔者在一个月以后的今天，回忆起这段经历时，仍是感到那么的心有余悸……

二. 惊恐万状的30秒

一月十七日凌晨，日本关西的阪神地区仍象往常一样还处在宁静的沉睡之中。因成人节和星期日，十五、十六两天正逢连休。平时忙于学习和工作的人们难得有此空闲，于是纷纷涌向神戸市中心的三宫等处，尽情地购物或玩耍。疲乏了的人们此刻仍在酣睡之中，若非有此意外发生，十七日仍将是一周忙碌工作日的开始……

清晨五时许，同在酣睡中的笔者被妻子叫醒，她嚷着说头疼得难以忍受。我于是赶紧起来为她倒了一杯水，并取了两片消炎止痛药，看她服下后才再躺下（妻子在这之前已因患上了日本流行的感冒而病倒了好几天，这两天才刚有好转。）在熄灯前，笔者特意看了一下闹钟，时为五点二十分。不料就在回入梦乡之际，突然间一股巨大的声浪自地下涌起，所睡的床铺刹那间就象煮开了的鸡蛋一般，上下剧烈地抖动。笔者还没有来得及反应过来，即被这突然袭来的震波从床上抛了下来。与此同时，所有的门窗玻璃都发出隆隆的震裂声。窗外漆

黑一片，却闪着可怖的白光。就在笔者被跌落在榻榻咪上的一刻，房子又开始了东西方向的摇动。在二十几秒钟之内，房子越摇越烈，在黑暗中只听到隆隆的地鸣与家具东倒西歪的碰撞以及妻子的惊叫声（估计是书砸到了脑门）混杂成一片并直冲脑际。笔者此时所能做的唯一一件事就是本能地把盖在自己身上的毯子迅速地捂在妻子的头上，并用双手紧紧地抱住自己的头部。在那一瞬间，人就犹如陷入了鬼门地狱一般，恐怖之感一阵阵袭来……。不知过了多少时候，地面才停止了摇动（事后才知道这次剧震才持续了二十多秒，但当时的感觉却是好长好长。）然笔者其时仍陷在深深的惊惧之中不能自拔，只是妻子一声沉着的呼喊才把我唤醒：“快，赶紧拿上护照，到室外去。”但在惊慌中，我却偏偏找不到那“性命交关”的眼镜（此刻所有电源已被全部切断），好在妻子在冰箱旁摸到了手电，这才使我在零乱不堪的房中终于拣回了眼镜。当我们俩从后楼的备用楼梯（地震发生的一瞬间，大楼内的所有电源都自动切断了，唯有这“救生通道”却神奇地突然亮起了灯。）冲出大门时，门外的大街小巷上已经挤满了出来避难的人群。马路旁的露天电话亭前亦迅速地排起了长队。人们在纷纷打听灾情及探询着亲人的安危。我与妻子狼狈地各披着一条毛毯，手里夹着一只在慌乱中匆忙塞进护照和少数现钱及些许干点的“救生包”，站在清晨的寒风中索索发抖。东方已经发白，远处开始传来救护车尖利的呼啸声。借着拂晓的晨曦，我们依稀看到马路不远处横七竖八地倾倒着行道树和电线杆，近处不少居民的屋顶也或倾或塌，有些大楼的外墙甚至出现了大裂缝。值得庆幸的是，唯有我们所住的这幢尼崎国际留学生会馆，却依然纹丝不动。在强烈的7级地震之后很快就恢复了原状，这不能不说是一种奇迹了。

三. 天灾乎，人灾乎——不可思议的三天

在经过整整四个多小时的紧张整理和艰苦劳动后，我的双脚总算能再次踏进我们那犹如是砸了锅的小屋。当地上最后一块碎玻璃被清理，并扶起跌落在地上的电视机，插上电源时（又一值得庆幸的是，地震过后，整个兵库县南部，包括神户、芦屋、西宫及我们邻近的地区，几乎均遭长时间的三断之苦——断电，断水，断煤气。许许多多的人好几天都没能喝上一口干净的水，几十天了也没有能洗一次澡。而唯有我们这一小块方圆的区域，仅断了半天水电就恢复了正常。）电视屏幕上的画面简直使我们惊得目瞪口呆。只见整个神户上空浓烟滚滚，火海一片。在现地采访的各新闻社记者，坐在来回盘旋的直升飞机上，扯着嘶哑而又绝望的嗓音，大声地报告着灾情和呼喊救援。然而，从屏幕中看到救火人员已经开到现场，但只见他们在远处阻拦人群往火场靠拢而并不在近处救火。眼看着烈焰借着冬季干燥的风势，肆无忌惮地吞噬着一幢又一幢的民居，有的甚至还是整栋的公寓。我们的心突地被抽紧了，须知在这燃着熊熊大火的房屋里面，还有着许多被压得不能动弹的生灵尚未逃脱啊！我和妻子悲怆地跌坐在地上，双手紧紧地捂住脸。我们欲喊，却叫不出声音；我们欲站起来，却浑身软软的，没有一点力气。只有那凄惨的热泪，顺着面颊滚滚而下……。呀，这是何等的惨事啊！在那一瞬间，我们简直不敢相信这是实事，并且是发生在日本这样一个在世界上均堪称科学技术一流的先进国家。

大火整整延续了3天，神户市沿海一带的东滩区、滩区、中央区和长田区的大火几乎连

成了一片，烧毁的房屋面积达140余公顷。差不多整个沿海居民区变成了焦土。由于水、电、煤气、食品的完全断绝，25万灾民在30多个避难所又陷入了饥饿的地狱，神户市彻底陷入了绝望。大火是最后被消防队从海边接了大管子，引来了海水才被扑灭的。而事后官方对如此迟缓与救火不力行为的解释，却只归结为一个理由，那就是“断水”之故。村山首相甚至在回答国会议员愤慨的质问时，更理直气壮地把之归结为“缺乏经验”。（我至今仍搞不明白，日本的大街小巷怎么不见在我国马路边上到处可见并设置有的专用消防水龙？我想它们一定是有的。但如果存在的话，那地震后的自动断水，竟怎么可以把消防水笼的水也断去了呢？）真的是呜乎哉也！数以千计的生命，数以万计的房屋和财产，就在这种人为的迟缓中，被卷入火海而化成了一片灰烬……。三天以后，失去亲人，失去家园，但侥幸活着的人，纷纷踩着还在冒烟的焦土，用一双筷子，一方手帕，在废墟中寻找亲人的遗骨。笔者虽不是日本人，但目睹如此惨烈的一幕，也禁不住心如刀绞。这正如日本「朝日新闻」在尔后的一篇评论中说的：“天灾固然可怕，而人灾却更可怕。”（日本人也称之为第二次灾害）天灾乎？人灾乎？笔者不是专门家，不能去穷一家之说。但对照一年前，发生在洛杉矶的同样为7级的大地震。由于美国政府在灾情一经发生之时，立即全力以赴，甚至动员了大批军用直升飞机，从高空投下灭火剂，并力争在最短时间内把受灾的人从倒塌的房屋中救出，因此，那次强烈地震他们只伤亡了60余人。而相比美国，兵库县南部大地震中丧生的，竟达5400余人，伤者更不计其数。这些死亡者大都是因为没有得到及时救援而被压死或烧死的。（一位姓林的华侨，地震发生时正抱着他仅6岁的独子被同时压在倒塌的屋内。54小时后，他才被日本自卫队救出。可挖出他孩子时，却已气绝身亡。47岁的林面对爱子的遗体痛不欲生。他呼天叫地地哭喊着，自卫队为什么不早来啊！就是再早来几个小时，我的孩子也有救了……。）有资料显示，大批自卫队的被派遣是自19日开始的，此时离震后已达50几个小时。瑞士、法国等搜寻失踪者的救援队虽然已经到达，但为时也已过晚。日本政府甚至还拒绝了世界上大多数国家提出的可以提供医疗等紧急援助的要求……。真是一个不可思议的国家，一个不可思议的政府。三天的悲惨景象，始终象一张巨大的黑网一般罩在我的脑际，沉甸甸、昏沉沉，使我的大脑作不出任何思考。

四. 走进神户，急寻老房东

大震后的这三天，笔者几乎每天都在紧张与不安中渡过。每到夜晚来临，余震就象幽灵一样跟随而至。有时一晚上3级以上的余震竟达数次之多。（大震之后的一周内，仅仪器测得的大小余震就达700余次）我与妻子的“避难包”也增加到了二只，且是“形影不离”。略有风吹草动，即可逃离室内。我们有时甚至就合衣睡在会馆一楼的会客室内（那是一层楼的平房，比较安全。）虽说震后的数日把我们搞得心惊肉跳，精疲力尽，然另一件令我们不安的事，却越来越强烈地向我们袭来。那就是有关我们的老房东，年已74高龄的森田正治夫妇的下落安否问题。从震情来看，森田先生居住的滩区正值地震中心，而且汇集各方面情报，那里发生过大火，并大部分房屋倒塌。为了能打听出房东的下落，我使用了一切方法：打电话，找警察，甚至求助电视台（地震后，日本NHK教育频道被改为登载寻找失踪者的

专用频道。)但一切寻访均归于零。最后我不得不决定单骑去闯神户。19日的上午,我背上了妻子为我准备的装有水和干粮的小包,并给自行车打足气,开始了向受灾最重的神户出发。说来平时这段乘坐特急电气火车仅需20分钟左右的路程,我却整整花了三个多小时。这不仅是因为原先已遭破坏的公路,由于大量行人的涌入,受阻严重;而且从尼崎出发,要通过的西宫、芦屋二市,受害一处比一处厉害。沿路大量的民居倾倒,有的地区甚至整段铁轨象蚯蚓一样扭曲成一团,横倒在路面。因此不得不绕上一个大圈子。笔者融在这成千上万的,从各地赶往神户去看望和寻找自己亲人流,缓缓地向前行进着。在这支浩荡的市民队伍中,只见人人神情严峻,他们或手提或肩扛,大都携带着水和食品。在迎面而来的长长的步行行列中,甚至还不乏白发苍苍的老人和孩子,他们大都是逃出神户的避难者。然最使笔者惊奇和感动的是,即使在这样的非常时刻,他们中的大部分仍保持着极其坚忍的镇静和秩序。几千人涌在一条小路上,却没有人喧哗,更没有人争先恐后。许许多多的避难者甚至象往常一样,保持着高度的谦让与礼节。每逢见到只能单列行进的小通道,迎面的双方都自动停下脚步,客气地示意让对方先通过。而遇到较为宽敞的路段,他们则会尽量靠着路的两边走,而把中间区段让出来,以让摩托车或自行车通过……。日本的国民素有忍让,克制与严以律己的风气,但未曾料想,在此个人生命财产遭受如次巨大损失,精神生活受到如此强烈刺激的混乱时刻,他们仍能一如既往。表现出高度的教养,宁愿自己忍让,也不给对方增添麻烦。以致,大地震发生以后社会秩序始终井然有序,治安情况始终保持良好,这就不能不由得世人折服了。

到达神户市内已是近下午1点。当我来到我曾借住了二年之久的老房东寓所时,一幅惨状顿时呈现在眼前。原来高大气派的二层楼房而今只见到一个屋顶。房前一排砖砌围墙,已被倒塌的房子积压成粉末状,而我曾经非常喜爱,每逢盛夏开满黄花的粗大柿子树,也被拦腰截断。至于与房东寓所仅一道墙之隔的对面民居,如今却已化成了一片焦土。除了尚剩下几扇残缺的铁门,其他均已化为灰烬……。很显然这里曾经发生过一场大火。目睹这一切,我的心再次被抽紧了,房东,我的老房东……。我的目光迅速扫视着,终于在一段矮墙上发现了一张小纸片,上面留下了我熟悉的森田先生的字迹:“全家无事,已去东京避难……”看到这里,我的眼泪夺眶而出。说不出这是为我的老房东仍然顽强地生存着而感到的喜悦,激动,还是伤感。森田先生终于万幸而未遭难,然事后我才得知,他们是被埋在倒塌的残骸中达5小时之久才被救出来的。而拼死相救,并死命用灭火器阻挡隔道袭来大火的,就是借住在房东后院简易宿舍内的神户大学的青年学生们。当初是森田夫妇一直以爱心关怀和照顾着他们,而如今在此大难临头之际,这些年轻学生们亦不顾自身安危,个个奋勇向前,拼死相救……。是啊,当耳闻目睹这一切之后,我怎能不深深为之动容!我惊叹大自然的不可预测与威力,然而我却更赞美人类在面对灾难时的勇气,以及在大难中所表现出来的崇高、纯真和无私的亲情。

五. 结束语

阪神大震灾过后已整整一个月有余了。当笔者应约撰写这篇目击记时,内心仍不免常常

激荡起感情的波澜。30多天中，已有5441人丧生，现在仍有27万市民住在避难所里过着被救济的生活。然而神户市并没有绝望，市民们的精神也没有被震跨。“团结一致，早日振兴神户！”“神户，努力！”的街头标语到处可见。我那可敬的老房东虽仍避难在远处，但他在最近给我的电话中，却信心十足地表示，他将在原来的废墟上再盖新的公寓，这样可以给更多的年轻学生提供住宿。我问森田先生这大概要花多少钱？他用惯用的诙谐口吻回答说：“不多，但大概需要借贷8000万日元吧。当然我这辈子是还不清了。不过我还有女儿，儿子，他们会继续我的事业的。哈哈！”电话中森田先生的笑声仍是那么开朗与豪爽，一点也听不出他已是75高龄的老人，更使人不可想象的是，森田先生因受地震袭击，实际上已经“一贫如洗”……我噙着泪水默默地在心中暗暗祝福老人心想事成。我想，一个国家，一个民族如果具有了这样顽强而又不屈不挠的奋斗精神，那他们还有什么困难不能克服，还有什么奇迹不能创造呢？！

나의 지진 체험담

梁 在映 (男) 韓國

神戸學院大學

1995년 1월 17일(화) 새벽, 언제나처럼 아르바이트를 마치고 가벼운 식사를 했다. 그리고 3시반 정도가 되어서야 침대에 누웠다. 그로부터 약 2시간후 지금까지 나의 인생에서 경험했던 적이 없던, 그리고 두번다시 경험하고 싶지 않은 일을 경험했다. 꿈도 아니고 현실 같지도 않은 듯이 나의 몸이 공중으로부터 떨어지는 듯했다. 그리고는 수백 개의 폭탄이 한꺼번에 폭발 하는 듯한 엄청난 굉음과 함께 내가 자고 있던 아파트가 무너져 내리는 듯한 느낌이 들었다. 6조 정도의 내방의 하얀 벽이 무너져 내리는 듯한 느낌이었을 때는 나도 모르게 아아- 하고 비명을 질렀다. 나중에 생각한 것이지만 비명을 질렀던 것은 생전 처음이므로 자신도 믿을 수가 없었다. 그리고 잠이 깨어서 순간 이것이 지진이구나 하는 생각이 들었다. 하지만 방으로부터 도망을 쳐야 할 것인가, 방안에 가만히 앉아있어야 할 것인가 판단이 서지 않았다. 아마 그 순간에는 머리가 충격으로 어떻게 해야만할까 몰랐었을 것이다. 그리고 자신이 살아있다는 생각이 뇌리를 스쳤을 때, 속옷바람으로 나는 듯이 침대로부터 빠져나와 바지하고 윗도리를 더듬어 찾아서 뛰어가면서 입었다. 4층의 내방으로부터 1층의 현관까지 필사적으로 도망가고 있을 때, 복도는 도망치는 사람들로 꽉차게 되었다. 모두들 필사적으로 도망쳤다. 나도 뒤도 안 돌아보고 필사적으로 도망쳤다. 5층건물의 낡은 아파트는 지금이라도 무너져 내리는 듯했으니까 사람들이 그렇게 허둥지둥했던 것도 당연할 것이다. 될 수 있는 대로 높은 건물로부터 떨어진 곳까지 가서, 같은 아파트에 살고 있는 친구를 찾아보니, 그 친구는 그 와중에도 라디오를 가지고 와 있었다. 그래서 생각한 것이지만 비상용의 회전전등과 라디오 정도는 항상 준비하여 두는 것이 좋다고 생각했다.

시간이 경과해 동이 터옴으로써 지진의 흔적이 보이기 시작했다. 방에 욕조가 없는 내가 항상 다니고 있던 바로 옆의 공중목욕탕은 납작코가 되어 있었다. 농게 솟아있던 굴뚝은 내 바로 위의 방의 벽에 부딪쳐서 윗부분은 그대로 떨어져 내리고, 하부는 옆 건물의 택시회사의 지붕에 넘어져 있었다. 내가 살고 있었던 아파트의 맞은편의 10채 정도의 민가는 일렬로 넘어져 있어서 참혹한 상태였다. 무너진 집속에 깔려있는 사람도 있어서 이웃사람들은 열심히 구출하려고 했다. 나도 도와주었지만 넘어져 있는 건물의 속에 기어들어 갔을 때에는 무서웠다. 마음속으로는 내가 이 건물 속에서 나올 때까지 余震이여 오지말아다오 하고 빌었다. 땀을 흘리며 여기저기 뛰어다녔지만, 나도 남을 도울 수가 있다고 생각했을 때에는 마음속으로부터 기뻐다. 하지만 시간이 지나도 지진의 공포심은 나에게서부터 떨어져나가지 않았다. 지진이 일어나서부터 2일이 지나도 자기가 살던 방에 들어가고 싶지가 않았다. 2일째가 되던 밤에는 배가 고파서 방안에 있는 감자를 먹으면 좋겠다 하고 생각했지만 방안에 들어갈 용기가 없었다. 용기가 없었더라도 하기보다는 들어가는 것이 무엇보다도 싫었다. 가까운 중학교의 운동장에서 무너져내린 집의 판자 등을 모아서, 불을 지피가면서 서 있으면, 누가 만들어 가지고 왔는지는 알 수 없지만 손에서 손으로 주먹밥이 나누어졌다. 나는 그 작은 한 개의 주먹밥으로부터 커다란 애정을 느낄 수가 있었다. 소문으로 들었지만 그 주먹밥은 피해가 비교적 적었던 사람이 피난소에 있는 사람들을 위해서 일부러 만들어 왔다고 한다. 3일째, 나는 一時歸國하기로 마음먹었다. 지금 3학년인 내가 앞으로 1년 더 최선을 다하기 위해

서는, 이곳의 피난소에서 있어서 병이라도 얻으면 안된다는 생각에서였다. 하지만, 모국에서 1개월 정도 편만한 생활을 하고 돌아왔을 때에는 부끄럽기 그지없었다. 공항으로부터 집에 도착해서 현관문을 열었을 때, 우선 나의 눈에 들어온 것은 아는 사람으로부터의 메시지였다. 거기에는 나의 안부를 묻는 많은 메모가 나를 기다리고 있었다. 내가 한국 도망가서, 아무도 없는 내방을 지켜보며 보호해온 것은 그 애정이 담뿍 담겨있는 메시지였다. 그것을 본 순간, 나는 반가움과 함께 부끄러움에 눈물이 흘러 넘쳤다. 나는 부끄러운 마음을 달래려고 피난소에서 고생하고 있는 사람들에게 지압을 해 드리려고 했다. 하지만 그 자원봉사도 1주일도 채 가지 못해서, 나의 손가락이 상처를 입어 10일정도 병원에 가야하는 경우가 되고 말았다.

지진이 일어나 일 개월이 지나도 구급차의 사이렌이 울릴 때에는 마음이 아팠다. 하지만, 이번의 경험으로 공부가 되었던 부분도 많을 것이다. 언제 죽음이 나를 찾아와도 후회하지 않을 정도로 오늘을 열심히 살아가고 그리고, 아쉬움이 남지 않도록 사랑하여야 할 사람을 최선을 다해 사랑하고, 그리고 무엇보다도 나의 인생, 나에게 주어진 시간을 사랑하자 하고 한번 더 생각하게 되었다.

大地震的回忆

神戸大学 翟 贵生

提起笔写这篇文章，已经是震后3月余了。樱花开了又谢，落雨的日子里校园里没有人葬花，格外的落寞。我的心里亦如落花，再不愿回忆璀璨的时光，也不意苦思落魄的日子。可是已答应留学生中心的濑口先生作这本文集的中文担当，手头也有好些留学生送来的稿子。校正文书的同时，不由的又想起了那似乎好遥远的日子……

■我的1·17地震体验

我在东京呆的时候，经常发地震。办公室的楼明显在摇晃，可是同僚们若无其事，左手按着文件和杯子，右手照样写字。休息的时候，他们告诉我，地震在日本很常见，尤其在关东，但是，东京的房子是按照抗震标准建的，一般不用太担心。

1月17日阪神大地震那天，我的感觉也是如此。听到外屋灯掉地上的碎声，同时感觉到房子在剧烈摇晃，或上下，或左右。我想这是发地震了，蒙着被子躺着不动似乎是上策。可是没经历过地震的妻子着急得很，再三催促我到外面避难。无奈随便扯了几件衣服，两人跑到楼下。一看周围静悄悄的，不像出事似的。惶惶了半天，等强震过了以后，再回到屋里和老师、朋友们联系。电话打不通的居多，打通了的都说，“哎呀！吓死人了，房子在打秋千……”

没有电，一点消息也不知道，两人躺在床上象等挨打似的，等着余震的到来。后来听到外面汽车马达的声音，才想起车里可以避一避。又急忙收拾了一点衣服和饮料，逃进车里。拧开收音机，我才知道这次地震远远超出我的想象，已经死了四五十人。

天亮了，开车去大苍山接一位出差刚回因交通不通而堵在外面的朋友，感叹象隔世相逢。途中，救护车和警车川流不息。当看到Topos的惨象和长田区的火灾时，我们吓了一跳。经验丰富的那位朋友告诉我，看样子这次至少要死一百多人。

现在回想起来，阪神大地震亦远远超出我那位朋友的经验。活着的我们至少该承认是幸运的，直到现在在滩区、长田区、东滩区还随处可见的倾斜的房屋和大火烧尽的废墟就是证明。不止一处的钟都停在5点46分，似乎在提醒人们不要忘记1995年1月17日5点46分在这里经历过一场百年不遇的浩劫。

■中国留学生联络中心

地震的时候，我正好任神戸地区中国留学生联谊会会长。寻思赶上大地震，什么事不做光看热闹，以后要被人骂枉居其位的。可怎么做在什么地方做，简直无头绪。困难的时候，兵库县日中友好协会副理事长本田政春先生来电话，表示愿意提供日中的事务所给我们做基地。我一听，最难办的一点人家给解决了，联谊会再不动咋行？紧急与副会长刘雨珍（神戸大学文学部博士课程）商量，准备对策。

交通瘫痪得厉害，余震也很吓人。本田先生、刘雨珍和我在日中经过两个不眠之夜，制定了基本方案，并同金晔、孔军、刘振军、王立彬、王星等人取得了联系。金晔第一天骑摩托到避难场所去发第一批传单的时候，我心里非常感激。后来，康健、王可心、陈亦功、雷靖平、刘力等留学生也火急来支援，作了我们的坚强后盾。慰问避难留学生，看望受伤同胞，接待遇难朋友家属，提供所有能够提供的情报……，成了我们联络中心的主要工作。2月末，我们又开始了义援金和救援物资的募集，为受灾的同学尽量多挣来一份援助。

日中事务局位于元町，好长一段时间没有水和煤气，所以拉面和罐头食品成了我们的主食。好多机构，象KCC商会（株），给我们提供了及时雨。日中事务局的诸位友人几乎每天来帮忙，努力改善坚苦的救灾环境。我丝毫没有孤独的感觉，因为我妻子每天跟我一块救灾，周围的热心人又那么多。简单的一句「加油！」或「多谢」，足以让我的心里踏实半天。

骑单车穿梭于各避难所的时候，多半在白天。虽然交通很堵，但小心翼翼地骑，没有遇到多少危险。有一天晚上开车到长田区，正下着雨，周围出奇的静。经过一间倾斜得很厉害的二层楼建筑物时，抬头看它似乎马上要倒下来的样子，赶紧加速走过。刚过5秒钟，背后传来一声闷响，夹着木材碎裂的声音。踩闸回头一看，正是那座楼倒了。心里咚咚地跳，停下车休息了一会儿才敢重新上路。有生以来第一次被吓得如此，如今想来还惭愧。

这期间，参加过两次追悼会。一次在大阪吹田市由中国驻大阪总领事馆主办，另一次在神户大学。看着那一张张熟悉而亲切的面孔，禁不住要哭。昨日还一起喝酒、玩笑，今日竟天上人间。想想看，人的生死线到底在那里？在这世上匆匆忙忙如过眼云烟，现在到底去了什么地方又追求什么去了？真真是不解的人生。

在这里，我特别想提起一位日本朋友，她叫由良弥生。我们的中国留学生联络中心刚成立不久，她就主动请愿来帮我们料理事务。开始，她每天骑自行车为我们跑在西宫、宝塚、芦屋的避难所，后来又赶来三宫调查留学生受伤情况，担起管理义援金的重任。我们看在眼里，愧在心里。累不累的时候，我们都偷过懒。可看她好像永远不累，认认真真地干好每一件事情，不图任何夸奖和报酬。相比之下，有些留学生不先问自己能为别人干什么，反而指责别人救援来迟，或者干了一点小小的事情就要荣誉和回报，就实在微不足道了。

■后话

我喜欢神户，从东京来神户的第一天开始就喜欢。北野、ハーバーランド、人工岛、综合运动公园、幸福村、王子公园的烧鸡店……，溶进了我心灵的每一个角落。地震以后一一看过这些地方，今生没有过的委曲涌上心头。虽说这里只不过是我飘零人生的一站而已，可太突然的袭击有时真叫人灰心。毕竟是个异乡人！

马上就要到黄金周了。来神户的三宫、人工岛、ハーバーランド观光的游客一定不会少，为昔日的繁华，为今天的冷寞，亦为将来的复兴。载满乡愁飘洋过海的鉴真轮想来也还没有开通，只希望从关西机场飞来的寻梦人不要离神户远去，因为这里有情、有魂、有灵。

兵库县南部地震体验记

神戸大学 周 世杰

在我上中学的时候，地理课上我学到过「日本是岛国，经常发生火山、台风和地震」。于是我就想日本是个多灾多难的国家。

自从来日本以后，我几乎一直住在神戸。虽然经常在电视里看到有关地震的消息，但是从未觉得与自己有关。这时因为几十年来在关西地区别说地震就连火山、海啸等自然灾害都没有过。而且还时常听说过「神戸气候好，是适合居住的地方」。人们常说「谁也不能预料地震在何时，何地发生」，可是却有不少关西人根本没把地震当回事儿。

于是，平成7年1月17日早晨5点47分，人们做梦都没有想到的大地震悄悄地，却突然地降临到我们身边。那时，我、妻子和孩子正在睡梦中，那异常的震动把我们惊醒了。虽然立刻知道是地震，但因为是第一次经历，居然不知该怎么做。平时，由于室内干燥，衣柜上都要放一盆水。那时这盆水从柜子上掉下来，撒了妻子和孩子一身。过了一会儿，地震停了。才发现停电了。慌慌张张找衣服摸一件是湿的，再摸一件还是湿的。家里虽有电筒，但突然记不起在那儿，只好点着了打火机去别的房间找干衣服。穿好衣服后就用毛毯裹着孩子到外面去了。

正值深冬，周围一片漆黑，寒风刺骨。不知是谁好心点亮了车灯。4楼的邻居让妻子和孩子坐到了车里使我非常感激。

7点左右天渐渐地蒙蒙发亮。楼边生出了约有1cm的裂缝。余震不断地发生，使人很不安。邻居对我说：「最好准备好婴儿的尿布、奶瓶和食物」，我才醒悟过来，急忙回房间里收拾，准备起来。

近8点时妻子和孩子才敢回到家里。过不久朋友来邀请一起去避难，本不想去，但又害怕万一再有更大的余震，只好一起去了。

离家里不远的一个「老人活动中心」收留了我们。到了10点后，有所安定之后才觉得肚子饿了，于是去食品店，结果面包牛奶等全都卖没了。

电视里从早到晚一直播放地震的消息。从电视里才知道我们居住的北区受害最浅。神戸市中心房屋倒塌，起火等受灾相当严重。而且最初是十几人死亡，渐渐地变成1000、2000人。所谓的交通、电话等生活线受到了致命的打击，给许多人打电话都不通。这时我才觉得自己是真正经历了地震。

地震后，听说同一研究室的硕士因这次地震去世了，在我的心里又增加了一分沉重。

地震已经过去了3个月，人们的生活也渐渐恢复到地震前的状态。但我却常常会有一种后怕，比如「地震时，如果离头很近的衣柜倒下来了；如果煤气管道已破裂，点着打火机时引起火灾……」等等。而且还留下这样一种后遗症：躺在床上，往往床一晃就以为是地震。

这次的地震对我说来是一次非常非常宝贵的体验，与此同时也是我们人类接受大自然的洗礼的最好的机会。

Relatório Sobre o Terremoto

Anônimo

Subitamente, um imenso tremor e barulho me acordaram. Sem ter a menor idéia do que acontecia, tentei levantar, mas não consegui. Tudo balançava com uma força terrível. Ainda não havia amanhecido e tudo continuava escuro. Houve uma confusão dos conceitos de geometria e estabilidade que existiam em meu subconsciente. Senti que iria morrer.

Assim se passaram os 20 segundos mais assustadores de minha vida, os quais haviam causado muita destruição em toda a cidade de Kobe, e a morte de cerca de 6 mil pessoas. Há 3 meses havia me mudado para Higashinada-ku, Fukae Minamimachi. Quando digo este endereço, todos se assustam, pois foi o bairro com o maior número de mortos. Também sinto-me uma sobrevivente, pois depois que os tremores se acalmaram, saí para a rua, e vi as casas de madeira desabadas, prédios destruídos, asfaltos partidos e levantados, postes caídos. Fiquei impressionada ao ver que o viaduto que passava a 200 metros de casa havia tombado.

Muitas pessoas continuavam presas nos escombros, outros tentavam resgatá-las. Fez-se filas enormes em frente aos telefones públicos que estavam funcionando. Não havia um Corpo de Bombeiros nem ambulâncias suficientes para tão grande área atingida. Os meios de transporte ficaram totalmente danificados: não havia trens, e a maioria das ruas estavam interrompidas devido aos desabamentos. Ficamos totalmente isolados de um momento para o outro. Não havia mais luz, água, gás nem telefone. Por sorte, consegui avisar minha família no Brasil antes das notícias terem chegado lá. Mas não consegui contactar os amigos de Kobe ou de outras cidades do Japão.

Imagino que as experiências de cada um que morava nesta região atingida foram terríveis, com a perda de seus entes queridos, da casa, do local de trabalho, enfim, com as dificuldades para sobreviver. Para mim, o medo que senti foi traumatizante. O fato de estar sozinha e não saber o que se tem que fazer no caso de terremoto me fez sentir desamparada.

Não houve pânico em nenhum momento, demonstrando a passividade do povo japonês frente a uma catástrofe da natureza. Talvez isto também tenha resultado na demora de socorro, da aceitação da ajuda dos grupos médicos e de salvamento estrangeiros, o que certamente implicou no acréscimo no número de mortos. Imagino que esta falta de preparo deve-se ao fato da Região de Kansai ter

sido tomada, até então, como segura contra a incidência de terremotos.

Fiquei durante três dias em Kobe, até saber que havia trem de Nishinomiya–Kitaguchi a Osaka. Então, caminhei de Fukae, primeiro seguindo os trilhos de trem nos trechos onde estes não haviam sido destruídos ou fechados, com prédios caídos sobre eles. A impressão era a de que estávamos nos refugiando de uma guerra, carregando mochilas e sacolas num silêncio sombrio. Cheguei na estação após duas horas a pé, e tomei o trem rumo a Osaka. Lá, a vida fluía normalmente, apesar de ter ocorrido o tremor.

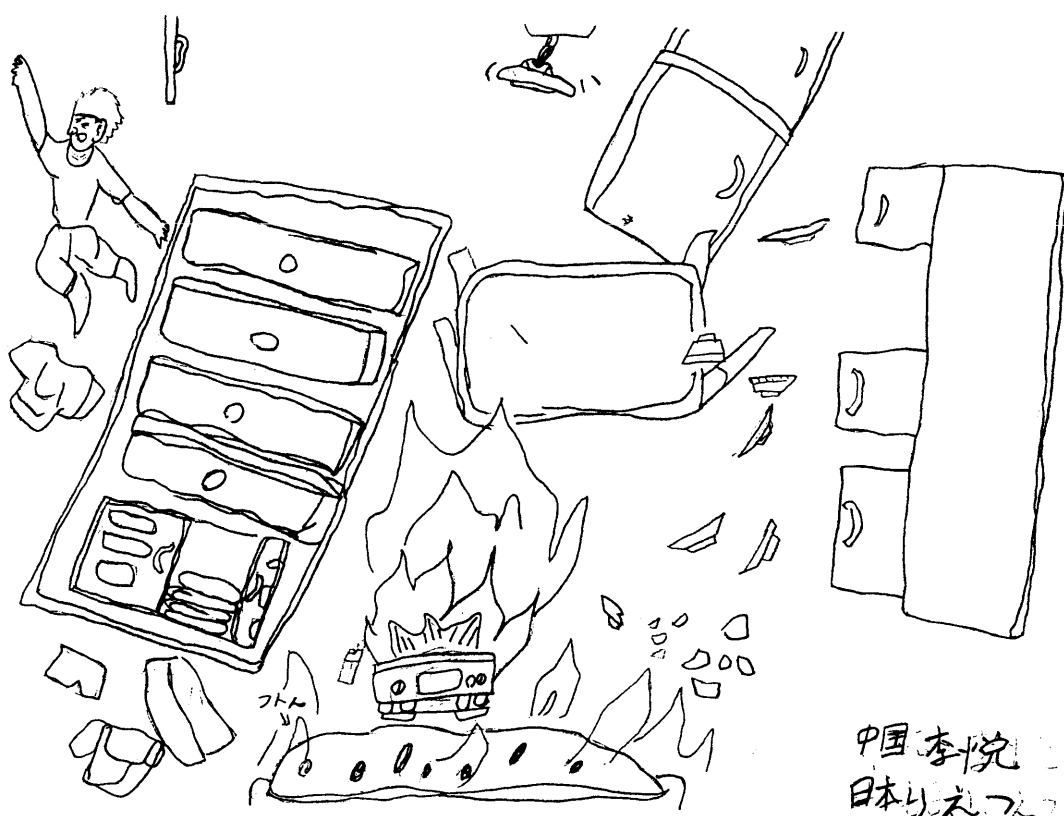
Cheguei dia 19 à noite no Kansai Ryugakusei Kaikan, Suita-shi, onde havia morado durante os meus primeiros seis meses de Japão. As pessoas da administração ainda se lembravam de mim, e prontamente me cederam um quarto. Pude então, finalmente, tomar um banho com água quente. Quando me dirigi ao refeitório, percebi o quanto estava cansada e chocada. Não consegui me alimentar, e me senti, de repente, num mundo alheio, onde as pessoas riam e falavam alto. Isto persistiu por vários dias, e, pela primeira vez, precisei da ajuda de tranquilizantes para sair do estado de choque.

Os alunos do laboratório de pesquisa ajudaram a retirar meus pertences do apartamento, e trouxeram tudo até o alojamento, demonstrando o espírito de cooperação que tinham para com os integrantes do grupo. O Ryugakusei Center da Universidade de Kobe também foi solidário, fornecendo orientações e assistência básica, como alimentos e vestuário.

O que foi contraditório foi a atitude de meu professor orientador. No laboratório, não havia mais possibilidade de continuar a pesquisa, por ter perdido a mostra. Sobretudo, não havia mais tempo suficiente para refazê-la, nem condições de transporte para chegar a Kobe em tempo viável para realizar experimentos. Contudo, ele não permitiu meu regresso ao Brasil em fevereiro, e me orientou a ficar em Osaka até o final de março, como previsto. Ele também sugeriu que eu ficasse passeando e fazendo turismo, já que o clima também estaria melhor em março.

Porém, quando eu estava preparando o relatório final no próprio alojamento, recebi um telefonema dele, cobrando grosseiramente a minha presença todos os dias no laboratório. Que não se importava de que eu estivesse morando agora a duas horas e meia da Universidade. Não houve nenhuma preocupação sobre como eu estava passando. Somente esta ordem. Deixou claro que, mesmo não sendo possível realizar experimentos, eu tinha a obrigação de ir, devido ao fato de que a bolsa de estudos que eu recebia estava sendo paga pelo Governo Japonês.

Com esta atitude, pude conhecer melhor mais uma das faces do pensamento e atitude dos japoneses, o que, obviamente, só foi possível por ter acontecido um terremoto em Kobe durante esta minha estada de dois anos no Japão.

我的地震体验

(匿名)

阪神大地震已经过去几个月了。灾后正以惊人的速度迅速地恢复、重建。震灾的痕迹已经越来越少了。但是，大地震所造成的身心创伤，恐怕要比大地震所造成的物质损害恢复得慢。我作为一名大地震的亲身体验者，也有同样的感受。

发生大地震的那天清晨，不知什么原因，我比平常要醒得早，5点半左右就睁开了眼睛，躺在床上……突然，由慢到快的剧烈震动发生了。当时，我完全处于清醒的状态，立刻意识到是地震，就在地震稍一停顿的一刹那，本能地从床上滚了下来，就往桌子下钻，这时放在桌子上方固定书架上的大录音机被摇了下来，正好砸在我的头上，我忍着疼痛爬到了桌子下面，接着是更剧烈摇动。我用手紧紧地抱住了桌子腿。剧烈的摇动停止后，我才发现脸上地上都是血，伤口在左眼的上边，血往下流着盖住了眼睛什么也看不清，我赶紧用纸擦了擦眼睛和脸上的血，穿上衣服就跑到了外边。这时站在我旁边的人说，你脸上怎么那么多的血，我知道是血还没有止住。医院就在附近，所以我立刻来到了医院。医院大楼正门，由于地震的扭曲已经打不开了。我只好从地下室的通路进到楼里。楼内到处是玻璃片和水……陆续来了许多受伤者，大家都自觉地排着队，默默地等待着治疗。我没有看到有谁在哭喊、呻吟。我当时从心里佩服日本人的这种精神。医生首先给我们这些受伤者止血，然后让我们在旁边等待，再做进一步的治疗……。轮到我时，医生说现在来不及打麻药，请你忍耐一下。让我躺在长椅子上，一位男医生把着我的头，另一位男医生就开始缝针，每扎一针，都感到是名付其实的“针扎的是痛”我心里慢慢的数着，缝了五针左右。

地震后，我除了做恶梦外，对地震特别敏感。以致于别人不大感觉到的微微地震，我都能清楚的感觉到。开始我怀疑是不是错觉，通过广播电视一确认，证明自己的感觉没错，无论是白天还是夜里，一有余震都可以感觉到。我住的房间离道路很近，有时公共汽车或大卡车一过，我感到房子在震动，有时以为发地震了。

地震后，我曾经想，作为外国留学生，大多数的人过去都没有地震的体验，一点儿心理上的、实际上的准备也没有。因此，当大地震发生时，身心所受到的震撼也就更大。日本是地震多发国家，外国留学生到日本留学，无论是进大学还是进语言学校，首先应该上的第一节课，就是针对日本这样一个地震多发国的国情，进行必要的地震预防教育和训练，即使常识性的教育也好。

地震以后，我们外国留学生得到日本政府和各界的支持、帮助，渡过了困难时期。各种友好团体给受灾留学生及时提供了捐款，尽管被义援对象不包括地震受伤者，但是与那些遇难的人们相比，尽管受了伤，但还活着，够幸运的了。

Alhamdulillah

Anonymous

Tanggal 17hb Januari 1995, tepat jam 5.46 pagi, satu gegaran yang amat kuat dirasai di bumi Kobe. Ramai orang terganggu tidurnya begitu juga aku. Adakah aku bermimpi atau adakah ini akan berakhirnya zaman, sesungguhnya aku terasa teramat takut. Ku lihat sekelilingku, rumahku bergoyang kiri dan kanan, didalam hati, hanya kepada tuhan saja tempatku berdoa agar aku tidak berkubur didalam rumahku sendiri. Inilah detik detik awal yang aku rasai ketika gempabumi besar yang melanda Hanshin. Peristiwa hitam ini akan tetap terpahat dilubuk hatiku sepanjang hayatku. Pengalaman hidup selepas gempabumi dirasai bagaikan berada dizaman perang. Kekurangan makanan dan minuman sungguh dirasai. Akan tetapi aku tetap bersyukur kerana masih boleh hidup dimukabumi ini.